

Kiszélovics és Társa Településtervező Kft
5000 Szolnok, Szántó körút 52. I. lh. II/5.

Sz.: 14 / 2022.

NAGYIVÁN
KÖZSÉG
TELEPÜLÉSTERVE
ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT

Szolnok, 2025. év június hónap

Készítette Nagyiván Község Önkormányzata megbízásából:

Kiszelovics és Társa Kft.
Szolnok, Szántó krt. 52, 5000

Vezető településtervező / ügyvezető:
Kiszelovics Ildikó

2025.

Aláírólap

Vezető településtervező:

Kiszelovics Ildikó
TT-1-16-0238
településmérnök, városépítési
városgazdasági szakmérnök

Közlekedéstervező:

Kovács Ferenc
Tkö-16-0568
Közlekedési vezető tervező

Táj- és zöldfelületi tervező:

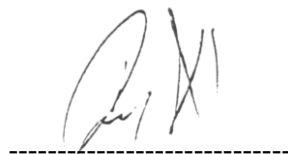
Kollányiné Földi Hajnalka
TK 01-5242
okl. kertészmérnök

Környezetvédelmi tervező:

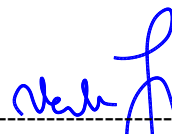
Desics Judit
környezetmérnök,
környezetgazdálkodási, közmű
üzemeltetői, ár – és belvízvédelmi
szakmérnök
MK 16-0706
SZ.K.V.1.1. – Hulladékgazdálkodás
SZ.K.V.1.2. – Levegőtisztaság védelem
SZ.K.V.1.3. – Víz és földtani közeg
védelem
SZ.K.V.1.4. - Zaj és rezgésvédelem

Távközlési tervező:

Puskás Béla
TH-16-0297
Távközlési mérnök

Elektromos energiaközmű tervező:

Verba József
TE – 19-0076
villamosmérnök

Vízközmű tervező:

Décse Sándor Ferenc
16-0573
TV, VZ-TER, VZ-TEL, VZ-VKG

Halmai Ferenc László
16-01000
VZ-TER, VZ-TEL, VZ-VKG

TARTALOMJEGYZÉK

NAGYIVÁN község Településtervének Alátámasztó Munkaréséhez

1.	Fejlesztési és rendezési javaslat összefoglalója	7
1.1.	A településfejlesztés fő célkitűzései:.....	7
2.	Településrendezési javaslat	9
2.1.	Településszerkezet	9
2.2.	Területfelhasználás	11
2.2.1.	Beépítésre szánt területek	11
2.2.2.	Beépítésre nem szánt területek	12
2.3.	Szabályozás	13
3.	Javaslat az épített környezet fejlesztésére és az építészeti örökség megőrzésére	15
4.	Tájrendezési és zöldinfrastruktúra - fejlesztési javaslat, csapadékvíz – gazdálkodás.....	15
4.1.	Tájrendezési és zöldinfrastruktúra - fejlesztési javaslat	15
4.1.1.	Külterületi zöldinfrastruktúra - fejlesztési javaslat	15
4.1.2.	Belterületi zöldinfrastruktúra - fejlesztési javaslat	17
4.2.	Vízrendezés	18
4.2.1.	Belterületi vízrendezés	18
4.2.2.	Külterületi vízrendezés	18
4.2.3.	Fejlesztés	19
5.	Közművesítés, elektronikus hírközlési javaslat, közlekedési javaslat	20
5.1.	Közművesítés (vízellátás, csatornázás) javaslat	20
5.1.1.	Szennyvízelvezetés, -tisztítás, - elhelyezés	20
5.1.2.	Ivóvízellátás	21
5.1.3.	Árvízvédelmi és folyószabályozási szempontok:	22
5.1.4.	A felszín alatti vizek védelme:	23
5.2.	Közművesítés (elektromos energiaellátás) javaslat.....	26
5.2.1.	Villamos energiaellátás jelenlegi állapota	26
5.2.2.	A beépítésre szánt területek javasolt / tervezett villamos energiaellátása:.....	30
5.3.	Gázellátási javaslat	32
5.4.	Hírközlési javaslat	32
5.4.1.	Telefonellátás:	33
5.4.2.	Kábeltévé ellátás:	33
5.5.	Közlekedési javaslat	36

6.	Védelmi és korlátozó elemek (veszélyeztetett, illetve veszélyeztető tényezőjű területek; védőterületek, védősávok; a táj , a természeti és az épített környezet, a környezeti elemek védelmével kapcsolatos korlátozások területei)	40
7.	A módosítással érintett területek bemutatása	59
8.	A területrendezési követelményekkel való összhang igazolása	79
9.	A módosítással érintett területekre a biológiai aktivitásérték számítása és eredménye ..	89

1. Fejlesztési és rendezési javaslat összefoglalója

Nagyiván község településfejlesztési terve a településrendezési tervvel együtt készül.

1.1. A településfejlesztés fő célkitűzései:

Jövőkép:

Nagyiván a Hortobágy kapuja: a hagyományos hortobágyi állattartás modern kori megőrzésével, a nemzeti parki és Natura 2000 természetvédelmi területek védelmével, egy erősödő, vonzó, versenyképes település, amely gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból is fenntarthatóan és harmonikusan fejlődik, környezeti adottságait kihasználva nyugodt életteret biztosít és a turisztikai szempontból a világörökségi helyszín közelségére építve, a kultúrtáj turisztikai értékeinek, attrakcióinak kiaknázásával a többi településsel közösen természetbarát turizmus lehetőségeit teremti meg.

Nagyiván tematikus, átfogó céljai:

Nagyiván a Hortobágy kapuja	Nagyiván a Hortobágy kapuja: „zöld”, élhető település
Nagyiván önfenntartó település	Nagyiván mint energiatudatos és önfenntartó település
Nagyiván szolgáltató település	Nagyiván a szolgáltató település
Nagyiván agrártelepülés	Nagyiván agrártelepülés, a nagyiváni hagyományos állattartás

Az önkormányzat fejlesztési céljai:

- Napelempark kijelölése a belterületen
- Külterületen a Sáros – ér partján túraútvonal (kerékpárút) menti fejlesztés
- Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület kijelölése a belterületen (süteményüzem kijelölés a volt tejcsarnok helyén)
- Intézmények energetikai korszerűsítése
- Ifjúsági turizmus (ökoturisztika)
- Kerékpáros túraútvonal Kunmadaras felé
- Körgáton túraútvonal (kerékpárút)
- Sáros ér partján túraútvonal (kerékpárút)
- Optikai hálózat fejlesztés
- Belterülettől északra Life – program (ökoturizmus, aktív, vizes élőhelyek csatorna áthelyezéssel – hosszútávú cél
- Termálvíz hasznosítás mezőgazdasági célokra (üvegház) – hosszútávú cél – konkrét területi lehatárolás nélkül
- Termálvíz hasznosítás turisztikai célokra – hosszútávú cél – konkrét területi lehatárolás nélkül
- Szennyvízhálózat kiépítés – hosszútávú cél

Településrendezés

A kijelölt rövid és középtávú fejlesztések fejlesztési tervben történő lehatárolása, ezen beavatkozások szakági alátámasztása. A településrendezés során a hatályos településrendezési eszközökhöz, mint alapállapothoz igazodik a fejlesztési terv.

2. Településrendezési javaslat

2.1. Településszerkezet

Nagyiván belterülete a különböző erek közötti magasabb, árvízmentes szigeteken alakult ki. A hagyomány szerint a jelenlegi templom helyén lehetett a falu középkori temploma is, melyet temető vett körül. Az 1754-es betelepüléskor tervszerűen kimért telkeken kezdődött meg a házak építése.

A település Hatház nevű részének elnevezését a helybeliek összefüggésbe hozzák az első betelepülő családokkal, illetve az épített házak számával. Más vélekedések szerint a falurész neve a hadszerű megtelepedéshez kötődhet.

A hatház nevű falurészt és a templomot magánhordozó magaslat között egy lapos húzódik, melyben még a XX. Század második felében is víz volt. Ez a mocsaras terület folytatása a falu északi részét érintő Sarkad – érnek, így Kis- és Nagyhadház elkülönült a falu centrumát jelentő templomtól. A kilencven méter tengerszint feletti magasságú dombon épült fel 1789-ben a római katolikus templom, két évvel később pedig a közelében lévő plébánia.

Az 1780-as évek közepén készült első katonai felmérés térképein már jól kivehetők a belterület fontosabb szerkezeti elemei. A falu fő tengelye csaknem kelet – nyugati futású, ez a Kunmadaras irányából érkező és Debrecen felé vezető Fő utca. A falu nyugati végén a Harc – halom tövében több út fut be a Madarasi útba: északnyugat felől az Örsi, délről a Karcagi.

A keleti faluszélen másik nagy elágazási pont található: innen Debrecen, Nádudvar, Egyek, Ohat – Csege irányába és a határ más részébe is indulnak utak.

A belterületen észak felé három út ágazik ki: ezek közül kettő a falu külterületére, egy pedig Füred felé indul. Ez a három a belterület északi részén a falu főútjára merőleges utcák kialakulását eredményezte. A kelet – nyugati fő út a nagy forgalmú Debrecen – Kunmadaras országút átvezető szakasza, amely az 1730 – as és az 1790-es évek között a Kakat – Szolnok – Pest országút része, a szolnoki sóút egyik ága.

A jelzett útvonal mentén a belterületen az útra merőleges tengelyű építményeket találunk, ez pedig azt jelenti, hogy a telepítés és a telekkimérés minden bizonnyal ezen a falurészen kezdődött. A falu déli részén a szabálytalanul elhelyezkedő épületek a kertség létre utalnak, ami egy ólas – kertes, kétbeltelkes településre utal. A belterület nyugati részén az Örs és Madaras felől és a külterületről befutó utaknál malom állt, és ugyancsak malom volt a Sarkad partján létrejövő belterületi rész Sarkadra nyíló szegletében.

Az 1850-es évek végén készült térképek alapján a belterületről bővebb információk vannak. Fő szerkezeti vonala a megközelítőleg kelet – nyugati fekvésű főutca mentén jól láthatóak a minden bizonnyal már korábban is meglévő teresedések.

A belterület átalakulása, az alföldi jelleggel együtt járó halmazosodásra utalnak a több ponton kialakuló zsákutcák, zugok, telekfeltárást biztosító sikátorok, melyek egészen napjainkig megmaradtak. Mindenekelőtt figyelmet érdemel a főutca orsószerű alakja, amely a templom környékén a legszélesebb.

A főút mentén hatalmas beltelkek alakultak ki, amelyek lenyúltak a belterülettel szomszédos legelőig, illetve a belterületet körülvevő erekig.

A Fő utca nyugaton (az egykori szárazmalom) a posta környékén kettéválk az északi utca lesz később a Temető – köz. Ennek végén van a Harc-halmi temető, más néven alsó temető, melyet 1830-ban szenteltek fel.

Nagyiván központja a XX. Század első felében tovább fejlődött. A falu központjának súlyponti részét a templom és plébánia, illetve a plébánia szomszédságában az 1930-as évektől újjáépülő egyházi iskola képezte.

1920 után Nagyivánon is mérték ki a belterületen telkeket, 116 család jutott 24 katasztrális hold összterületen házhelyhez. Ez a házhely juttatás az Újtelepnek nevezett falurész kialakulását eredményezte. A Harc – halmi temetőtől délre jött létre az új telep, amely négy utcából (Örsi út, Bem Apó, Zrínyi Miklós, Szabadság utca) egyenlő nagyságú telkekből álló falurész.

Jelenleg a település szerkezetét meghatározó vonalas elem a Tiszaörs – Nagyiván – Tiszafüred (Kócsújfalu) út, melynek Tiszaörs – Nagyiváni szakasza a fő közlekedési folyosó, Tiszafüred felé az út állapota miatt csak csekély számú gépjármű forgalom van. A település földrajzi helyzetéből, a belterületet félkörívben körbeölelő Hortobágyi Nemzeti Park, mint világörökségi területből adódóan csak a település északi részén, valamint korlátozottan a keleti részén vannak meglévő telephelyekhez, mezőgazdasági majorokhoz vezető utak.

A település szerkezetének meghatározói a csatornák, melyek körbeölelik a belterületet, valamint a Hortobágyon keresztülhaladó Sarkad – Mérges – Sároséri főcsatorna. Ugyancsak szerkezeti jelentőségük a világörökségi helyszínen lévő mocsár területek.

A település jelenlegi szerkezetének és további fejlődésének meghatározó vonalas elemei:

Meglévő vonalas elemek:

- 3402 jelű összekötőút (Tiszaörs – Nagyiván – Kócsújfalu), területrendezési tervek alapján tervezett mellékút
- Sarkad – Mérges – Sároséri főcsatorna
- belterület körüli övcsatorna

Tervezett vonalas elemek:

- Turisztikai kerékpárút a Sarkad – Mérges – Sároséri főcsatorna töltésén

A település sík vidéken terül el, a belterülethez viszonyítva nagy kiterjedésű külterület jelentős területe a Hortobágyi Nemzeti Park területe, melyen belül a Ramsari egyezmény alapján védett területek is megtalálhatók. A terület nem látogatható, a természetközeli mocsaras – nádas-szikes területek védettek, ott csak a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság engedélyével legeltetés folytatható. A Sarkad – Mérges – Sároséri főcsatornától északra a Sarkad – éri tározó, délre a Nagyiváni Tározó, mint árvízi vésztározók találhatók. A Hortobágyi puszta keleti része bombatér volt, melynek lőszermentesítése a közelmúltban fejeződött be. A terület a nem látogatható védett területek közé tartozik, ahol jellemzően legelő és mocsár területek vannak, és csak rideg állattartással, legeltetéssel korlátozottan hasznosított. A védett területen a természetszerű állapot megtartása a cél, az ott lévő növény- és állatfajok védelmével.

Nagyiván fejlődésének, fejlesztésének meghatározó tényezője a nemzeti parki terület, mely jelentős kiterjedésű területek megőrzése miatt a fejlesztés korlátozott.

A külterület beépítésre szánt területei jellemzően állattartó telephelyek, melyek telepen belüli fejlesztése tervezett. Ipari telephelyek jellemzően mezőgazdasághoz kapcsolódó feldolgozó üzemek, ahol a nádfeldolgozás történik. Környezetet terhelő, jelentős kibocsátással járó üzem nincs és nem tervezett a külterületen.

A külterület nagy része védett terület, Világörökségi terület, melyen egyszerre több védelem is megtalálható az ökológiai folyosó elemei mellett Natura 2000 területek. A település természeti értékekben gazdag, a puszta, mint világörökségi helyszín a legelő és mocsaras területeivel, a táji értékeknek minősülő gémes kutakkal, nyári szállásokkal meghatározó a nagyiváni határnak. A belterület jellegét a szerkezetén túl a területfelhasználás is meghatározza. A település központjának tekinthető a Hősök tere és folytatása a Fő utca, ahol jellemzően az intézmény területek találhatók. A Hősök terén a községháza, bolt, óvoda, orvosi rendelő, gyógyszerár, majd a műemlék Római katolikus templomig a Fő utcán a piac, az általános iskola, a Szent József Időotthon, a művelődési ház és idősok otthona található. Térben kicsit távolabb létesült a minibölcso. A belterületen a településközponti területen kívül lakóterületek alakultak ki, a

település két végén a temetővel, valamint a sportpálya és a belterület északi részén az egykori húszüzem jelenleg üresen álló iparterülete található.

2.2. Területfelhasználás

2.2.1. Beépítésre szánt területek

- Lakóterületek:

A település lakóterületei falusias lakóterületek, jellemzően nagyobb, kertgazdálkodásra alkalmas telkekkel, oldalhatáron álló beépítéssel, földszintes, vagy földszint + tetőtér beépítéses családi házakkal.

A jelenlegi és jövőbeni igényeket a meglévő lakóterületek a be nem épület telkek beépítésével, a bontás miatt felszabaduló telkekkel a terv távlatában biztosítani tudják.

Hatályos terven kijelölt, meg nem valósult fejlesztések:

-belterületbe vonással a település északi részén kijelölt lakóterületek

Jogszabályváltozás miatt módosuló területek:

A korábbi jogszabályok alapján intézményi és lakóterületekkel vegyes tömbök kisvárosias lakóterületbe kerültek besorolásra. Ezen területek a területhasználat alapján településközpont vegyes területbe lettek besorolva.

- Vegyes területek:

Jogszabályi megfelelés miatt a hatályos tervben nem került kijelölésre településközpont vegyes terület. A területhasználat jellege alapján a Hősök tere és Fő út két oldalán lévő intézményi és lakó funkciót vegyesen tartalmazó tömbök kerültek településközpont vegyes területbe sorolásra. Ezen területek a községháza, óvoda, iskola, piac, művelődési ház, templom, idősek otthona körüli területek.

Új, alközpont szerepű terület nem került kijelölésre, a meglévő intézményhálózat a terv távlatán belül biztosítani tudja a település oktatási, kereskedelmi, szolgáltató, egészségügyi igényeit.

- Gazdasági területek:

-Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület

A település belterületén kisebb kereskedelmi, szolgáltató gazdasági egységek területe. Újonnan kereskedelmi, szolgáltató terület kerül kijelölésre a volt tejcsarnok helyén jelenlegi lakóterületen.

-Ipari, egyéb ipari területek

A belterületen a Horvát – hús üzeme, mely jelenleg használaton kívüli ipari terület. A belterületen lévő brikettáló üzem területe, mely jelenleg nem üzemel, valamint a belterület déli részén lévő telephely. A külterületen meglévő két nagyobb egyéb ipari terület a nádüzem területe és telephely területe.

Hatályos terven kijelölt, meg nem valósult fejlesztések:

a belterület mellett, ahhoz kapcsolódva kijelölt egyéb ipari terület, mely visszaminősítésre kerül tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe.

- Különleges területek:
A beépítésre szánt különleges területek funkciójuk, a rajta lévő máshova be nem sorolható tevékenység miatt kerültek kijelölésre.

-állattartó területek

A külterületen meglévő állattartáshoz, mezőgazdasághoz kapcsolódó telephelyek. Jogsabályi változás miatt mezőgazdasági üzemi területbe kerülnek átsorolásra.

Hatályos terven kijelölt, meg nem valósult fejlesztések:

-Kijelölt szennyvíztisztító terület, mely nem valósult meg. A távlatban a szennyvízberuházás térségi szinten tervezett, Kunmadaras közigazgatási területén meglévő szennyvíztisztítóhoz csatlakozik a település.

- Kijelölt szabadidős terület a belterületen, mely nem valósult meg a távlati célok között sem szerepel.

2.2.2. Beépítésre nem szánt területek

- Különleges területek:
- temető területe: a külterületen meglévő temető területe, mely a közép és hosszútávú igényeket is kielégíti
- kegyeleti park területe: a Harchalmi temető lezárt területe, mely kegyeleti parkként funkcionál
- sportpálya területe: a távlati igényeket is kielégíti

Fejlesztési terület:

-megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület kijelölése a belterületen a kijelölt, de meg nem valósult szabadidős terület helyén

-ökoturisztikai célok megvalósítása érdekében a belterületről északra lévő terület rehabilitációja és a life programban való részvétel hosszútávú területfelhasználási változás nélkül

- vízmű területe: a meglévő vízmű átsorolása

- Közlekedési és közmű területek
Meglévő Tiszaörs – Nagyiván – Kócsújfalu összekötőút települési szakasza. A Nagyiván – Kócsújfalu szakasz felújításra tervezett
Meglévő mezőgazdasági utak
Belterületi kiszolgáló utak

Fejlesztések:

Tervezett turisztikai kerékpárút a Sarkad – Mérges – Sáros – éri csatorna töltésén

Tervezett turisztikai kerékpárút a település belterületétől délre lévő csatorna partján

- Közmű terület:
A gázfogadó területének átsorolása
- Zöldterületek
A település meglévő közpark területei, a Hősök tere mellett park, a Kossuth Lajos utcánál lévő park, a kijelölt, megvalósult Dobó út 9-11 park.
- Erdőterületek

A település erdősültsége alacsony, néhány gazdasági erdőterület található elszórtan a közigazgatási területen. A világörökségi helyszín miatt nem is cél az erdősültség növelése.

Hatályos terven kijelölt, meg nem valósult fejlesztések:

-volt hulladéklerakó védelmi erdőterületből történő átsorolása. A rekultivációs réteg megbontása miatt csak alacsony gyökérzetű növényállomány telepíthető.

- Mezőgazdasági területek
- általános mezőgazdasági területek
Meglévő jellemzően szántó művelési ágú területek, ahol a nagyüzemi szántóföldi növénytermesztés a meghatározó
- tájgazdálkodási mezőgazdasági területek
Elsősorban legelő területek, melyek nagy része a védett, nemzeti parki területeken (világörökségi helyszín található), ahol cél a természetes élőhely fenntartása

Fejlesztések:

A hatályos tervben bombatérnek jelölt terület lőszermentesítés után, mint világörökségi helyszín egyrészt tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe kerül sorolásra, ahol a természetvédelmi kezelő felügyelete alatt legeltetés történik.

- Természetközeli területek
Nádas, mocsaras területek, melyek egy része a védett, nemzeti parki területeken (világörökségi helyszín található), ahol cél a természetes élőhely megőrzése, fenntartása

Fejlesztések:
A hatályos tervben bombatérnek jelölt terület mocsaras területei lőszermentesítés után, mint világörökségi helyszín természetközeli területbe kerülnek besorolásra, ahol cél a természetes élőhely megőrzése, fenntartása.

- Vízgazdálkodási területek
Nagyiván területén a csatornák területei

2.3. Szabályozás

Nagyiván község 14/2010. (XII.10.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott helyi építési szabályzata biztosította az építés helyi rendjét, a természeti és épített értékek megőrzését, lehetőséget adott a fejlesztésekre. Az időközben bekövetkezett jelentős mértékű jogszabályi változás mind tartalmában, mind felépítésében indokolja az új településterv elkészítését.

Az új helyi építési szabályzat elfogadásával a korábbi rendeltet a Képviselő – testület hatályon kívül helyezi.

A felülvizsgált HÉSZ az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény, valamint az Országos Településrendezési és Építési Követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet (OTÉK) előírásain alapul. A HÉSZ az OTÉK II-III. fejezetében meghatározott követelményeknél megengedőbb előírásokat nem tartalmaz.

A rendelet felépítése és tartalma, valamint a szabályozási terv jelkulcsa a 419/2021. (VII.15.) Korm. rendeletben előírtaknak felel meg.

A felülvizsgálat során a HÉSZ nagyrészt megtartotta a korábbi rendeletben az OTÉK adta lehetőségeket kihasználó rugalmas szabályozás elvét, de elsősorban a külterületi világörökségi

helyszín területére a tájkép védelme és a természetesen kialakult természetközeli állapot megőrzése miatt a Hortobágyra vonatkozóan a kezelési kézikönyv ajánlásait is figyelembe véve speciálisabb előírásokat fogalmaz meg.

3. Javaslát az épített környezet fejlesztésére és az építészeti örökség megőrzésére

Az épített környezet fejlesztésének célja egyrészt a fejlesztési tervben kijelölt fejlesztési célok megvalósítása, másrészt a települési környezet értékőrző felújítása.

Az épített környezet fejlesztésénél figyelembe vételre kerül a település két országos művi védelem alatt álló értéke a műemlék római katolikus templom és a Görbe csárda. A szabályozási terven kijelölésre kerül a műemléki környezet, mely területen olyan területfelhasználás és szabályozás történik, amely biztosítja a műemléki környezetben a műemlék fennmaradását, látványvédelmét.

A római katolikus templom körüli műemléki környezetben településközpont vegyes terület átsorolás történik, mely hozzájárul a templom környezetrendezéséhez.

A hatályos településképi rendelet alapján Nagyiván területén helyi művi értékvédelem alatt nem áll épített érték.

Az épített környezet fejlesztése érdekében a település belterületének intézményi és lakó rendeltetésű épületekkel vegyes beépítésű tömbjei településközpont vegyes területbe kerültek átsorolásra, mely területfelhasználás megfelelőbb az épített környezet fejlesztésére. A településtervezési javaslatja az egységes zöldfelületi rendszer kiépítését, a közparkok terv szerinti felújítását, a közintézmények parkjainak fejlesztését.

4. Tájrendezési és zöldinfrastruktúra - fejlesztési javaslat, csapadékvíz – gazdálkodás

4.1. Tájrendezési és zöldinfrastruktúra - fejlesztési javaslat

A tájrendezés célja a táji elemek (természetes és épített) összehangolása, a tájban rejlő értékek és potenciálok (kedvező élettani hatás, termelőképeség, használati érték, vizuális érték, stb.) hasznosítása, a tájszerkezet fennmaradása és a jellegzetes táji elemek megőrzése. A tájrendezési és zöldinfrastruktúra-fejlesztési javaslatban meghatározó Nagyiván meglévő táji- környezeti-, infrastrukturális-, és természeti adottságait előnyösen alkalmazó, a fenntartható fejlődést biztosító, a klímaváltozást figyelembe vevő, korszerű, ökocentrikus tájhasználat.

Nagyiván egyedi természeti, táji adottságokkal rendelkezik: Hortobágyi pusztá összefüggő gyepes területei, sziki rétek, a Kunkápolnási mocsarak zsombékosai, a hagyományos tájhasználatához köthető táji értékek: „guggonülő” hodályok, szállások, gémeskutak. Alapvetően fontos ennek a tájképnek is jelentős, meghatározó állapotnak a fenntartása, megőrzése.

A településrendezési tervben foglalt tervezett fejlesztések táj- és természetvédelmi érdekeket nem sértve és a zöldinfrastruktúra-fejlesztési lehetőségeket figyelembe véve javasoltak.

4.1.1. Külterületi zöldinfrastruktúra - fejlesztési javaslat

A zöldinfrastruktúra-hálózat különböző ökoszisztéma-szolgáltatást nyújtó tájelemek hálózatából felépülő folyamatosan változó rendszer. A zöldinfrastruktúra-hálózat külterületi elemei: a vízfelületek, parti sávok növényzete, az erdőterületek és mezőgazdasági területek

természetes ökoszisztémái és mesterséges növénytakasúai és a települést körbevevő természetes, természetközeli állapotú, különböző mértékben és minőségben lévő növényzettel fedett területek.

Nagyiván zöldinfrastruktúra-hálózatának külterületi részét a különböző fokozatú természetvédelmi oltalom alatt álló területek, természetes pusztai és vízi élőhelyek teszik ki. (Európai közösségi jelentőségű Natura2000 területek: kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési területek (*Hortobágy HUH20002*) és különleges madárvédelmi területek (*Hortobágy HUH10002, IBA területek*). Nyílvántartott *Ramsari terület, bioszféra rezervátum terület és magterület* a község déli határában lévő Kun-kápolnási mocsarak területe.

Lényeges a jelenlegi természetvédelem alatt álló területek természetes állapotának fenntartása, gyepterületek és szikesek fajban gazdag növénytakasúainak megőrzése, a biodiverzitás megtartása.

Kiemelten fontos a Hortobágyi Nemzeti Park területén a fátlan Pusztai táji jellegzetességének megőrzése. Lényeges és fontos Nagyiván történelmi tájhasználatához köthető a természetvédelmi törvényben foglaltak alapján az ex lege (a törvény erejénél fogva) védett táji értékek (kunhalmok, gémeskutak, régészeti lelőhelyek, kőkeresztek) és a kialakult táji, tájképi karakterek jelenlegi állapotának megtartása, további fennmaradásának biztosítása.

A nagyiváni tájra jellemzőek a nádasokkal tarkított, szélesen kanyargó és az időszakos vízfolyások menti vizes élőhelyek, melyek meghatározó jelentőségű, védett táji, tájképi elemek. Jelentős külterületi fejlesztési terület a Life program keretében tervezett a település északi határánál lévő vizes élőhely és természetközeli terület rehabilitációja a meglévő csatorna felújításával.

A vízgazdálkodási területeken, élővizek mellett, azok közvetlen közelében fokozott figyelmet kell fordítani a vízparti sávban az élőhelyek védelmére, biodiverzitásának megőrzésére a környezeti terhelés minimalizálására.

Nagyiván igazgatási területének nagyobb része magterületként a fennmaradó határrészek puffer-területként *Országos Ökológiai Hálózat* részeként nyílvántartottak.

Kiemelt jelentőségű az ökológiai magterületek jelenlegi állapotának megőrzése, fenntartása, helyreállítása, az ökológiai hálózat folytonosságának további biztosítása.

A rendezési tervben kijelölt túraútvonalak település déli határában lévő körgáton (081/17, 081/36 hrsz.) és a Sarkad-Sáros-éri főcsatorna mellett (064 hrsz.) tervezettek. Kiemelten fontos, hogy a túra utak a HNP Igazgatóság engedélyével, jóváhagyásával kerüljenek kialakításra és az útvonalak használata során ne sérüljenek a táj-és természetvédelmi érdekek, értékek.

Nagyiván külterületének termőföld hasznosítása a termőföld és a talaj védelmével, fenntartható földhasználattal (környezeti terhelés ésszerű csökkentése) történő, a klímaváltozáshoz alkalmazkodó növénytermesztéssel, a biogazdálkodással javasolt. A természetvédelmi oltalom alatt lévő területeken cél a természetvédelemnek alárendelt tájhasználat: természetvédelmi kezelői, fenntartási előírásoknak megfelelően kell a mezőgazdasági művelést, állattartást folytatni.

A Start közmunkaprogram keretében létesített gyümölcsöskert zöldfelülete fontos része Nagyiván zöldinfrastruktúra-hálózatának, megfelelő fenntartását, környezetkímélő, szakszerű kezelését továbbra is biztosítani kell.

Gyepterületek az összterülethez viszonyítva jelentősek, természetvédelmi, tájvédelmi szempontból igen értékesek. Lényeges a jelenlegi természetvédelem alatt álló területek természetes állapotának fenntartása, gyepterületek és szikesek fajban gazdag növénytársulásainak megőrzése, megtartása.

Fontos a kis kiterjedésű, megmaradt potenciális erdőtársulás (kőrises tölgyes) és a védelmi célú erdősávok fenntartása, megőrzése. Tájképi és ökológiai szempontból is lényeges az ökológiailag stabil állományú (az eredeti fás-szárú növénytársulások fafaj-összetételét tükröző őshonos fafajú) tájfasítások, fasorok ültetése. Javasoljuk az út menti fasorok felmérését, pótlását, telepítését a HNPI területén kívüli külterületen és a belterületen.

A településrendezési tervben különleges beépítésre nem szánt megújuló energiahasznosítási terület (Ksz → KbEn) került kijelölésre a külterülettel határos belterületen (320/23 hrsz.). Javasolt napelempark területén a műszaki létesítmény alatti terület gyepesítésekor a település igazgatási területén lévő természetes gyeptársulás fajösszetételét tükröző lágyszárú növények alkalmazása, növelve ezzel a terület biodiverzitását. A táji megjelenésében zavaró, mesterséges építményt, a napelemek működését nem befolyásoló honos, vegyes fajú, bokorfa-magas cserjesáv telepítésével kell mérsékelni környezetbe illeszteni. Ezzel biztosítható, hogy a település táji karaktere, ökológiai állapota, változatlan maradjon.

Kereskedelmi szolgáltató területek körül, mezőgazdasági üzemi területeken az ingatlanokon belül is telepítsenek őshonos, tájhonos fás-szárú növényzetet a lakott területek közelében lévő jelenleg is üzemelő telephelyeken. Lényeges hogy a településrendezési tervben fejlesztésre kijelölt meglévő állattartó telep (043 hrsz.) telephelyen belüli fejlesztése és a volt üzemi terület (Horváth-hús, 603 hrsz.) gazdasági újrahasznosítása során a gazdasági területen belül is valósuljon meg a javasolt fásítás őshonos fafajok telepítésével.

4.1.2. Belterületi zöldinfrastruktúra - fejlesztési javaslat

A település belterületi zöldinfrastruktúra hálózatát területi és hálózati elemek alkotják. A tájrendezés célja, hogy a területi elemekből: a közhasználatú zöldfelületek, zöldfelületű intézmények több lombkoronaszintű növény-együtteseiből, a növényzettel fedett telkekből és a hálózati elemekből: fásított utcákból, utak menti fasorokból összefüggő zöldfelületi rendszer alakuljon ki.

A településrendezési terv célja települési klíma javítása érdekében a meglévő zöldfelületek kondicionáló hatásának növelése növénytelepítéssel: több lombkoronaszint kialakításával gyep- évelők-alacsony cserje-magas cserje, bokorfa-nagytermetű fa telepítése (sportpálya környezete, Fő út és az Őrsi út mente)

A meglévő parkosított területek zöldfelületi használati értékét további kertberendezési tárgyak, utcabútorok, növénytartók elhelyezésével célszerű növelni. Ezek előnyösen befolyásolják a község zöldfelületi ellátottságát, a település arculatát, tájképét. (Hősök tere, Fő utca menti zöldterületek, intézménykertek)

A Fő utca (3402 számú közút) mentén lévő zöldfelületi elemek (Hősök tere és a játszótér, művelődési ház előtti park, az intézménykertek: iskola, Szent József bentlakásos idősok otthona, katolikus templom kertje és egyéb zöldfelületi teresedések: távolsági autóbusz-váró) egységes kertépítészeti szempontok szerinti felújítása, fejlesztése javasolt. A fejlesztések komplexitása miatt tájépítész szakembert kell bevonni a zöldfelületek további fejlesztésébe, kivitelezésébe.

A zöldfelületek vizuális, esztétikai és funkcionális hatásának fokozásával a község turisztikai vonzereje is növekszik.

Javasolt a temetőkertek esztétikai-kertészeti szempontú (Harchalmi temetőben elsősorban fokozott fenntartással, növényápolással) és a Sarkadi-Kápolnai temetőben kertészeti eszközökkel (növénytelepítéssel, fásítással) történő fejlesztése.

A zöldfelületi elemek ökológiai szerepének erősítése, javítása érdekében a szigetszerűen elhelyezkedő zöldfelületi elemeket hálózati elemekkel kell összekötni. Kiemelten fontos a belterületen a természetes átszellőzést biztosító utcafásítás a termőhelyi adottságoknak megfelelő, tájra jellemző, őshonos fa- és cserjefajok felhasználásával.

Fásításnál, fatelepítésnél településképi értékek láthatóságát is figyelembe kell venni. Közművek felújításakor, egyéb építmény közterületi elhelyezésekor javasolt az MSZ 12042 „Fák védelme építési területeken” előírásainak alkalmazását.

Fasorok telepítésével, a leromlott állapotú növényállomány fokozatos cseréjével, az utcák menti zöldsávok kertészeti fejlesztésével javul a települési zöldinfrastruktúra hálózat minősége. (Fő utca, Örsi út menti teresedések, zöldsávok, Rákóczi F. utca, Hunyadi J. utca, Bem Apó és Szabadság utca) A célul kitűzött tájhasználat változások, tervezett fejlesztések a környezettudatosság igényével, települési lakókörnyezet megóvását, rendezett, a lakosságot szolgáló, minőségi zöldfelületek arányának növelését, a közcélra hasznosított zöldfelületek korszerűsítését jelentik. A fentieket figyelembe véve a jövőben a Nagyiván közigazgatási területére jellemző táji környezet ökológiai, tájképi karakterének fennmaradása továbbra is biztosítható.

4.2. Vízrendezés

4.2.1. Belterületi vízrendezés

A községi belterület a környező területeknél 1,5-2,5 m-rel magasabb dombon terül el. Ezen adottságot kihasználva az 1950-es években egy övárokkal vették körül a települést, amelyből a belvízi főbefogadóba emelik az összegyűjtött vizeket. A belterületről 13 helyen vezetik ki ilyen módon a csapadékvizeket az övárokbba. A települési csatornahálózat többnyire nyílt, sok helyen burkolt, de egyes szakaszokon zárt csatornák is találhatók.

Nagyiván község csapadékvíz-elvezető rendszerének vízilétesítményei **Árkus I/57**. Vízikönyvi számon kaptak vízjogi üzemeltetési engedélyt. A község belterülete **belvizektől nagymértékben veszélyeztetett**. A községet töltés védi a külterületi irányból. Kisvizes időszakban a belterületi vizeket gravitációsan lehet levezetni a Nagyiváni-tározóba. Mértékadó helyzetben a belterület szivattyúsan mentesíthető a Sarkad-Mérges-Sáros-ér töltésénél épített szivattyútelepen keresztül, melynek üzemeltetését az önkormányzat végzi.

4.2.2. Külterületi vízrendezés

A Sarkad-éri öblözet belvizeinek befogadója a **Sarkad-Mérges-Sáros-ér**. Ez a befogadója a Nagyivánt körülvevő (1950-es években épült) övároknak is. Az 1980-as évek elején végzett rekonstrukciós munkák során alakították ki az övárook jelenlegi formáját, véglegesnek mondható műszaki paramétereit. Az övárook funkciója egyrészt a település csapadékvizeinek elvezetése a befogadó főcsatornába, másrészt a község védelme a külvizektől. Mivel a településtől D-re terül el a Hortobágy-Berettyó árvízi véstározója, az ún. **Nagyiváni-tározó**, így a szükség esetén ide engedett vizektől az övárook külső, D-i oldalán épített védtöltés megvédi a települést.

Az övárook befogadója a Sarkad-Mérges-Sáros-ér 14+500 km szelvénye. Mivel a vízszintkülönbség miatt a gravitációs beeresztés nem lehetséges, így szivattyútelep segítségével

emelik az övások vizét a befogadóba. A főcsatornát a debreceni TIVIZIG, a szivattyútelepet pedig a helyi polgármesteri hivatal üzemelteti. Csapadékos időszak előrejelzésekor a csatornát le kell üríteni, mert az övásoknak a csapadékvizek fogadására mindig alkalmasnak kell lennie! A község külterületén található két **belvízi véstározó**, amelyek feladata a nagytömegű belvizek visszatartása.

- Nagyiváni-tározó (területe: 6.500 ha; kapacitása: 32 millió m³)

- Sarkadéri tározó (területe: 1.456 ha, kapacitása: 5,1 millió m³)

A véstározók funkciója a síkvidéki térségben kialakult lefolyási viszonyok miatt az Árkus-főcsatorna, a Sarkad–MérgeS–Sáros-ér, valamint a Hortobágyi főcsatorna által szállított belvizek véstározása. Mindkét tározó a TIVIZIG kezelésében van.

4.2.3. Fejlesztés

A LIFE (*L'Instrument Financier pour l'Environnement*) az Európai Unió pénzügyi eszköze, amelyet 1992-ben hoztak létre. A LIFE az egyetlen uniós forrás, amely dedikáltan környezet- és természetvédelmi, valamint éghajlat-politikai célkitűzéseket támogat.

A 2021-2027 európai uniós pénzügyi időszakra vonatkozó, megújult LIFE programról szóló 2021/783/EU rendelet 2021. május 17-én lépett hatályba.

A program fő célja a korábbiakhoz hasonlóan a madárvédelmi irányelv (2009/147/EK) és az élőhelyvédelmi irányelv 92/43/EGK) végrehajtásának, különösen a Natura 2000 hálózat megvalósításának elősegítése, kiemelt tekintettel a tagállamok priorizált intézkedési terveire. Emellett kiemelt cél a biológiai sokféleség megőrzéséről szóló, európai uniós stratégia végrehajtásának támogatása. Hazánk a LIFE programban 2001 óta vesz részt, azóta számos természetvédelmi és környezetvédelmi projektünket támogatja az Európai Unió. A LIFE természetvédelmi pályázatok keretében jelentős léptékű élőhely-rekonstrukciók és fajmegőrzési programok valósultak meg.

A Nagyivántól É-ra fekvő magántulajdonú Natura 2000 gyepterületen egy LIFE EU-s pályázat kiváló lehetőséget nyújtana a kiemelt jelentőségű élőhelyek megőrzésére, ökológia állapotuk javítására, valami a biodiverzitás fenntartására. A Pannon szikes mocsarak nagyon fontos Natura 2000 státuszú élőhelyek, megőrzésük és fenntartásuk kiemelten fontos mind regionális, mind EU léptékben. A munkálatok célja a tavaszi-nyári vízciklus helyreállítása, a mesterségesen feldarabolt és lecsapolt mocsarak közötti kapcsolatot helyreállítása.

A pályázaton belül a területet keresztül szelő belvízvédelmi csatorna nyomvonalát lenne szükséges áthelyezni, mivel vizes élőhelyeket csapol le, ezáltal nagyban megváltoztatja a terület vízrajzát ezzel párhuzamosan lerontja az élőhelyek minőségét. A fejlesztés megvalósításához a jelenleg meglévő belvízelvezető csatornát kellene a településhez közelebb áthelyezni, egyidőben a régi csatorna betöltésével. Az új csatorna kiépítésével a település belvízvédelme továbbra is megmaradna. Ezen kívül szükség lenne a terület legeltetés alapú élőhelykezelésének fejlesztésére is, valamint a területen átfutó középvezetékű vezetékszakasz földkábelre cseréjére is. A fejlesztési ötlet túlmutat a biodiverzitás védelmén is, a klímaváltozás okozta szélsőséges hatásokat is tudná mérsékelni (pl. légköri aszály csökkentés, tervezhetőbb vízgazdálkodás, gyepterület fűhozamának növelése stb.) Napjainkra sajnos szinte az előző években tapasztaltakhoz hasonlóan 2021 rendkívül száraz hónapokkal indult. Az éves csapadékmennyiség sajnos a Nagykunságban is jóval az átlag alatt maradt, csupán májusban és június elején volt számottevőbb csapadék, azonban ez kevés volt azon természetvédelmi szempontból kiemelten fontos élőhelyek, így vizes élőhelyek, de akár szárazabb gyepek, erdők megfelelő szintű vízpótlására, amelyek kiemelt természetvédelmi szereppel bírnak. - A lehullott csapadék mennyisége 414 mm volt Nagyivánban, ami jóval a térségre jellemző átlag (550 mm) alatt van.

5. Közművesítés, elektronikus hírközlési javaslat, közlekedési javaslat

5.1. Közművesítés (vízellátás, csatornázás) javaslat

5.1.1. Szennyvízelvezetés, -tisztítás, - elhelyezés

Belterületi szennyvízelvezetés

Nagyiván községben jelenleg még nem épültek meg a szennyvízelvezetést és szennyvíztisztítást megvalósító létesítmények.

A község alapvetően belvizes területen létesült, közel sík területen fekszik. A belterületi részeken is gyakori magas a talajvízállás, amelyet tovább emel a jelenlegi (többségében nem zárt, szikkasztóként funkcionáló) közműpótlók alkalmazása miatt a település alatt kialakult szennyvíz-dóm. Ennek megszüntetése az önkormányzat kiemelt feladata.

Fejlesztés

Tiszaörs, Tiszaigar és Nagyiván települések szennyvízelvezetése és -tisztítása” (KTVV4) címmel közbeszerzési eljárás indult 2022.01.25-én (Közbeszerzési Értesítő száma: 2021/244). A településeken az összes érintett ingatlanról a kommunális szennyvízelvezetése elválasztott rendszerű gravitációs csatornázással valósul meg. A domborzati adottságok miatt a községek belterületén több szennyvízgyűjtő öblözet kialakítása szükséges. Az egyes gyűjtőkörzetek lokális mélypontjain közterületi szennyvízátemelők létesülnek, melyek a csatlakozó nyomóvezetéseken keresztül továbbítják az öblözetben összegyűjtött szennyvizet a befogadó irányába eső másik öblözet gyűjtőhálózatába.

A tervezett gravitációs szennyvízcsatorna hálózat gyűjtőcsatornáinak javasolt anyagminősége D200 mm-es tömör falú PVC-U cső SN 8 gyűrűmerevséggel. Minimális lejtés: 3‰. Az ingatlanbekötések D 160 PVC-U csövekből épüljenek szintén SN 8 gyűrűmerevséggel, minimális lejtése 10‰. A gerinccsatornák iránytöréseinél és az oldalági becsatlakozásoknál mindig-, a gerinccsatorna egyenes szakaszain pedig maximum 50 méterenként ellenőrző aknát kell építeni, de minden második akna esetében használható 400 mm-es felmenőnyílású tisztító idom helyette. A szennyvízszállító nyomócsövek anyaga és mérete belterületi nyomóvezetékek esetében D90 PE100 SDR17 PN10.

A közterületi átemelők MOBA típusúak (vagy azzal műszakilag egyenértékűek) az összes tartozékával együtt. Előregyártott vasbeton körszelvényű aknák, fenék és körszelvény kémiai hatásoknak ellenálló bevonattal legyen ellátva. Az átemelő-akna fenékkialakítása felbetonozott, vagy speciális lehetőleg előregyártott kialakítású legyen (pl. beton TOP fenék).

A települési végátemelők hidropneumatikus rendszerű. Az előaknába szennyvíz aprítására alkalmas berendezést kell telepíteni a megfelelő biztonsági funkciók mellett (átbukás, vízhozam). A települési végátemelőknél követelmény egy megfelelően kiválasztott indukciós szennyvízmennyiség mérő beépítése, melynek külön üzembe helyezése is szükséges.

A tervek alapján Nagyiván település az alábbi rendszer épül:

- gerincvezeték - D200 (KG-PVC SN8)	8918 fm
- tervezett közbenső átemelők száma	6 db
- tervezett végátemelők száma	1 db
- tervezett szennyvízbekötések száma:	522 db

A települések elvezetendő napi, óracsúcs és óra átlag szennyvízmennyiségei

- Q_d 140 m³/d
- Q_h max 17,6 m³/h
- Q_h átlag 5,9 m³/h

A településen összegyűlt szennyvizet a NI-1 jelű átemelőből az NI-NY-1 jelű nyomóvezeték továbbítja a kunmadarasi szennyvíztisztító mű irányába. Az NI-NY-1 jelű D125 KPE vezetéken kunmadaras külterületén egyesül a TÖ-NY-1 vezetékkel. A távvezeték párhuzamosan halad a 3402 jelű közúttal. A TÖ-NY-1 és NI-NY-1 vezetékek egyesülése után a szennyvíz a KT-NY-1 jelű D200 KPE nyomóvezetéken át kerül a meglévő kunmadarasi szennyvíztisztító telepre, ahol lefűvató akna közbeiktatásával csatlakozik a tervezett K-1 jelű szennyvíztelepi végátemelőhöz.

5.1.2. Ivóvízellátás

Belterületi vízellátás

A település vízellátása a **0117 hrsz.-ú** vízműtelep felől biztosított, melyet a TRV Zrt. üzemeltet. A vízmű ugyan külterületként nyilvántartott részen, de a belterületi Rákóczi Ferenc utcában található. A település minden belterületi utcájában megépült az ivóvízvezeték. Az ivóvizet mélyfúrású kutak (5 darab) biztosítják. Az V. számú kút 2009. évben létesült, az **Észak-alföldi Ivóvízminőség-javító Program** keretében, amely projekt során 4,7 km régi azbesztcement anyagú vízvezeték KPE anyagú vezetékekre történő cseréje is megvalósult. Fejlesztésként a programból kimaradt vízműtelepi, illetve hálózati beavatkozások javasoltak. A fent említett beavatkozások részletezve az alábbiak:

Vízműtelep

- irányítástechnika felújítása,
- technológia felújítása (klórgázadagoló, aktívszén adszorber),
- nátrium-hipoklorit tároló és adagoló helyiség felújítása.

Ivóvízhálózat

Tűzcsapok cseréje föld felettire:

- Rákóczi F. út 31. NA 100
- Rákóczi F. út 51. NA 100
- Rákóczi F. út Papp tag tanya NA 80
- Rákóczi F. út 7. NA 100
- Ady Endre út 31. NA 80
- Nagymező út 8. NA 80
- Béke Major NA 80
- Fehér Hodály NA 80

PVC anyagú bekötő vezetékek cseréje KPE csőre:

- Nagymező út 1; 1/A; 4; 5; 6; 7; 8; 10; 14.
- Dózsa György út 15.
- Rákóczi F. út 1; 1/A; 3; 5; 29; 34.
- Fő út 96; 97; 101.
- Nádtelep út 46/2.

Azbeszt cement (AC) anyagú gerincvezeték kiváltása KPE vezetékre:

- Nagymező út 1 számtól a 14-ig NA 80-as méretben
- Fő út 96-tól a Rákóczi F. út 5-ig NA 80-as méretben
- Rákóczi F. út 29-től a 37-ig NA 80-as méretben
- Rákóczi F. út 71-től a Papp tag tanyáig szintén NA 80-as méretben

További fejlesztési területként az Önkormányzat döntése alapján az Ady Endre utcában található volt tejcsarnok telkén (72/4 hrsz) új épület építésével önkormányzati beruházásként (pályázati forrásból) valósulna meg, egy sós- és édessütemény-feldolgozó üzem, mely a tervek szerint bővíthető és kiegészíthető lesz gyümölcsök feldolgozásával. Az utcában található gerincvezetésekről a vízellátás megoldható.

Nagyiván lakossága vezetékes ivóvízzel 100 %-ban ellátott, a vízbekötéssel nem rendelkező ingatlanok a községben jelenleg is üzemelő 14 db közkifolyóról ellátottak.

A települési vízellátó vezetékhálózat hossza: 12,7 km, amely túlnyomórészt körvezetékes kialakítású.

A háztartásoknak szolgáltatott ivóvíz mennyisége 33.270 m³/év, a településnek összesen szolgáltatott ivóvíz mennyisége pedig 43.630 m³/év (2020. évi KSH területi statisztikai adatok) A kiépített ivóvízhálózat a kutakkal együtt a település jelenlegi és távlatban becsülhető vízigényeit is kielégíti.

5.1.3. Árvízvédelmi és folyószabályozási szempontok:

Nagyiván település része a 2.791 Hortobágyi ártéri öblözetnek, amely a TIVIZIG működési területén található. A település közigazgatási területét érinti a Nagyiváni Tározó, mely ár- és belvízvédelmi funkciókat lát el.

Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervezés

A Kormány 1242/2022. (IV.28.) Kormányhatározatában elfogadott felülvizsgált Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv (továbbiakban VGT3) szerint Nagyiván község a 2-17 Hortobágy-Berettyó nevű alegységen található, amely a Tisza részvízgyűjtő területe.

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60 EK 33.) bekezdése szerint minden vízgyűjtőn törekedni kell a vizek jó állapotának elérésére, úgy hogy az ugyanahhoz az ökológiai,

hidrológiai és hidrogeológiai rendszerhez tartozó felszíni és felszín alatti vizekkel kapcsolatban tett intézkedések összehangoltak legyenek.

A VGT3 különböző célokat, intézkedéseket fogalmaz meg, amelyek megvalósítására törekedniük kell, és amely alapján a célokat, intézkedéseket igyekezniük kell szem előtt tartani. Cél minden esetben a víztestek jó állapotának elérése vagy fenntartása.

A területen leginkább érintett víztestek:

1) sekély porózus talajvíz testek:

- sp. 2.9.2 talajvíz test: Jászság, Nagykunság. Mennyiségi állapota gyenge túlzott vízkivételek miatt. Kémiai állapota gyenge.

2) porózus rétegvíz testek:

- p.2.8.2 Sajó-Takta-völgy, Hortobágy mennyiségi állapota gyenge a túlzott vízkivételek miatt, kémiai állapota jó.

A területen érintett felszíni víztestek:

Sarkad-Mérges-Sáros-ér: Erősen módosított víztest, mely jó ökológiai állapotú és nem jó kémiai állapotú. A vízfolyás víztestre meghatározott célkitűzés: a jó potenciál fenntartandó és jó állapot elérendő.

Hortobágy-főcsatorna: Erősen módosított víztest, mely mérsékelt ökológiai állapotú és nem jó kémiai állapotú. A vízfolyás víztestre meghatározott célkitűzés: a jó állapot elérendő.

Az integrált települési stratégia kidolgozásánál kiemelt szempont, hogy illeszkedjen a VGT3-hoz. A tervezés során az integrált, vízgazdálkodás részeként kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon a vízviasszatartás és a települési csapadékvíz-gazdálkodás. 111. a természetközeli meder kialakítása.

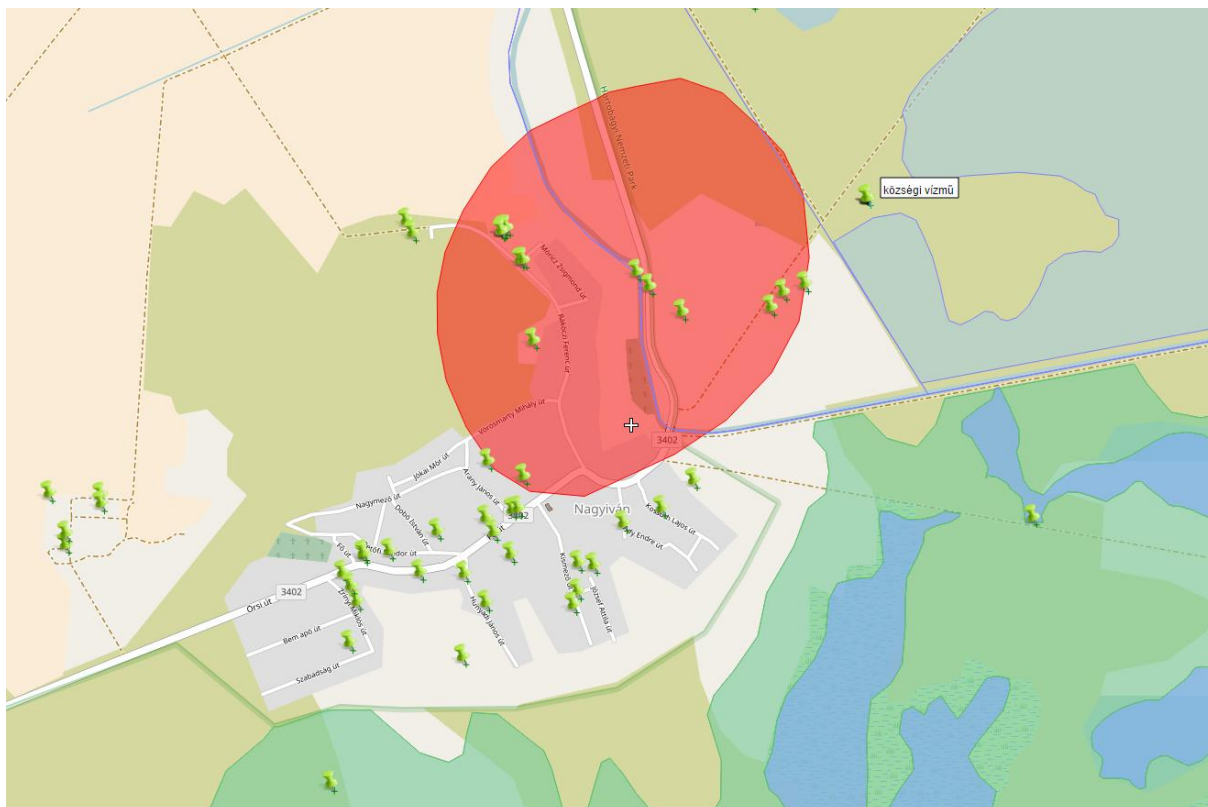
Olyan vízmegtartó megoldásokat kell kialakítani, ahol a zöld infrastruktúra érvényesül, mely által kedvezően befolyásolható a vizek állapota és bővülnek az Ökoszisztéma szolgáltatások, vízraktározó képesség, mely a klímaalkalmazkodás fő eszköze.

Törekedni kell a belterületi vízgazdálkodás kapcsán a burkolt felületek felváltására kisebb beruházást igénylő zöld módszerek alkalmazásával tájépítők bevonásával, mint például esőkért, amely a mesterséges, növényzettel beültetett mélyület, burkolt felület lefolyóvizeit fogadja, beszívároztatja és párologtatja.

5.1.4. A felszín alatti vizek védelme:

A víz alapvető és pótolhatatlan lételeme minden élőlénynek. Az érintetlen vagy természetközeli állapotú tiszta felszíni és felszín alatti vizek a biodiverzitás megőrzése szempontjából kiemelt jelentőségűek. A víz természeti erőforrásként is értékes. A felszíni és felszín alatti vizeket megannyi gazdasági tevékenységhez használják fel: turizmus, mezőgazdaság, ipar, bányászat és nem utolsósorban ezek az ivóvíz legfőbb forrásai is. Az ivóvízbázisok védelme, a vízminőség javítása, a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás megteremtése a települések kiemelten fontos feladatai.

***"A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről"* rendelkező 123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet 23 §. (1) bekezdés a.) pontja értelmében a vízbázisok hidrogeológiai védőidomát legkésőbb 2007. szeptember 01-ig meg kellett határozni és ki kellett jelölni, a kijelölő határozat száma: 35900/7918-18/2017. ált.. A település egy része ráesik Nagyiván vízmű hidrogeológiai „A” és „B” védőidomára.**

A **"vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról"** szóló 72/1996. (V.22.) Korm. rendelet 24. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, az 500 m³/év kitermelt vízmennyiséget meg nem haladó, kizárólag házi vízigény kielégítésére szolgáló, sekély mélységű kutak önkormányzati engedélyezési hatáskörbe tartoznak. (Létesítés, használatba vétel, megszüntetés, eltömedékelés, stb..) Ezek engedélyezésénél figyelembe kell venni az alapvető vízbázis védelmi követelményeket (palástcementezés).

A lakossági fűtő kutakra ugyancsak a 10 m – es védőtávolság megtartása kötelező.

A 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 24. § (1) bekezdés "C" pontja értelmében az 500 m³/év vízigényt meg nem haladó, kizárólag házi vízigényt kielégítő, talajvizet kitermelő kút létesítését

a település jegyzője engedélyezheti. Minden egyéb esetben a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség az engedélyező hatóság.

Felszín alatti vizek tekintetében Nagyiván rendelkezik sérülékeny földtani közegű vízbázisra épült vízművel. Az üzemelő vízbázis becsült **hidrogeológiai B védőterülettel** rendelkezik. A közigazgatási területen távlati ivóvízbázis nem található.

A felszín alatti vizek védelmével kapcsolatos szennyeződéserzékenységi besorolására az érvényes szabályozás a **219/2004. (VII. 21.)** Kormányrendelet és a **27/2004. (XII. 25.)** KvVM rendelet.

Szennyeződéserzékenységi besorolás szempontjából az „ERZFOKAT” 1-es kategóriájú területek „Fokozottan érzékeny”, míg a 2-es kategóriájúak „Érzékeny” besorolásúak.

A fentiek figyelembe vételével ezért létesítmények kialakítását úgy kell megoldani, hogy a **219/2004. (VII. 21.)** Kormányrendelet 1. számú mellékletében felsorolt anyagoknak (pl. ammónia, nitritek, nitrátok, stb.) a felszín alatti víztérbe történő közvetlen bevezetése elkerülhető legyen. A talajba és a vízfolyásokba szennyezett csapadékvíz vagy egyéb szennyvíz nem kerülhet.

A **27/2006. (II. 7.)** Kormányrendelet alapján a település és a közigazgatási terület egy része nitrát érzékeny terület.

Nagyiván közigazgatási területe csak a **vízbázis** védőterületét kijelölve érintett a 2018. évi CXXXIX. törvény kiegészítő szabályozásról szóló 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet 4. melléklet: **vízminőség-védelmi terület övezete** által. A rendelet ide vonatkozó részének (5.§) betartása kötelező.

5.2. Közművesítés (elektromos energiaellátás) javaslat

5.2.1. Villamos energiaellátás jelenlegi állapota

A közép feszültségű szabadvezetékek és földkábelek az Opus Titász Áramhálózati Zrt. elosztóhálózatának részei (ezek több helyen magántelkeken haladnak). Ezek oldják meg közép/kisfeszültségű transzformátorokon keresztül a terület villamos energia ellátását.

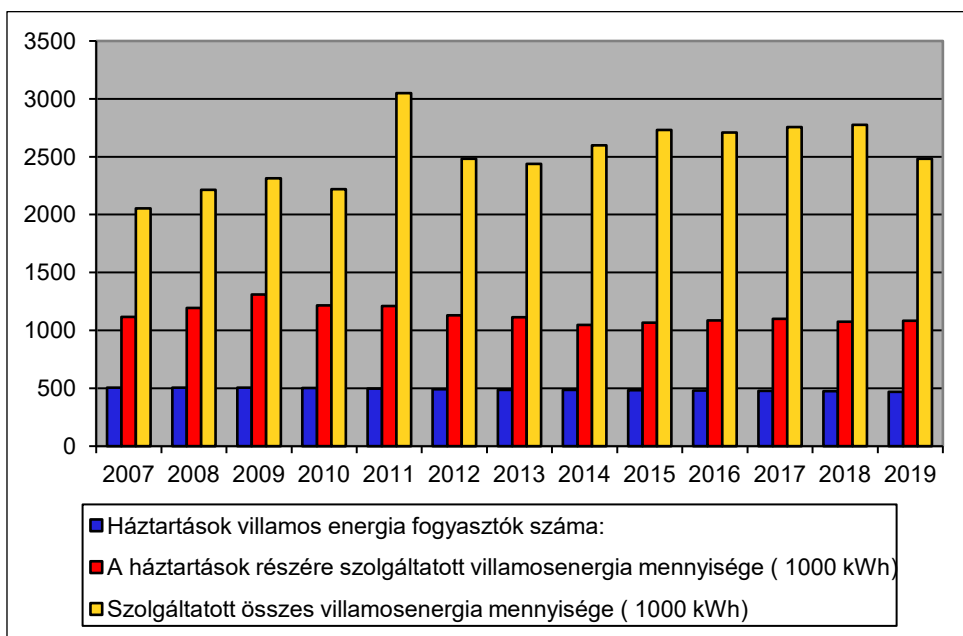
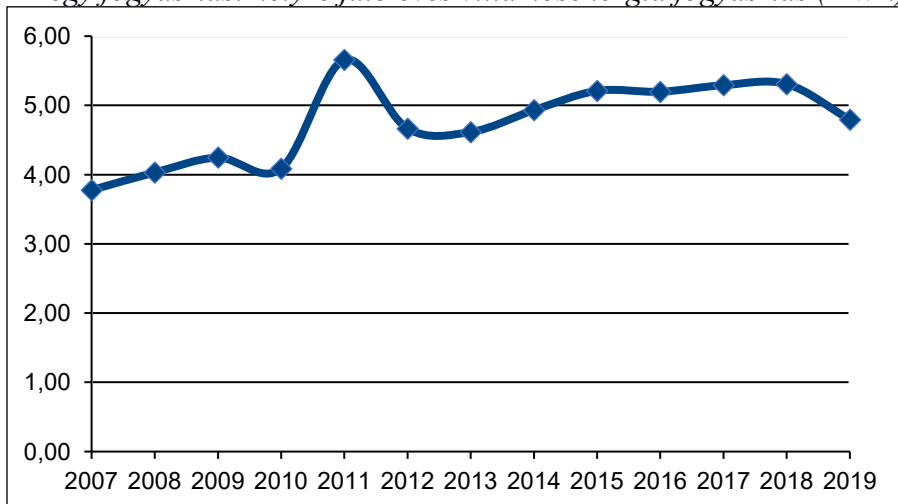
A meglévő közép feszültségű hálózatok alkalmasak a területek folyamatos energiaellátására, beavatkozásra nincs szükség.

A település energiafogyasztási adatai az utóbbi években:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Háztartási villamos energia fogyasztók száma (db)	506	506	504	502	497	491	487
A háztartások részére szolgáltatott villamos energia mennyisége (1000 kWh)	1117	1195	1310	1215	1211	1130	1113
Villamosenergia fogyasztók száma (db)	544	549	545	543	539	532	528
Szolgáltatott összes villamos energia mennyisége (1000 kWh)	2055	2213	2314	2220	3050	2482	2437
Népesség száma:	1258	1222	1213	1214	1215	1198	1190

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Háztartási villamos energia fogyasztók száma (db):	485	484	479	477	475	470
A háztartások részére szolgáltatott villamos energia mennyisége (1000 kWh)	1048	1066	1086	1100	1075	1083
Villamosenergia fogyasztók száma (db)	527	524	521	521	523	518
Szolgáltatott összes villamos energia mennyisége (1000 kWh)	2599	2730	2708	2757	2776	2483
Népesség száma:	1172	1169	1168	1150	1122	1093

Az egy fogyasztási helyre jutó éves villamosenergia fogyasztás (MWh):

Az egy fogyasztási helyre jutó villamos fogyasztás görbéje jól tükrözi a magyarországi trendet. Jól látszik, hogy a 2008-ban kezdődő válság 2009 és 2010 fogyasztási adatain erősen éreztette hatását.

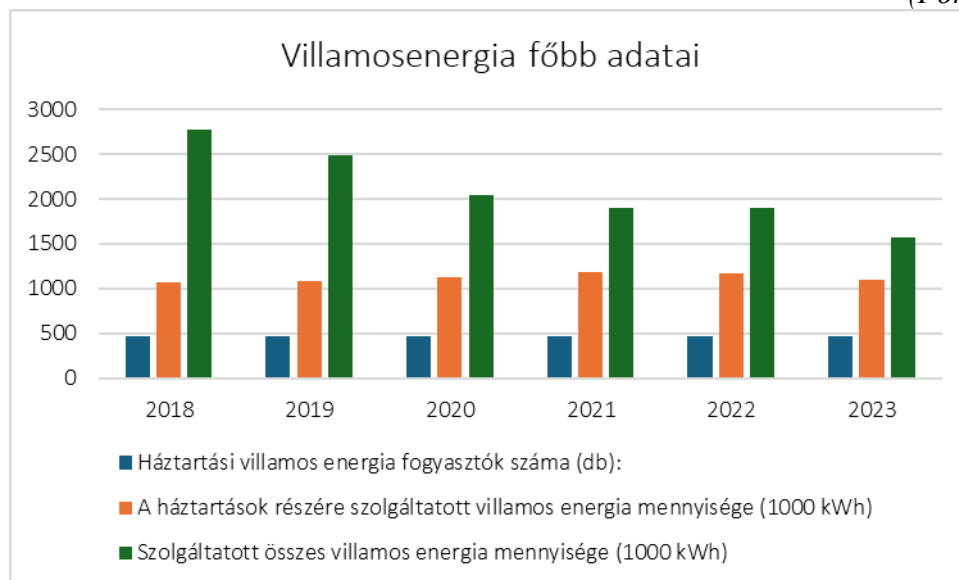
Az elmúlt öt év változásai:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Háztartási villamos energia fogyasztók száma (db):	475	470	466	464	464	462
A háztartások részére szolgáltatott villamos energia mennyisége (1000 kWh)	1075	1083	1132	1 187	1 171	1 102

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Villamosenergia fogyasztók száma (db)	523	518	515	511	508	509
Szolgáltatott összes villamos energia mennyisége (1000 kWh)	2776	2483	2036	1 893	1 901	1 570

1. táblázat: Villamosenergia főbb adatai

(Forrás: KSH)

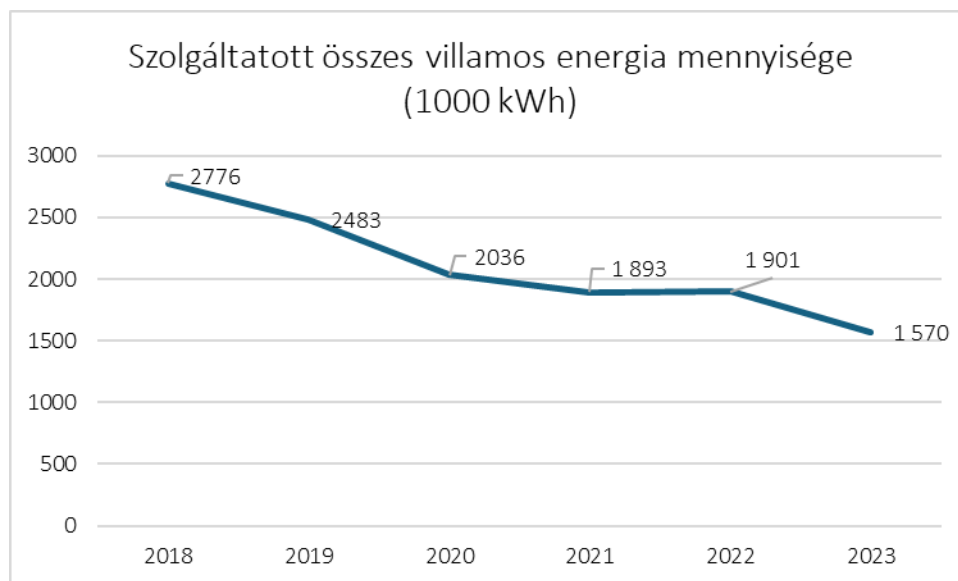
1. ábra: Villamosenergia főbb adatai

(Forrás: KSH)

Az egy fogyasztási helyre jutó villamos fogyasztás görbéje jól tükrözi a magyarországi trendet.

Jól látszik, hogy a 2008-ban kezdődő válság, főleg 2010 után a fogyasztási adatokon erősen éreztette hatását.

A gazdasági növekedés 2014. évi beindulásával (legfőképp az ipari termelés erős felfutásával) az áramfogyasztás erőteljes növekedésnek indult, aztán konszolidálódott.

2. ábra: Az egy fogyasztási helyre jutó éves villamosenergia fogyasztás

(Forrás: KSH)

A MAVIR *nettó* fogyasztás-előrejelzéseinek alapváltozata a 2015 utáni időszakra 1,1% éves növekedéssel számol 2020-ig, ezt követően 1%-os, majd 0,9%-os növekedést vár 2030-ig országosan, de ezek a számok várhatóak a településre vonatkozóan is.

A meglévő hálózatok a jövőben is alkalmasak lesznek a folyamatos energiaellátásra.

Nagyiván villamosenergia-ellátásának szolgáltatója az OPUS TITÁSZ Áramhálózati Zrt.. A település jelenlegi ellátása az egységes országos hálózati rendszerről vételezett villamos energiával biztosítva van.

Az OPUS TITÁSZ Áramhálózati Zrt. adatszolgáltatásai szerint a települést 10 db TR állomás látja el elektromos energiával. A meglévő TR állomások tovább bővíthetőek. A kisebb átlagos fejlesztéseket a TR állomások jelenlegi állapotukban is elviselnek. TR cserével további bővíthetőségek hajthatók végre. Nagyobb igények kielégítésére kell újabb TR állomást telepíteni.

Nagyobb – 3x32A feletti - igények esetén az áramszolgáltatóhoz igénybejelentést kell benyújtani, amely elbírálásra kerül. Ezután az áramszolgáltató megküldi tájékoztatóját, a hálózatra csatlakozás műszaki- gazdasági feltételeiről.

Az önkormányzati intézmények többségében a világítótestek elavultak, üzemeltetésük nem gazdaságos. Ezért javasoljuk azokat lecserélni LED-es lámpatestekre.

Javasoljuk ezen kívül az elektromos hálózat felújítását is.

Különös figyelmet kell fordítani a különböző intézmények térvilágításának gazdaságos működésére, tehát javasoljuk ezek alkonykapcsolóval történő működtetését, de kézi lekapcsolásra való lehetőséggel.

Új építésű, energetikailag korszerű épület:

- **Vegyes Praxisú háziorvosi rendelő és Védőnői szolgálat**, Nagyiván, Fő u. 38.

Fűtése korszerűsítés történt az alábbi épületben:

- **Tiszavirág Református Óvoda Nagyiváni Tagintézménye**, Nagyiván Hősök tere 2.

Felújítás történt az alábbi épületben:

- **Mini bölcsőde**, Nagyiván, Fő út 98/A.

Közvilágítás:

A közvilágítási feladatokat az OPUS TITÁSZ látja el, a felépítmény az ő tulajdonukban van, az áramszolgáltatás költségét a település fizeti. A település közvilágítása azokon a területeken, ahol a kisfeszültségű elosztás szabadvezetékes hálózattal üzemel, többnyire a kisfeszültségű vezetéket tartó oszlopsorra szerelt lámpákkal van megoldva. Az önálló közvilágítási hálózat, a szabadvezetékes környezetben minimális. Nagyiván jelenlegi közvilágítása csak részben tekinthető korszerűnek. A lámpatestek LED-esre történő cseréjére törekedni kell. A következő beruházások során is csak LED lámpatesteket célszerű beépíteni, valamint a közvilágítási hálózat kábeleit a frekvenciált területeken árokba fektetett földkábelekkel kell kiépíteni. A közvilágítást környezetbe illő elegáns megjelenésű oszlop-kandeláberekkel kell megoldani.

A közvilágítás a közcélú hálózat tartóoszlopain elhelyezett lámpatestekkel van biztosítva. Nagyiván jelenlegi közvilágítása csak részben tekinthető korszerűnek.

A lámpatesteket folyamatosan kell karban tartani, azokat folyamatosan korszerűbbre kell cserélni. A dőlt oszlopokat függőlegesbe kell állítani.

Szem előtt kell tartani az esetleges fényszennyezés elkerülését. Ennek érdekében a lámpatesteket úgy kell elhelyezni, hogy:

- csak kizárólag a megvilágítandó felületre és annak irányába világítson. Csak megfelelő, szükséges időszakban világítson.

Ennek érdekében megfelelő ernyőzésű és energiafelhasználású lámpákat kell elhelyezni. Ezek azok a lámpatestek, amelyek IDA (International Dark Sky Association) minősítéssel rendelkeznek. Az IDA nagyon szigorú szempontrendszer alapján választja ki azokat a világítótesteket, melyekkel teljesen fényszennyezés mentes világítás létesíthető.

Megújuló erőforrások

A megvalósítandó fejlesztések során elsősorban napenergiára és geotermikus energiára kell gondolni megújuló energiaforrás alkalmazásával kapcsolatban, hisz a település fekvését és egyéb adottságait is figyelembe véve, szél erőművek telepítése és energiatermelés céljából történő üzemeltetése nem lenne gazdaságos.

Nagyiván településen az alábbi létesítmények rendelkeznek megújuló energiaforrással:

- **Tiszavirág Református Óvoda Nagyiváni Tagintézménye**, Nagyiván Hősök tere 2.
- **Mini bölcsőde**, Nagyiván, Fő út 98/A.

5.2.2. A beépítésre szánt területek javasolt / tervezett villamos energiaellátása:

A kisfeszültségű hálózatokat az OPUS TITÁSZ ZRT. folyamatosan tartja karban, azokat korszerűsíti.

Az energiaigények teljesítésén, állagmegóváson, megelőző karbantartásokon kívül - jelentősebb/stratégiai beavatkozást, átépítést az áramszolgáltató nem tervez.

A településfejlesztési tervben szereplő fejlesztési tervek a következők:

- Tervezett cukrászati üzem.
- A volt Horvát-hús üzemének gazdasági célú újrahajszosítása

Ezeknél a Beruházásoknál a meglévő villamos energiaellátást meg kell vizsgálni, szükség esetén teljesítmény bővítést kell igényelni az áramszolgáltatónál.

A villamosenergia rendszerek és berendezések biztonsági övezetéről a következő jogszabály rendelkezik: **2/2013. (I. 22.) NGM rendelet a villamosművek, valamint a termelői, magán- és közvetlen vezetékek biztonsági övezetéről.** A jogszabály szerint:

A jelentős védőtávolságot igénylő kábelek és vezetékek védőtávolságai, a 2/2013. (I. 22.) NGM rendelet „a villamosművek, valamint a termelői, magán- és közvetlen vezetékek biztonsági övezetéről” szerint:

Föld feletti vezeték - ideértve a vezeték tartószerkezetén (oszlopán) elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezést is - biztonsági övezete a vezeték névleges feszültségétől függően, a vezeték mindkét oldalán a szélső, nyugalomban lévő áramvezetőktől vízszintesen és nyomvonalukra merőlegesen mért, következő távolságokra lévő függőleges síkokig terjed:

- 500 kV-ot meghaladó névleges feszültség szint felett 40 méter,
- 300 kV felett 500 kV névleges feszültség szintig 28 méter,
- 200 kV felett 300 kV névleges feszültség szintig 18 méter,
- 35 kV felett 200 kV névleges feszültség szintig 13 méter ,
- 1 kV felett 35 kV névleges feszültség szintig 5 méter (a vezeték azon szakaszán, amely a belterületre és a fokozott biztonságra vonatkozó előírásainak megtartásával létesült, 2,5 méter)
- legfeljebb 1 kV névleges feszültség szintig 1 méter (a vezeték tartószerkezetén (oszlopán) elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezés esetében 2,5 méter,)

A földben elhelyezett vezeték biztonsági övezete mindkét oldalon a vezeték szélső pontjától vízszintesen és nyomvonalára merőlegesen mért, függőleges síkoktól:

- 35 kV-nál nagyobb névleges feszültség felett 1,5 méter,
- 35 kV-nál kisebb névleges feszültség esetén 1,0 méter

A szabadtéri elhelyezésű, átalakító és kapcsoló berendezés biztonsági övezete a berendezés kerítésétől:

- 35 kV névleges feszültségig 5 méter,
- 100-500 kV névleges feszültség között 10 méter
- 500 kV névleges feszültség felett 15 méter

A különböző feszültség szintű vezetékek, transzformátor alállomások, villamos berendezések élettani hatásait figyelembe kell venni, sugárzásvédelmét vizsgálni szükséges.

A villamos energia, mint vezetékes energiahordozó távlatban is csak világításra és technológiai célú energiaigények kielégítésére javasolható. Bár alkalmas lenne termikus célú energiaigények kielégítésére is, beruházási és üzemeltetési költségigénye miatt ilyen célú alkalmazása csak a kis teljesítményű, tartalék (időszaki kiegészítő fűtésre, vagy ahol más energiahordozó valamely okból nem alkalmazható, kizárólag a völgyidőszakban) hőtárolós fűtésre javasolható. Az új fogyasztói igényeket árokba fektetett földkábelekkel javasoljuk kiépíteni. A dőlt oszlopokat függőlegesbe kell állítani.

Megújuló erőforrások

A fejlesztések során törekedni kell a megújuló energiaforrások alkalmazására. Az energiafelhasználást gazdaságosabbá tehető napelemek, napkollektorok és hőszivattyús rendszerek használatával.

Az épületeken üzemelő háztartási méretű kiserőműveken (HMKE) kívül a település bel- és külterületén is lehetőség van naperőművek létesítésére is. A fejlesztési terv kijelölte egy jövőbeli lehetséges napelempark helyét a belterületen, a temető és a sporttelep közötti településrészben. Egy 500kW névleges teljesítményű, fixen álló panelekből épített kiserőműhöz legalább 1,3 ha területre van szükség. A naperőművek biztonsági területe a villamos berendezés szélétől vízszintesen 0,5 méter távolságban lévő függőleges síkoknak a tartószerkezet alapjának síkjával képzett metszetei által körülhatárolt terület, valamint e terület feletti térrész a villamos berendezés legmagasabb pontja által meghatározott vízszintes síkig terjed.

A hatályos jogszabályok az alábbi határértékek szerint határozzák meg a naperőműveket:

- *0-50kW névleges teljesítményig – HMKE: Háztartási méretű kiserőmű*

Lakóházak, önkormányzati intézmények és kisvállalkozások számára ajánlott. Nem kell hozzá építési engedély

- *51-499kW névleges teljesítményig – Kiserőmű*

A Kormányhivatal Mérésügyi és Biztonsági Hatóság építési engedélye kell és engedély kell a közhálózatra csatlakozáshoz is.

- *500kW-50MW névleges teljesítményig – Kiserőmű*

MEKH összevont kiserőművi engedély is szükséges hozzá.

- *50MW névleges teljesítmény felett – Erőmű*

Az erőművi szabályok az érvényesek.

További fontos lépés a lakóházak, nonprofit szervezetek, valamint önkormányzati épületek energiahatékonysági korszerűsítése.

Ösztönözni kell az egyéni családi házak felújítása során az energiahatékonysági korszerűsítést, a megújuló energiák felhasználását.

5.3. Gázellátási javaslat

Nagyiván településen a vezetékes földgáz hálózat kiépült, amely megfelelő kapacitással rendelkezik a lakóházak és közintézmények ellátására. A településterv lakóterületi fejlesztést nem jelöl ki, a beépítetlen lakótelkek és a bontás miatt felszabaduló lakótelkek gázellátása a meglévő hálózatról biztosítható.

5.4. Hírközlési javaslat

A település területén vezetékes és vezeték nélküli hálózatok üzemelnek. A vezetékes hálózat a települést teljes mértékben lefedi új előfizetői igények az alaphálózatban kiépítésre kerülő szabad kapacitásokból beköthetőek lesznek. A vezetékes telefonhálózat használata

átalakult nagy sebességű adatforgalomra, internet szolgáltatások igénybevételére használják a telefonbeszélgetések a mobil hálózatokon üzemelnek. Nagyiván vezetékes hívószáma : 59

Kábeltelevíziós hálózatnak jelentős a szerepe mert a televíziós jeleken kívül internet és telefonos szolgáltatások üzemeltetésére is alkalmas.

5.4.1. Telefonellátás:

a./ Helyközi hálózat:

Nagyiváni primer központ, melynek az üzemeltetését az Magyar Telekom Nyrt végzi az országos hálózathoz Tiszaörs felé egységes helyi hálózati rézkábel csatlakozik.

Az optikai hálózathoz Tiszaörs felé új optika kábel csatlakozik melynek a kivitelezése a Key Telecom Kft. által jelenleg folyamatban van.

b./ Helyi hálózat :

A Nagyiváni helyi hálózat központja az Magyar Telekom Nyrt telefonközpontja a Polgármesteri Hivatal ingatlanán található, a Hősök tere 5. szám alatt. Földfeletti hálózaton keresztül üzemel a helyi hálózat. A hálózat jelenlegi tulajdonosa a Magyar Telekom Nyrt.

A települést lefedő új GPON optikai hálózati terv készült, amelynek a kivitelezése folyamatban van. A hálózat a meglévő távközlési oszlopsoron és a kiegészítő új távközlési oszlopsoron légkabel hálózatként épül. A hálózat jelenlegi tulajdonosa a Key Telecom Kft.

A GPON hálózat kiépítése után a meglévő rézkabel hálózat elemei fokozatosan elbontásra kerülnek a telefonoszlop kivételével,

5.4.2. Kábeltévé ellátás:

a./ Helyközi hálózat:

A településen vezetékes rendszerű kábeltévé ellátás nem üzemel. Internet ellátás a Földesi Net 2002 Kft hálózataról is biztosított.

Földesi Net ktv hálózat helyközi hálózataról adatot nem sikerült beszerezni az E-közműbe való feltöltése folyamatban van.

b./ Helyi hálózat :

A Nagyiváni internet vezetékes helyi hálózatát a Földesi Net 2002 Kft az áramszolgáltató oszlopain földfeletti hálózaton keresztül üzemelteti.

c./ Kábel nélküli telefonellátás:

Nagyiván bel és külterületén a kábel nélküli telefonellátás a mobil adótoronyokról biztosított. A település közigazgatási területén belül CETIN adótorony található külterületen, a Vízmű hidrolóbuszán, illetve T-mobile adótorony a Fő úton a 67. szám alatt a templom toronyban.

A jelentkező kábel nélküli telefonigények kielégíthetők.

d./ Mikrohullámú rendszer:

A településen mikrohullámú rendszer következtében az építési szabályozását megkövetelő védősáv nem található.

Védőtávolság:

Telefon földkábel kábeltelevízió földkábeltől 0,5 m

Telefon földkábel minden más létesítménytől általánosan 1,50 m

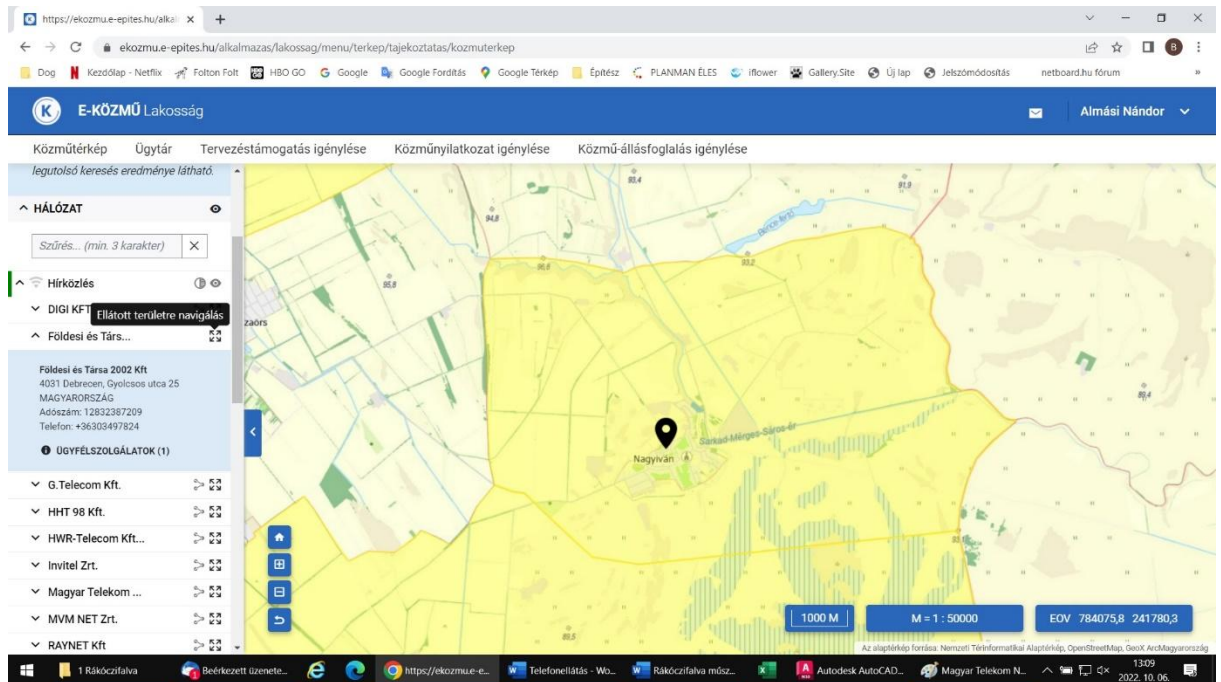
Az elektronikus hírközlési építmények vonatkozásában a 2003. évi C. törvény 94.§. (1) alapján: „a településtervezésénél, rendezésénél utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál – a külön jogszabályban meghatározott módon – biztosítani kell az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének lehetőségét.”

A postai létesítmények vonatkozásában pedig a 2003. évi CI. törvény 40.§. (1) alapján: „a településtervezésénél, rendezésénél utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál – a külön jogszabályban meghatározott módon – biztosítani kell a postai létesítmények elhelyezésének lehetőségét.

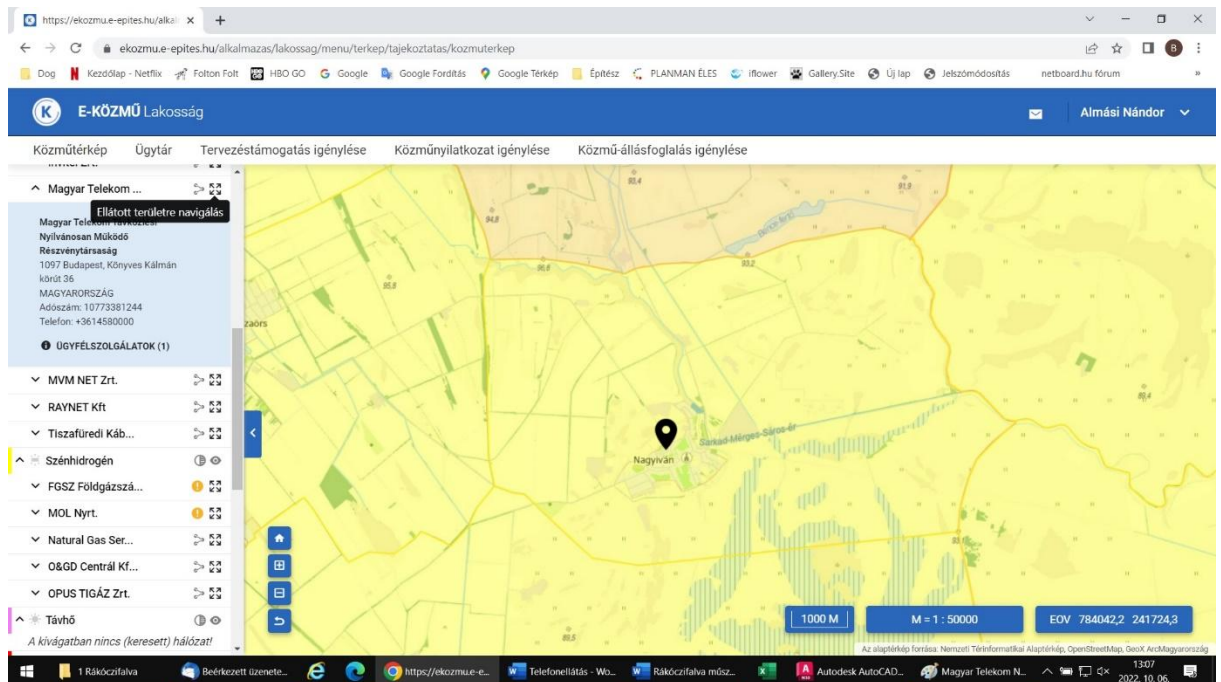
Az elhelyezés területét az OTÉK 26. § (1) bekezdése szabályozza, további műszaki iránymutatást az MSZ 7487 számú szabvány ad, míg az elhelyezés engedélyezésének feltételeit az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építményekkel kapcsolatos hatósági eljárásokról szóló 20/2021. (XII. 18.) NMHH rendelet (a továbbiakban: NMHH rendelet) határozza meg.

Szolgáltatók a területen az E-KÖZMŰ szerint:

Földesi és Társa 2002 Kft

Magyar Telekom Nyrt

5.5. Közlekedési javaslat

Nagyiván község közúti hálózati kapcsolatát a település belterületén is áthaladó 3402. jelű Tiszaörs – Nagyiván – Kócsújfalu összekötő út biztosítja. A 3402. jelű összekötőút a 6+395 – 14+125 km szelvényei között érinti a település területét. A belterületet az összekötő út a 8+885 – 10+610 km szelvények között érinti. Az összekötő út burkolt szélessége 6,00 méter.

Az érintett 3402. jelű összekötő, állami kezelésű országos közutakon a 2021. évben mért közúti forgalomszámlálási adatok alapján az alábbi értékek mutathatók ki:

3402. jelű összekötő út:

Az átlagos napi forgalom (ÁNF): 725 jármű/nap, azaz 826 E/nap volt a 2021. évben. A számlálás az 1+000 km. szelvényben történt.

A járműtípusonkénti megosztás:

	2021. évben:	2036-ban:	E/nap	MOF
Személygépkocsi	468 j/nap x 1,236 =	578 j/nap x 1,0 =	578 x 0,15 =	87 E/óra
Autóbusz	20 j/nap x 1,023 =	20 j/nap x 2,5 =	50 x 0,15 =	7 E/óra
Tehergépkocsi	120 j/nap x 1,342 =	161 j/nap x 2,5 =	403 x 0,15 =	60 E/óra
Motorkerékpár	8 j/nap x 0,895 =	7 j/nap x 0,8 =	6 x 0,15 =	1 E/óra
Kerékpár	85 j/nap x 1,000 =	85 j/nap x 0,3 =	26 x 0,15 =	4 E/óra
Lassú járművek	24 j/nap x 1,342 =	32 j/nap x 2,5 =	80 x 0,15 =	12 E/óra
	725 j/nap	883 j/nap	1143 E/nap	171 E/óra

A fentiek alapján várható forgalomnagyság a 2036. évben:

- az átlagos napi forgalom (ÁNF): 883 j/nap
- a mértékadó óraforgalom (MOF): 171 E/óra

A megengedett forgalomnagyság 1000 E/óra egy forgalmi sávra, így az útpálya jelenlegi geometriai kialakítása meg fog felelni a 2036. évig a várható forgalomnagyságnak.

3402. jelű összekötő út:

Az átlagos napi forgalom (ÁNF): 254 jármű/nap, azaz 279 E/nap volt a 2021. évben. A számlálás az 10+649 km. szelvényben történt.

A járműtípusonkénti megosztás:

	2021. évben:	2036-ban:	E/nap	MOF
Személygépkocsi	157 j/nap x 1,236 =	194 j/nap x 1,0 =	194 x 0,15 =	29 E/óra
Autóbusz	3 j/nap x 1,023 =	3 j/nap x 2,5 =	8 x 0,15 =	1 E/óra
Tehergépkocsi	77 j/nap x 1,342 =	103 j/nap x 2,5 =	258 x 0,15 =	39 E/óra

Motorkerékpár	4 j/nap x 0,895 =	4 j/nap x 0,8 =	3 x 0,15 =	0 E/óra
Kerékpár	4 j/nap x 1,000 =	4 j/nap x 0,3 =	1 x 0,15 =	0 E/óra
Lassú járművek	9 j/nap x 1,342 =	12 j/nap x 2,5 =	30 x 0,15 =	5 E/óra
	254 j/nap	320 j/nap	494 E/nap	74 E/óra

A fentiek alapján várható forgalomnagyság a 2036. évben:

- az átlagos napi forgalom (ÁNF): 320 j/nap
- a mértékadó óraforgalom (MOF): 74 E/óra

A megengedett forgalomnagyság 1000 E/óra egy forgalmi sávra, így az útpálya jelenlegi geometriai kialakítása meg fog felelni a 2036. évig a várható forgalomnagyságnak.

A fenti vizsgált 3402. jelű országos közút az osztályba sorolás szerint:

- a külterületet tekintve: Tervezési osztály: K.V.
Környezeti körülmény: B
Tervezési sebesség: 70 km/óra
- a belterületet tekintve: Tervezési osztály: B.V.
Hálózati funkció: c
Környezeti körülmény: C
Tervezési sebesség: 40 km/óra

Az egyéb közlekedő utaknál forgalomszámlálás a csekély forgalomnagyság miatt nem történt, így adatok nem állnak rendelkezésre.

A belterületen található további utak a helyi Önkormányzat kezelésében lévő úthálózatot képezik.

A község belterületén gyűjtő utak nem találhatók, a település utcái a lakó utak kategóriájába sorolható a beépítési szélességeket és a hálózati funkciójukat figyelembe véve. A lakóutak a lehetőségeknek megfelelően 6,00 – 18,00 m közötti beépítési szélességgel rendelkeznek.

A lakó utak osztályba sorolásukat tekintve a tervezési osztályuk jele: B.VI. , hálózati funkciójuk: d, környezeti körülmény: C, a tervezési sebesség: 30 km/óra.

Tervezett fejlesztések:

A kül- és belterületen tervezett terület átminősítések során a területek továbbra is megközelíthetőek maradnak, azok átminősítése úti szempontból nem relevánsak.

Külterületen tervezett fejlesztések:

- Life program, aktív vizes élőhely és természetközeli területek rehabilitációja. A fejlesztés üti érdekét nem sért.
- Telephely fejlesztés. Az állattartó telep jelenleg is rendelkezik közúti kapcsolattal, új kapcsolat kialakítása nem indokolt. A telephelyen belül a gépjárművek elhelyezése

- Kijelölt túraútvonal, kerékpáros útvonal. A nyomvonal a Megyei Területrendezési Terven szereplő kijelölt térségi kerékpárúthoz csatlakozik. A kerékpárút, valamint a túraútvonal szilárd burkolat nélküli töltésen került kijelölésre. A fejlesztés szilárd burkolattal történő megvalósítása esetén a tervezés során figyelembe kell venni a hatályos Útügyi Műszaki Előírásokat, valamint az érintett vízfolyáskezelők előírásait a szilárd burkolattal történő megvalósításra vonatkozóan.

A külterületi további fejlesztések jogszabályváltozásból adódó átsorolások, valamint meg nem valósult fejlesztés visszasorolása. Ezen változások közlekedési szempontból nem relevánsak.

Belterületen tervezett fejlesztések:

- Tervezett naplempark. A fejlesztés útügyi érdekeket nem sért. A kijelölt terület a Petőfi Sándor útról megközelíthető.
- Tervezett cukrászati üzem. A 72/4. hrsz-ú területen kialakítandó épületekhez szükséges parkolómennyiség mind telken belül, mind pedig részben közterületen elhelyezhető. Amennyiben közterületen kerül elhelyezésre a szükséges parkolóhely, úgy a területen rendezni kell a járda kapcsolatát is. A parkolók és a közúti kapcsolat megtervezésekor a hatályos Útügyi Műszaki Előírásokat figyelembe kell venni, amennyiben szükséges, úgy azokra a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Közlekedési, Műszaki Engedélyezési, Mérésügyi és Fogyasztóvédelmi Főosztály Közlekedési és Útügyi Osztályán építési engedélyezési eljárást kell lefolytatni.

A belterületi további fejlesztések jogszabályváltozásból adódó átsorolások, valamint meg nem valósult fejlesztés visszasorolása. Ezen változások közlekedési szempontból nem relevánsak.

Kiépítettség:

A település belterületén az úthálózat kiépítettsége a forgalmi viszonyokat és az úthálózat nagyságát tekintve megfelelő, állapotuk megfelelő. Az átmenő országos közúton jelentős állapotjavulást jelentett a 2021-ben felújított belterületi szakasz. Az aszfalt burkolatú lakóutakat tekintve a szűk keresztmetszeti elrendezés és csekély forgalom nagyság miatt a burkolat relatív ép. A település külterületi útjának állapota továbbra is kritikus, annak felújítása elengedhetetlen.

Csomópontok:

A község belterületén a legforgalmasabb közúti csomópont a Fő út és a Petőfi Sándor út csomópontja. A településen található további csomópontok geometriai kialakítása megfelelő, területük elégséges, új csomóponti kialakításhoz a terület helye biztosított.

A felszorozott forgalomnagysági értékek szerint a meglévő csomópontok kialakítása a forgalomnagyságot, valamint a településen áthaladó tranzit forgalmat tekintve meg fog felelni a 2036. évi tervezési időszak végéig várható forgalmi igényeknek.

Töltőállomások:

A település területén gázolaj töltőállomás található. A környező településeken (Kunmadaras, Tiszaörs, Tiszafüred) biztosított a további üzemanyag vételezési lehetőség.

Vízi közlekedés:

A településen vízi közlekedés nem üzemel.

Légi közlekedés:

A területen légi közlekedés nem üzemel.

Közösségi közlekedés:

Közúti

Nagyiván lakói a környező településekre közúton egyéni- és tömegközlekedési eszközökön juthatnak el. Az autóbuszjárat a helyi igényeknek teljesen megfelel. A településen belül helyi tömegközlekedési járat nem üzemel. A távolsági járatokkal jellemzően Tiszafüred és Tiszaörs felé juthatnak el a település lakói.

A településen belüli autóbusz megállóhelyek a Fő úton 2 pár buszöbölben és 1 fordulás a forgalmi sávon került kijelölésre. A buszöblöknél a fedett buszváró létesítmények részben kerültek telepítésre.

Kötőtpályás

A településen vasúti pálya nem üzemel. A legközelebbi vasúti állomás Tiszafüreden, illetve Kunmadarason található.

Kerékpáros és gyalogosközlekedés

A településen belül kiépített kerékpárút nem található. A településen a lakosság jelentős része kerékpáron közlekedik, a kerékpáros forgalom az alföldi településeket tekintve megfelelő.

A burkolt utcákban legalább az egyik oldalon a gyalogos közlekedés érdekében kiépített szilárd burkolatú járdák találhatóak. A településen kijelölt gyalogos-átkelőhely nem található.

Parkolás

A településen belül jelentős férőhellyel rendelkező parkolóhely összesen 22 db található, melyből 10 db az Általános Iskola és a Templom előtt, valamint 12 db a Községháza – Orvosi rendelő – Óvoda alkotta csomópontban található.

A gépjárművek elhelyezése a városon belül saját telken megoldott. A település belterületén, az egyéb helyeken (lakóutakon) a keresztmetszeti elrendezés és a csekély forgalom nagyság lehetővé teszi az útpadkán történő megállásokat, várakozásokat.

A további közintézmények előtt a parkolóhelyek biztosítása nem megoldott, azok kiépítése szükséges és fontos lenne.

6. Védelmi és korlátozó elemek (veszélyeztetett, illetve veszélyeztető tényezőjű területek; védőterületek, védősávok; a táj, a természeti és az épített környezet, a környezeti elemek védelmével kapcsolatos korlátozások területei)

Épített környezet védelme

A közigazgatási területet érintő régészeti lelőhelyek, műemlékek műemléki környezet a szabályozási terven feltüntetésre került. Ezen területekre vonatkozóan az országos előírások érvényesek.

Régészeti lelőhelyek:

Feltétlenül kikerülendő, földmunkával nem bolygatható lelőhelyek (1. kategória)								
Szám	Dűlőnév	Lelelőhely jellege	Intézkedés	EOV térkép- lap	Koordi- náták (x; y)	Tszf. m	A lelelőhely állapota	KÖH azonosító
1.	Bütrök-halom	halom	Elkerülendő	68-144	788921; 240087	94,5		32736
2.	Fő-Sarkad-halom	halom	Elkerülendő	68-144	789318; 243260	96,8		32737
3.	Karsai-halom	halom	Elkerülendő	68-144	789126; 241829	93		32738
4.	Kása-halom	halom	Elkerülendő	68-233	793304; 240459	91,1		32739
9.	Régi temető	halom	Elkerülendő	68-322	791069; 239544	93		38305
21.	Közigazgatási határ	halom	Elkerülendő	68-144	788335; 241516	95		38318
22.	Közigazgatási határ II.	halom	Elkerülendő	68-144	788327; 241427	96,5		38320
23.	Közigazgatási határ III.	halom	Elkerülendő	68-144	788307; 241137	94,5		38321
29.	Tiszaórsi műút III.	halom	Elkerülendő	68-322	788510; 239237	93		38332
40.	Mérge-s-halom	halom	Elkerülendő	68-233	796715; 240712	88,6		65314
46.	Kunmadaras-Nagy-Darvas-halom	halom	Elkerülendő	68-411	796711; 238402	93		32732

Megelőző feltárást igénylő nyilvántartott lelőhelyek (2. kategória)								
Szám	Dűlőnév	Lelőhely jellege	Intézkedés	EOV térkép-lap	Koordináták (x; y)	Tszf. m	A lelőhely állapota	Lelőhely Nyilvántartási Szám
6	Nádfeldolgozó	telep	Megelőző feltárás	68-233	792407; 240070	87		38302
7.	Kásahalmi-dűlő	telep	Megelőző feltárás	68-233	793504; 240472	87		38303
8.	Tiszaörsi műút	telep	Megelőző feltárás	68-322	789812; 238998	90		38304
10.	Tiszaörsi műút II.	telep	Megelőző feltárás	68-322	789918; 239178	88,5		38306
11.	Karsai-halom környéke	telep	Megelőző feltárás	68-144	789138; 241668	90,5		38308
12.	Harmadik-dűlő	telep	Megelőző feltárás	68-144	789418; 242152	91		38309
13.	Harmadik-dűlő II.	telep	Megelőző feltárás	68-144	789332; 242131	89,5		38310
14.	Harmadik-dűlő III.	telep	Megelőző feltárás	68-144	789356; 242314	91		38311
15.	Örsi (aszfalt) út	telep	Megelőző feltárás	68-144	789337; 242521	91		38312
16.	Örsi (aszfalt) út II.	telep	Megelőző feltárás	68-144	789123; 242566	90,5		38313
17.	Örsi (aszfalt) út III.	telep	Megelőző feltárás	68-144	789102; 242422	90		38314
18.	Örsi (aszfalt) út IV.	telep	Megelőző feltárás	68-144	788977; 242695	90		38315
19.	Örsi (aszfalt) út V.	telep	Megelőző feltárás	68-144	788976; 242553	90		38316

Megelőző feltárást igénylő nyilvántartott lelőhelyek (2. kategória)								
Szám	Dűlőnév	Lelőhely jellege	Intézkedés	EOV térkép-lap	Koordináták (x; y)	Tszf. m	A lelőhely állapota	Lelőhely Nyilvántartási Szám
20.	Homokbánya	telep	Megelőző feltárás	68-144	788253; 242555	93		38317
24.	Kishíd	telep	Megelőző feltárás	68-144	788328; 243072	88		38322
25.	Kishíd II.	telep	Megelőző feltárás	68-144	788426; 243218	88		38323
26.	Sarkad-halom környéke	telep	Megelőző feltárás	68-144	789379; 243187	89		38327
27.	Sarkad-halom környéke II.	telep	Megelőző feltárás	68-144	789199; 243131	89,5		38328
28.	Örsi (aszfalt) út VI.	telep	Megelőző feltárás	68-144	788855; 242468	90		38331
30.	Harmadik-dűlő IV.	telep	Megelőző feltárás	68-144	788882; 240827	90,5		38329
31.	Sarkad-ér	telep	Megelőző feltárás	68-144	791633; 241405	88		38333
32.	Sarkad-ér II.	telep	Megelőző feltárás	68-144	791678; 240945	89		38334
33.	Sáros-ér	telep	Megelőző feltárás	68-233	796533; 240901	88		38335
34.	Sáros-ér II.	telep	Megelőző feltárás	68-233	796118; 242146	87,5		38336
35.	Sarkad-ér III.	telep	Megelőző feltárás	68-233	792203; 240167	90,2		38337
36.	Rákóczi Ferenc út 63.	telep	Megelőző feltárás	68-144	791939; 240538	88		38338
37.	Körcsatorna	telep	Megelőző feltárás	68-322	790700; 238968	87		38330
38.	Római katolikus templom, plebánia-kert	telep	Megelőző feltárás	68-322	791870; 239709	90		76341
39.	Új-kút	telep	Megelőző feltárás	68-411	792642; 239588	87,3		38339
41.	Temető-dűlő, Sarkad-ér I.	telep	Megelőző feltárás	68-144	791886; 241587	88,6		65316
42.	Temető-dűlő, Sarkad-ér II.	telep	Megelőző feltárás	68-144	791798; 241095	88,2		65318
43.	Fekete-tanya (juhászat), Sarkad-ér	telep	Megelőző feltárás	68-144	790152; 242479	89		65322
44.	Kis-Bence-lapos	telep	Megelőző feltárás	68-233	792790; 243286	89,5		65324
45.	Sarkad-Mérges-Sáros-éri-főcsatorna	telep	Megelőző feltárás	68-411	792377; 239237	87		65326

Megjegyzés:

Az **5. számú lelőhelyről** nincsen adat és a nyilvántartásban is 4 után 6 következik és az archivált és törölt lelőhelyek között sem szerepel ez a szám.

43. lelőhely Berecz-halom archivált lelőhely, tehát már nem aktív, mivel teljes mértékben elpusztult, így kivették a nyilvántartásból.

Természetvédelem:

Nagyiván igazgatási területe gazdag táji, természeti örökséggel bír (szikes puszták, löszpuszták, mocsarak), emiatt a külterületének jelentős része különböző fokozatú természetvédelmi terület. Európai közösségi jelentőségű a Natura2000 hálózat részeként az egymással azonos területi kiterjedésű *Különleges madárvédelmi területek (Hortobágy HUHN10002)* és a *Kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési területek (Hortobágy HUHN20002)*, melyek részben megegyeznek az országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti terület a *Hortobágyi Nemzeti Park* nagyiváni területeivel.

(Az európai közösségi jelentőségű, természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet). A 14/2010 (V.11.) KvVM Rendelet13/2001. (V. 9.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről.

Természetvédelmi szempontból védett területeken csak olyan tevékenység végezhető, mely a természeti érték sérülését, megsemmisülését nem okozhatja.

UNESCO Világörökség Bizottságának döntése alapján Európa legnagyobb füves pusztájaként a *Világ Természeti Örökség* része kultúrtáj kategóriában a Hortobágyi Nemzeti park területe, így Nagyiván határának háromnegyed része is.

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága övezetekre osztotta a nemzeti park területét. Ez a zónabeosztás a bennük folytatott földhasználati módokat és az idegenforgalmi látogatottságot határozták meg. Ezek a külterület déli részén *I/A* azaz kezeletlen (nem művelhető) és nem látogatható fokozottan védett terület, a község észak-keleti határában a *IV/B* zóna meghatározott módon és meghatározott időben művelhető, korlátozottan látogatható terület, a *II/B* zóna, nem művelhető (kezeletlen), de korlátozottan látogatható délkeleti határrész és a *IV/A* zóna, kezelt, de nem látogatható földterületek.

Ezeknek a területeknek a tájhasznosítását a HNP Igazgatóságának legeltetési, szántóművelési és kezelési előírásai határozzák meg, amiket be kell tartani.

Nagyiván déli külterületét a Hortobágy legértékesebb természetes vízi élőhelye a *Kun-kápolnási mocsarak* uralják. A *Ramsari* egyezmény alapján nemzetközi természetvédelem alatt álló, az Alföld vízi-világát visszaidéző természeti terület megőrzése kiemelten fontos! Tájhasználatát korlátozza a Hortobágyi Ramsari terület 1993 évi XLII. törvény és a 119/2011 (XII.15.) VM rendelet is. A Nagyiván külterületét érintő ramsari területek egyben a Hortobágyi Bioszféra rezervátum magterületei is. (Hortobágyi Bioszféra rezervátum 7/2007 (III.22.) KvVM rendelet) Így a felsorolt jogszabályokban foglaltak betartása kötelező.

IBA a madarak élőhelyének védelmére létrejött nemzetközi szervezet. A külterületet érintő területeken fészkelés zavartalanságának biztosítása kiemelten fontos. (pl. kihelyezett fészkelő helyek), emellett a madarak vadászata, befogása és a madarak vonulási útvonálának akadályoztatása tilos.

A külterületi mezőgazdasági telephelyeken és a belterületen is (a madarak zavarásának elkerülésére) az éjszakai megvilágításra vonatkozóan HNPI előírásának betartása kötelező.

LIFE program élőhely védelmi, és a biológiai sokféleség megőrzésére alakult nemzetközi szervezet. A településrendezési terv ehhez a programhoz kapcsolódva tervezi a községtől északra található csatornák rendezését. Az itt lévő vizes élőhelyet is érintő felújítást a lehető legkisebb környezetterheléssel, környezetkárosítás nélkül kell megvalósítani.

Országos Ökológiai Hálózat 2018. CXXXIX. törvény szerint Nagyiván igazgatási területének nagyobb része *magterületként* a fennmaradó határrészek *puffer-területként* nyilvántartottak. ÖKO-hálózat folytonosságát, fennmaradását biztosítani kell. A hálózat bővítése érdekében csatornák és utak mellett javasolt a fásítás a HNP területén kívüli határrészekben.

Érzékeny természeti terület 2/2002 (I.23.) KöM-FVM rendelet és a Magas Természeti Értékű Területek (61/2009 V.14. FVM rendelet) alapján Nagyiván teljes közigazgatási területe érintett. Ennek megfelelően minimális környezetterheléssel, környezetkárosítás nélküli tájhasználatot kell megvalósítani.

1996. évi LIII. Törvény a természet védelméről, (ex-lege védett kunhalmok, egyedi tájértékek: gémeskutak, delelőhelyek). A település határában lévő kunhalmok tájképi- és élővilág védelmi értékkel rendelkeznek. A kunhalmok természetes állapotára táji megjelenést, és a jellemző növénytakasúások (pl.: löszpusztagyep), fennmaradását biztosítani kell. Tilos a kunhalmokat megbontani, elszántani, fásítani.

Az Országos jelentőségű védett természeti területet érintő minden beavatkozáshoz az érintett terület természetvédelmi kezelője a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság engedélye szükséges.

A nem védett külterületi területeket érintő beavatkozások esetén a JNSZ vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály, mint szakhatóság véleménye szükséges.

Tájhasználatot meghatározó, korlátozó, hogy Nagyiván teljes igazgatási területe tájképvédelmi terület övezetbe, világörökség várományos területként a történeti települések övezetéhez tartozik. (természetvédelem alatt álló szikesek és legelők, mocsarak és a település)

Fátlan füves puszták látványa megőrzése lényeges. A védett területeken fásítás csak a HNPI engedélyével, általuk meghatározott alakban (pl. „kerekerdő”), és általuk meghatározott őshonos fajokkal történhet. (szállások, tanyák, delelőhelyek környezete)

Nagyiván a Hortobágy igazi pusztai falva, melyet szinte teljesen körbe zár a védett természeti és táji környezet. A felsorolt védett természeti területek tartós fennmaradására szolgál a fent említett, tájhasználatot korlátozó és szabályozó törvények, rendelkezések és kezelési előírások.

Vízbázisvédelem:

219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet (a felszín alatti vizek védelméről) előírásai szerint kell eljárni a vízbázisvédelem során.

A **123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet** (a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről) szerint, a közcélú vízbázisok biztonságos üzemelése érdekében felül kell vizsgálni a vízbeszerzés céljából igénybe vett felszín alatti vízbázisok védettségét.

A vizsgálatok során kötelezően meg kell határozni a különböző elérési idejű védőövezeteket: belső (20 nap), külső (6 hónap), és a hidrogeológiai ("A" zóna 5 év, "B" zóna 50 év) védőövezeteket.

A nagyiváni vízmű vízbázisát jelentő mélyfúrású, védett geológiai környezetben lévő vízműkutak a belterület 0117 helyrajzi számú ingatlanon találhatóak, melyekre vízbázisvédelmi szempontból a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellétesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Kormányrendelet 10. és 11. §-ában (kivéve 11. § (2) bekezdés c, pont), valamint 5. számú mellékletében (1. számú táblázat A, illetve B jelű oszlopai) foglalt területhasználati korlátozások vonatkoznak.

A hidrogeológiai „B”-védőidomokra vízbázisvédelmi szempontból a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellétesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Kormányrendelet 10. és 13. §-ában, továbbá 5. számú mellékletében (1. számú táblázat A, illetve E jelű oszlopai) foglalt területhasználati korlátozások vonatkoznak.

Belső védőövezet kijelölése:

A belső védőövezet a termelő kút közepétől mért 10 m sugarú körben kell kijelölni.

A vízellátást szolgáló egyéb műtárgyak, vezetékek védőövezet kijelölése: A földre fektetett vízvezetékknél a 123/1997. (VII.8.) Kormányrendelet 4. számú melléklete alapján a védősáv határa a vezeték felett a föld felszínéig, alatta 1 m mélységig, kétoldalt 2-2 m távolságig terjed.

A kutak védettség vizsgálatát a **123/1997** Korm. Rend. előírása szerint kell elvégezni. Amennyiben a természetes védettség nem igazolható, védőidom, védőterület kijelölésével kell biztosítani azt.

A hivatkozott jogszabály legfontosabb előírásai:

2. § (1) A védelem, felszín alatti vízbázisnál védőidom, védőterület; felszíni vízkivétel esetén védőterület; a kivett víz kezelését, tárolását, elosztását szolgáló vízi létesítmény esetén védőterület, illetve védősáv meghatározását, kijelölését, kialakítását és fenntartását jelenti.

(2) A védelem a biztonsági intézkedések részleges vagy teljes körű végrehajtásával valósítható meg.

(3) A védelem érdekében

a) felszín alatti vízbázis esetében a védőidomot és védőterületet belső, külső, valamint hidrogeológiai,

b) felszíni vízkivételnél a védőterületet, belső, külső és hidrológiai védőövezetekre osztva kell meghatározni, kijelölni, kialakítani, és fenntartani.

(4) A védőövezetek, a védelem céljával összefüggő és a terület használatával kapcsolatos korlátozások szempontjából egységes és kapcsolódó rendszert alkotnak.

(5) A védőövezetek határait a hidrológiai, hidrogeológiai adottságok, továbbá

a) az igénybe vett vagy lekötött vízbázisoknál a vízbázis engedélyezett víztermelése,

b) a távlati vízbázisoknál a vízbázis teljes kapacitása és e rendelet 2., illetőleg 3. számú mellékletében foglaltak alapján kell meghatározni.

3. § (1) A felszín alatti vízbázisok esetén a 2. számú melléklet szerinti

a) belső védőidom, védőövezet rendeltetése: a vízkivételi mű, valamint a vízkészlet közvetlen védelme a szennyeződéstől és a megrongálódástól;

b) külső védőidom, védőövezet rendeltetése: a le nem bomló, továbbá a bakteriális és egyéb lebomló szennyező anyagok elleni védelem;

c) hidrogeológiai védőidom, védőövezet rendeltetése: a le nem bomló szennyező anyagok elleni védelem, amelyet vagy a vízkivétel teljes utánpótlódási területére (vízgyűjtőjére) vagy meghatározott részére kell kijelölni.

(2) A hidrogeológiai védőidom, illetve védőövezet a 2. számú melléklet szerinti "A", "B" és "C" védőzónákból áll.

(3) A belső védőövezet kialakítása minden esetben kötelező.

(4) A külső védőövezetet és a hidrogeológiai védőövezet "A" és "B" védőzónáit akkor kell kijelölni, ha az adott védőidomnak van metszete a felszínen.

(5) Ha a teljes felszín alatti utánpótlódási terület nagyobb a "B" védőzónánál, a "C" védőzóna kérelemre vagy hivatalból kijelölhető, ha azt a vízbázis védelme indokoltá teszi.

(6) A távlati és a lekötött felszín alatti vízbázisoknál

a) belső és külső védőidomot, illetőleg védőövezetet nem kell meghatározni,

b) a hidrogeológiai védőidom, illetőleg védőövezet "A" belső zónáját csak akkor kell meghatározni, ha a tervezett vízkivételek konkrét helye, mélységköze, a kutankénti víztermelés már megközelítőleg ismert;

c) a hidrogeológiai védőidom, illetőleg védőövezet "B" külső zónáját minden esetben meg kell határozni.

A vizsgálatok során kötelezően meg kell határozni a különböző elérési idejű védőövezeteket: belső (20 nap), külső (6 hónapnap) és a hidrogeológiai („A” 5 év, „B” 50 év).

A védelem mértékétől függően szükséges az egyes védőövezetek, védőzónák kijelölése.

A vízbázis védőterületeinek és védőidomainak kijelölése:

Potenciális szennyező források a védőterületen és a védőidomok felszíni vetületén

Potenciális szennyező forrásként elsősorban a lakott település rész említhető, hiszen a településen még nincs kiépített szennyvíz csatorna hálózat. A vízmű környezetében mezőgazdasági területek vannak, a település rendezett, elhagyott szeméttel, szabálytalan trágyatárolást nem észleltünk. Szennyezést okozó ipari tevékenység nincs. Hatósági intézkedést igénylő szennyező forrásról nincs tudomásunk.

A védőövezetekre és védőidomokra vonatkozó előírások:

Az adott területen betartandók a vonatkozó 147/2010 (IV.29.) Korm. Rend. 2. mellékletében, illetve a 123/1997 (VII. 18.) Korm. Rend. 5 sz. mellékletében felsorolt korlátozások. A biztonságos üzemeltetéshez szükséges főbb teendőket az alábbiakban kiemeljük. Egyéb korlátozás, monitoring létesítése véleményünk szerint nem szükséges. Az üzemén kívüli. kutak kiváló észlelési lehetőséget nyújtanak.

Az ivóvízbázis fenntartójára, üzemeltetőjére az alábbi kötelezettségek vonatkoznak:

A felszín alatti vízbázis minőségének megóvása érdekében gondoskodni kell a lehetséges szennyező források esetleges káros hatásának megszüntetéséről, illetve annak ellenőrzött körülmények között tartásáról.

A biztonságban tartást szolgáló intézkedéseket fenti kijelölésnek és lehatárolásnak megfelelően kell biztosítani.

A vízbázis fenntartója köteles a védőövezetekre vonatkozó területhasználati korlátozásokat betartani.

Javaslat a védőövezetekre vonatkozó területhasználati korlátozásokra:

- Belső védőövezet:

- Kijelölése kötelező! A belső védőidomban és védőövezet területén csak a vízkivétel létesítményei és olyan más létesítmények helyezhetők el, melyek a vízkivételhez csatlakozó vízellátó rendszer üzemi céljait szolgálják. A létesítményeket és berendezéseket úgy kell üzemeltetni, hogy szennyező anyag ne kerülhessen a vízbe, a terepfelületre vagy a felszín alá, illetve a vizet gyűjtő, kitermelő és szállító berendezésekbe.
- A terepfelület úgy kell kialakítani, hogy a csapadékvízből visszamaradó, pangó vizek ne keletkezzenek. A védőövezeten lehetőleg összefüggő füvesített felületet kell kialakítani, ahol trágyázás, (szerves vagy műtrágya) valamint növényvédő szerek használata tilos.
- A belső védőövezetet be kell keríteni és őrzéséről ennek ellenére gondoskodni kell.
- A belső védőidomban és védőövezet területén rendszeresen a vízlétesítmény üzemeltetőjének azok a dolgozói tartózkodhatnak, akik ott munkát végeznek, és a külön jogszabályban meghatározott rendszeres egészségügyi ellenőrzést igazoló egészségügyi könyvvvel rendelkeznek. Belépésre jogosultak továbbá, az itt dolgozók munkájának irányítói, valamint az ellenőrzésre jogosult hatósági személyek, továbbá azok, akiket a védőterület tulajdonosa erre (így például átmeneti munkavégzésre) esetileg feljogosít. A belépésre engedélyt adó köteles gondoskodni arról, hogy az ideiglenesen ott tartózkodók szennyezést ne okozzanak.
- Gondoskodni kell a belső védőterületek folyamatos karbantartásáról, illetve bekerítéséről.
- A vizsgált kutaknál a belső védőterület 10 m sugarú körnél nagyobb, kialakított, bekerített.
- Külső védőövezet:
 - Kijelölése nem szükséges. (Az elérési idő > 6 hónap.)
- Hidrogeológiai „A” zóna:
 - Kijelölése nem szükséges (Az elérési idő > 5 év)
- Hidrogeológiai „B” zóna:
 - Kijelölése nem kötelező (Az elérési idő > 50 év). Javasoljuk azonban az alábbi korlátozások érvényesítését a modellezéssel lehatárolt felszínalatti térrészre vonatkozóan.
 - Tilos olyan létesítményt elhelyezni, melynek jelenléte, vagy üzeme a felszín alatti víz minőségét károsíthatja.
 - A védőidombon belül tervezett új vízkivételek esetében javasoljuk, hogy kizárólag csak elfogadható ráhatást eredményező, hidrogeológiai hatásvizsgálatot követően legyenek engedélyezhetők.
 - A védőidom alap és fedőlapjai közötti térrészt érintő fúrások esetében, azaz a 20 m-nél mélyebb kutaknál, szükséges a záró rakat teljes hosszban történő palástcementezése.
 - A védőidombon belül tilos olyan tevékenységet végezni, melynek eredményeként jelentősen csökken a vízbázis természetes védettsége, illetve nő a környezet sérülékenysége.

- A védőidom felszíni vetületét érintő területen a **219/2004.** Korm. rend. szerinti kockázatos (szennyező) anyag közvetett bevezetését nem javasoljuk, közvetlen bevezetése jogszabályilag tilos!
- A felső szint védelme érdekében a talajvíz szennyezés elkerülésére, az engedély nélküli, szabálytalan kutak felderítésére különös gondot kell fordítani.
- Monitoring hálózat kiépítését nem tartjuk szükségesnek.

A kút üzemeltetéséhez szabályzatot kell készíteni, melyben javasoljuk az alábbi rendszeres mérések elvégzését előírni:

- kút vízhozama a vízálláson hetente,
- üzemi és nyugalmi vízszintmérés havonta,
- vízminőség ellenőrzése figyelő kutaknál is évente,
- üzemelő kutak vízszintje havonta,

A figyelő kutak vízszint mérésekor naplózni kell az üzemelő kutak vízhozamát és üzemi vízszintjét is.

A fenti rendszeres méréseken túlmenően, javasoljuk a kutak ellenőrző műszeres felülvizsgálatát legalább 4 évenként elvégeztetni, az alábbi mérésekkel:

- talpmélység ellenőrzés,
- reométerezés,
- kapacitásmérés,
- visszatöltődés mérés,
- víz és gázvizsgálat,

Fenti mérések alapján a kutak állapota, a rétegnyomások alakulása figyelemmel kísérhető, az esetleges kúthibák időben észlelhetők.

Az észlelések adatainak értékelésével a védettség vizsgálatot 5 évenként célszerű megismételni.

Egyéb előírások:

- A vízbázis biztonságos üzemeltetése, valamint a felszín alatti vizekre gyakorolt depresszionáló hatás figyelemmel kísérése érdekében:

- a kiépített vízbázis kútjain az egyéb előírások során elrendelt állandó üzemi méréseket rendszeresen kell végezni,
- a termelő kutakon évi egyszeri alkalommal vízkémiai vizsgálatokat kell végezni a **21/2002. (IV. 25.)** KöViM rendelet 3. sz. mellékletében megadott „A” és „B” jelű komponenskörre,
- a vizsgálati eredményeket a tárgyévét követő március 31-ig meg kell küldeni a vízügyi hatóság részére.

- Évente legalább egy alkalommal helyszínelni (ellenőrizni és vizsgálni) szükséges a védelemben helyezett vízbázis állapotát.

- A vízkészletet veszélyeztető, szennyező tevékenység-esemény észlelése esetén az arra hatáskörrel rendelkező közigazgatási szerveiméi intézkedést kell kezdeményezni.

- A hatósági ellenőrzés lehetőségét az arra jogosultaknak mindenkor biztosítani kell.

- A védőterület, védőidom kijelölő határozat hatályba lépését követő 10 éven belül felül kell vizsgálni és szükség esetén módosítani kell a védőterület, -védőidom kijelölését.

Külterületi vízellátás

A külterületen található telepek, majorok, tanyák vízellátását egyedileg oldják meg, fűrt kutakból. A korábbi termelőszövetkezetek és állami gazdaságok átalakulása, megszűnte után a viszonylag gyakori tulajdonosváltozások miatt, olykor követhetetlen a helyi vízellátó rendszerek üzemeltetőinek változása.

A mezőgazdasági telepeken rendszerint kismélységű kutakból biztosítják az állatok ivóvízellátását, így ezekkel külön nem foglalkoztunk.

Ezek a kutak helyi, saját szükségletek kielégítésére szolgálnak. A kivitelezés során a kutak körül a 10 m sugarú körnek megfelelő védőterületet általában kialakították. Ennek, illetve a vízbázisok védelméről szóló **123/1997.(VII.18.)** Korm. rendeletben foglaltaknak a betartását minden külterületi mélyfúrású kútnál a hatóságoknak rendszeresen ellenőrizni kell.

A külterületi majorok, telepek vízellátórendszerei a jelenlegi igényeknek megfelelnek. Távlati fejlesztésüket, bővítésüket, illetve új rendszerek létesítését a TIVIZIG engedélyezi, melyhez – igény szerint, a felszín alatti vízbázisok ismeretében, - a TIVIZIG szakértői javaslatot ad. Tervezéskor minden esetben -állattartó telep kialakításakor kiemelten- be kell tartani "a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről" szóló **123/1997. (VII.18.)** Korm. rendelet előírásait.

A belterülettől távol eső telepek, majorok, tanyák vízellátása távlatban is csak egyedileg oldható meg, a nagy távolságok miatt a települési hálózatra gazdaságosan nem kapcsolhatók rá. Ezzel kapcsolatosan, a magán célú csőkutak létesítésének engedélyezése során a **72/1996. (V. 22.)** Korm. rendelet előírásait kell alkalmazni. A kutak szabályos engedélyeztetése és kivitelezése a felszín alatti vizek védelmét szolgálja.

A külterületi majorok vízellátását kismélységű kutakból oldották, illetve oldják meg. Egyes tanyák udvarain található még ásott kutak. Ezen vízkivételi művek esetében is elő kell írni a védőterületekre vonatkozó korlátozásokat és tiltásokat, melyeket a **123/1997. (VII. 18.)** Korm. rendelet szabályoz. A kutak védőterületén belül tilos olyan tevékenységet végezni, melynek következtében csökken a vízkészlet természetes védettsége, vagy növekszik a környezet sérülékenysége, illetve 6 hónapon belül le nem bomló, károsító anyag kerül a vízkészletbe. A sérülékeny területeken nem lehetnek olyan szennyezőforrások (pl. szigeteletlen trágyatárolók, hulladékgödrök, korszerűtlen üzemanyag tárolók), melyek a csapadék közvetítésével a talajvizet veszélyeztetik. A vízbázis védelme szempontjából különösen nagy gondot kell fordítani a kommunális és az állattartásból származó szennyvizek elvezetésére, biztonságos elhelyezésére. A mezőgazdasági tevékenységek végzésével kapcsolatban ugyanakkor be kell tartani a **49/2001. (IV. 3.)** Korm. rendelet előírásait.

A külterületi helyi, saját szükségletek kielégítésére szolgáló kutak esetén is kötelezően érvényes a 10 m sugarú körnek megfelelő védőterület kialakítása. Ennek, illetve a vízbázisok védelméről szóló **123/1997. (VII.18.)** Korm. rendeletben foglaltaknak a betartását a hatóságoknak rendszeresen ellenőrizni kell.

A külterületi tanyák és egyes állattartó telepek vízellátását rendszerint egyedileg, többnyire 10-30 m körüli talpmélységű fúrt kutakból oldják meg a tulajdonosok, de találhatók még néhány ásott kutak is. Ezen vízkivételi művek esetében is elő kell írni a védőterületekre vonatkozó korlátozásokat és tiltásokat, melyeket a **123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet** szabályoz.

A belterületről távol eső telepek, majorok, tanyák vízellátása a távlatban is csak egyedileg oldható meg, a nagy távolságok miatt a városi hálózatra gazdaságosan nem kapcsolhatók.

A **72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet** 24. § (1) bekezdés "C" pontja értelmében az 500 m³/év vízigényt meg nem haladó, kizárólag házi vízigényt kielégítő, talajvizet kitermelő kút létesítését a település jegyzője engedélyezheti. Minden egyéb esetben a Katasztrófavédelmi Hatóság az engedélyező szerv.

A kismélységű kutak különböző létesítményektől, potenciális szennyező forrásoktól való minimális védőtávolságát mindenhol be kell tartani! Környezetvédelmi szempontból különösen nagy figyelmet kell fordítani a kutak helyes kialakítására, a szennyező anyagok bejutásának megakadályozására.

Talaj – és földvédelem

A talaj- és földvédelem téren kiemelt figyelmet kell fordítani azok mennyiségi csökkenésének és minőségi romlásának elkerülésére, mely

- ➔ a hulladékok előírások szerinti tárolását és ártalmatlanítását;
- ➔ a termőföldek ésszerű talajerőutánpótlását;
- ➔ az erózió és defláció megakadályozását;
- ➔ mezővédő erdősávok és útmenti fasorok telepítését;
- ➔ a nitrátszennyezés megakadályozását;
- ➔ ökológiai szempontú gazdálkodási formákat;
- ➔ a szabad területek beépítésre szánt területté való átminősítésének reális mederben tartását;
- ➔ közvetlen vagy közvetett talajszennyezések elkerülését;
- ➔ a biológiailag aktív területek megtartását és bővítését;
- ➔ a biodiverzitás megőrzését;
- ➔ „helyes mezőgazdasági gyakorlat” folytatását;
- ➔ a talajon és a talajban csak arra nem ártalmas tevékenység végzésének engedélyezését;
- ➔ a képződési helyéről lefejtett termőréteg újrafelhasználását;
- ➔ a csúszás-, súvadásveszélyes területek beépítésének elkerülését;
- ➔ az ásványvagyonnal való ésszerű gazdálkodást;
- ➔ a művelési ágakból való kivonás minimalizálását;
- ➔ a nagyüzemi állattartó telepek előírások szerinti működtetését stb. jelenti.

Vízvédelem

Ide tartozik mind a felszíni, mind a felszín alatti vizek közvetlen és közvetett szennyezése, ezáltal szoros összefüggés jellemzi az előző – talaj és föld védelmi – fejezettel, mivel

bármelyikben okozott hatás azonnal vagy késleltetve, de jelentkezik a másik közegben is. Ezért az előző fejezettől el nem választható, feladatok „átfedésben” vannak.

27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról jogszabály szerint: **Nagyiván az érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik.**

Nagyiván bel- és külterületi részein található nitrátérzékeny természeti területek. A területek pontos elhelyezkedését a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer MePAR tartja nyilván, megtekinteni a <https://mepar.mvh.allamkincstar.gov.hu/#/viewer> portálon lehet.

A vízbázisok védőterületei a jogszabályi előírásoknak megfelelően kijelölésre kerültek. A vízbázisok sérülékenysége miatt lehetséges korlátozásokat a fejlesztési és szabályozási terv tartalmazza.

Nagyiván Község szennyvízelvezető csatornahálózattal nem rendelkezik. A településen keletkező szennyvizet ingatlanonként zárt szennyvízknába gyűjtik, amit a telítődésének megfelelően szippantott szennyvízként tengelyen szállítanak el, a folyékony hulladék szállítását megfelelő hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező szakcég végezheti.

A község belterülete **belvizektől nagymértékben veszélyeztetett**. A községet töltés védi a külterületi irányból. Kisvizes időszakban a belterületi vizeket gravitációsan lehet levezetni a Nagyiváni-tározóba. Mértékadó helyzetben a belterület szivattyúsan mentesíthető a Sarkad-Mérgecs-Sáros-éri belvízcsatorna töltésénél épített szivattyútelepen keresztül, melynek üzemeltetését az önkormányzat végzi.

A települési csatornahálózat többnyire nyílt, sok helyen burkolt, de egyes szakaszokon zárt csatornák is találhatók.

A felszíni és felszínalatti vizek minőségének és mennyiségének fenntartásához ill. javításához gondoskodni kell a

- ➔ nitrátszennyezettség csökkentésére vagy a jó állapot fenntartásáról;
- ➔ a vízkivételek szabályosságának ellenőrzésére és minimalizálásáról;
- ➔ a vízkészletekkel való ésszerű gazdálkodásnak mind a lakosság, mind az ipari felhasználók körében való előmozdításáról;
- ➔ a meglévő vízszennyezések megszüntetéséről;
- ➔ a vízbázisok védelmének biztosításáról;
- ➔ a vízgazdálkodási területek szükséges méretű kijelöléséről;
- ➔ a hullámterek illegális beépítésének megtiltására vonatkozó végrehajtásáról;
- ➔ a szennyezett csapadék- és szennyvizek korszerű technológiájú tisztításáról;
- ➔ a vizekbe juttatott szervesanyag-tartalom minimalizálásáról;
- ➔ a védőtávolságok, védőövezetek, védőidomokon belüli területhasználatok védelmet biztosító korlátozásáról;
- ➔ a vizek szennyezettségének monitorozásáról és a mérési eredmények ismeretében szükséges intézkedések megtételének biztosításáról;
- ➔ havi események zökkenőmentes lefolytathatóságának biztosításáról stb.

Levegővédelem

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet 1. számú rendelete alapján a légszennyezettség tekintetében Nagyiván az alábbi kategóriába tartozik:

A vezetékes gáz hálózat kb. 100% -ban kiépült. Ahol nem veszik igénybe a vezetékes földgáz szolgáltatást, fával, vagy szénrel fűtenek.

A jó légállapot biztosítása mind a növényi, mind az állati élet egyik legfontosabb feltétele, sőt a települési levegőszennyezés még az élettelen környezetet is károsítja (lásd épületállag). Ezért a levegő jó minőségének védelme vagy szükség szerinti javítása érdekében

- ➔ mind lakossági, mind közületi téren támogatni kell a korszerű fűtési rendszerekre való áttérést;
- ➔ meg kell találni a megújuló energiafelhasználások (nap-, szélenergia) jó megtérülési lehetőségeit;
- ➔ támogatni kell az elavult gépjárműpark cseréjét, mind a magán, mind a céges szférában;
- ➔ ellenőrizni és szankcionálni kell a magas szennyezőanyag kibocsátású gépjárművek használatát és tevékenységek folytatását;
- ➔ kiemelt figyelmet kell fordítani a potenciálisan szennyező tevékenységek településszerkezetben elfoglalt vagy tervezett helyének meghatározására;
- ➔ törekedni kell a légállapot minél részletesebb és rendszeresebb monitorozására és a mérési eredmények alapján való szükséges lépések megtehetőségének biztosítására;
- ➔ meg kell őrizni a település – szél- és domborzati viszonyaiból adódó - természetes átszellőzési csatornáit;
- ➔ településrendezési téren is biztosítani kell a biológiailag aktív felületek (zöld és vízfelületek) létét és lehetőség szerinti növelésüket, sőt, rendszerbe szervezésüket;
- ➔ növelni kell az erdőterületeket;
- ➔ csökkenteni kell a mezőgazdasági eredetű porszennyezést;
- ➔ csökkenteni kell a tevékenységek emisszióját és a levegő immisszióját;
- ➔ az állattartó telepek gazdasági hasznosságának elismerése mellett csökkenteni kell azok bűszennyezését és a tervezetteknek a településrendszerben való átgondolt elhelyezését kell lehetővé tenni (jellemző szélirány, közvetlenül csatlakozó területhasználatok) stb.

Zaj és rezgés elleni védelem

A lakóterületeken, ill. azok közelében jelentős zajkibocsátású ipari-gazdasági telephely, szórakozóhely sem működik, a településen a legjelentősebb zajforrást a közlekedés okozza.

A beépítésre szánt területi fejlesztések lassú fokozatossága következtében nem várhatók olyan mértékű további forgalmi erősödések, melyek a meglévő közlekedési eredetű zajterhelést észrevehetően befolyásolnák.

A túl erős vagy túl sokáig tartó zajok és rezgések mind az emberi szervezetre (mentális és szervi megbetegedések), mind az épített környezetre (épületállag romlás, balesetveszély okozás) rombolóan tudnak hatni, fokozott figyelmet kell fordítani

- ➔ a jó zaj- és rezgéshelyzetű területek zavaratlanságának megőrzésére;
- ➔ a rossz zaj- és rezgéshelyzetű területek állapotának javítására;

- ➔ zajkeltő és zaj ellen védendő területek egymástól minél nagyobb távolságra való elhelyezésére;
- ➔ a közlekedési hálózat/rendszer optimalizálására és a fejlesztés/fejlődés által igényelt szabályozási szélességek biztosítására;
- ➔ jó minőségű útburkolatok építésére;
- ➔ jó minőségű gépjárműpark fenntartására, különös tekintettel a nagyszámú gépkocsit üzemeltető cégek esetén;
- ➔ szennyező tevékenységek ingatlanán belüli (vagy szükség esetén azon kívüli) zajcsökkentő szélességű többszintes növényállomány telepítési kötelezettségének előírására;
- ➔ az egyéb módon nem változtatható rossz zajhelyzetű építmények passzív akusztikai védelme megvalósításának előírására;
- ➔ zaj és rezgéscsökkentő technológiák támogatására mind a zajt keltő létesítményeken belül, mind azok hatótávolságában;
- ➔ lakossági bejelentések szakszerű és gyors mérésére és a határérték fölötti zaj- vagy rezgéskeltés szankcionálására.

Hulladékgazdálkodás

A település területén a kommunális hulladékok gyűjtése és elszállítása szervezett formában történik.

Az egészségügyi intézményekben keletkező veszélyes hulladékokat szabályszerűen gyűjtik (megfelelő feliratozott edényzetben).

A termelésből származó veszélyes hulladékok kezeléséről és ártalmatlanításáról a termelő köteles gondoskodni.

A zöldhulladék szállításnál átlátszó zsákban kihelyezett kerti zöldhulladék és a max. 1 m hosszú, kötegelt metszési hulladék kerül elszállításra.

Mivel a nem veszélyes hulladék mennyisége óriási, a veszélyes hulladék pedig potenciálisan jelent óriási veszélyt a környezet minden elemére, az ezekkel való gazdálkodás ésszerűsítése prioritást kell, hogy élvezzen, mely többek között

- ➔ a szelektív hulladékgyűjtés még szelektívebbé tételét és arányának növelését a lakosság körében a hulladéktermelés és a szennyvízkezelés csökkentésének népszerűsítését;
- ➔ a cégek körében a hulladékszegény technológiák bevezetésének erősítését az újrahasznosítás arányának növelését;
- ➔ az előírásoknak megfelelő hulladéktárolást;
- ➔ a veszélyes hulladékok minél nagyobb arányú elkülöníthetőségének megteremtését;
- ➔ a komposztálás népszerűsítését és lehetővé tételét;
- ➔ illegális hulladék lerakások megszüntetését és szankcionálását.

Védőterületek és védősávok

Meglévő és tervezett állapotban a következő jelentősebb védőterületek és védősávok érintik a települést, melyek részben a szennyezésük miatt igénylik a környezetük védelmét (szennyezők), részben pedig védelmet igényelnek a környezetük szennyezése ellen (védendő). Ilyenek a:

- ➔ közúti közlekedési létesítmények védősávjai
- ➔ közművek védőterületei és védősávjai
- ➔ vízminőség-védelemmel összefüggő védőterületek (hidrogeológiai védőidomok, vízfolyások védőtávolsága)
- ➔ környezetszennyező ipari tevékenységek védőövezetei.

Korlátozások

A terület-felhasználást befolyásoló, más jogszabállyal érvényesülő, érvényesítendő korlátozások:

- ➔ nyilvántartott régészeti lelőhelyek
- ➔ Natura 2000 területek határa
- ➔ országos jelentőségű védett természeti területek határa (pl. NP, TVK, TVT)
- ➔ ex-lege védett területek határa (pl. lápok)
- ➔ országos ökológiai hálózat (magterület, ökológiai folyosó) határa (Pakson pufferterület nincs)
- ➔ országos vízminőség-védelmi terület határa.

Fejlesztések

Belterület

1. *Tervezett napelempark (hosszútávú fejlesztés) Különleges beépítésre nem szánt megújuló energiahasznosítási terület kijelölése. (Ksz (szabadidős terület)- KbEn*
2. *Tervezett cukrászati üzem: a volt tejcsarnok telkén új épület építésével önkormányzati beruhásként pályázati forrásból valósulna meg (részben a szintén önkormányzati gyümölcsösben megtermelt gyümölcsök feldolgozásával) Gksz (kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület) lesz kijelölve (Lf- Gksz)*

Területfelhasználási változás nélküli fejlesztési szándék:

A volt Horvát – hús üze me évek óta üresen áll, a terület gazdasági célú újrahasznosítása

Hulladékgazdálkodás

- A fejlesztési területen a rendszeres kommunális hulladékszállítás lehetőségének biztosítása.
- A keletkező veszélyes hulladékok szakszerű gyűjtéséről és elszállításáról a vállalkozóknak ill. a gazdasági társaságoknak, szolgáltatóknak saját maguknak kell gondoskodni.

- A hulladékok gyűjtése és ideiglenes tárolása csak megfelelő műszaki védelemmel ellátott padozaton és feliratozott (a hulladék neve, EWC kódja) tároló edényzetben történhet.

Levegőtisztaság-védelem

- A gazdasági tevékenységek során jellegükből adódóan keletkezhetnek légszennyező anyagok, ezért az üzemeltetés során a vonatkozó jogszabályok szemelőt tartása a javasolt.

Vízminőség-védelem, vízgazdálkodás

- A fejlesztési terület ivóvízzel való ellátásának lehetőségét biztosítani kell. A megfelelő nyomású ivóvíz ill. tűzivíz biztosítása, ha kell a gerincvezeték átépítésével.
- Ha szükséges szennyvíz előtisztítók beépítésére kötelezni kell a gazdasági társaságokat, szolgáltatókat.
- A 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről szóló jogszabályban foglaltak betartása.

Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás, egyedi közműpótlók

- Napkollektorok beépítésével csökkenthető az energiafelhasználás.
- Az épületek építésekor az aktuális energia tanúsítványi értéket biztosítani kell, amely által az energia felhasználás csökkenthető.
- Az épületek fűtésénél mérlegelni kell a megújuló alternatív energiaforrások alkalmazásának lehetőségét a talajhő vagy a termálvíz fűtésre történő alkalmazását, amellyel csökkenthető az energiafelhasználás is egyben.
- Egyedi közműpótló lehet az ivó v. ipari víz biztosítását szolgáló helyi fűrt kút által a rétegvizekből történő vízkivétel. A megfelelő minőség biztosítható egyedi víztisztítók alkalmazásával.
- A szennyvízkezelésre is van már lehetőség egyedi kis szennyvíztisztító berendezések által.
- BAT alkalmazása.

Külterület :

1. Life program (aktív vizes élőhely) megvalósítása:

A település belterületéhez közvetlen kapcsolódva, attól északra lévő Natura 2000 különleges madárvédelmi és kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület határán belül meglévő gyepterületek és mocsaras természetközeli területek természetes állapotának megőrzése, rehabilitációja, vízutánpótlásának biztosításával (meglévő csatorna felújítása) hosszútávú célként a Life program keretein belül egy aktív vizes élőhely létrehozása a cél. Megvalósítását befolyásolja a programban való részvétel lehetősége. A terület fejlesztési célja kiemelt jelentőségű élőhelyek megőrzésére, ökológia állapotuk javítására, valami a biodiverzitás fenntartására.

Mint hosszútávú fejlesztési cél kerül bemutatásra területfelhasználási változás nélkül.

A jelenlegi területhasználat a jogszabályváltozásoknak megfelelően, Mt- tájgazdálkodási mezőgazdasági terület, Tk – természetközeli terület, Ee – egyéb erdőterület

Infrastrukturális fejlesztések:

- Sáros ér partján túraútvonal és kerékpárút kijelölés
Túraútvonal, kerékpárút kijelölése a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság felügyeletével, a Sáros éri csatorna partján a harmadik hídig. A tervezett turisztikai kerékpárút korlátozott használata tervezett, vezetett túrák útvonala.
- Körgáton túraútvonal és kerékpárút kijelölés

Hulladékgazdálkodás

- o A fejlesztési területen a rendszeres kommunális hulladék gyűjtése (hulladékgyűjtő edényzetek elhelyezésével) és szállítása a terület tulajdonosának a feladata
- o A fejlesztési területen hulladék keletkezés a kivitelezési munkák során keletkezhet, amely gyűjtése és elszállítása kivitelező feladata.

Levegőtisztaság-védelem

- o A fejlesztési területen a kivitelezéskor a munkagépek által keletkezik a levegőt érintő szennyezés, amely a kipufogókon keresztül kijutó szennyezőanyagok és a munkavégzésből adódó poremisszió hatására következik be. A kivitelezésre vonatkozó környezetvédelmi előírások betartásával, ezek hatása csökkenthető.
- o A zöldterület hasznosítása során nem keletkezik légszennyezés.

Vízminőség-védelem, vízgazdálkodás

- o A 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről szóló jogszabályban foglaltak betartása kötelező. Az esetleges kármentesítés esetén (szennyezett talaj- és/vagy talajvíztisztítás) az előbb említett jogszabályban leírtak betartását kell szem előtt tartani!

Változások

KÜLTERÜLET

1. Volt bombatér területének területhasználat szerinti besorolása:

A hatályos településszerkezeti terven a volt bombatér területe, melyet lőszermentesítettek. A terület a Hortobágyi Nemzeti park kezelésében lévő világörökségi helyszín, Hortobágy, füves puszta területe. A terület egy része gyepes terület, míg egy része mocsaras, nádas terület. Tájgazdálkodási mezőgazdasági terület és természetközeli terület a legmegfelelőbb területhasználat a világörökség részét képező területnek.

Területe: 7 194 627 m² (719,46 ha)

Érintett hrsz:

Területfelhasználási változás: Kkbt→Mt, Kkbt→Tk

2. Különleges szennyvíztisztító telep visszasorolása mezőgazdasági területbe

A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került szennyvíztisztító (gyökérszűrés technológiájú) nem valósult meg, a terület a jelenlegi használatnak és művelési ágak megfelelően visszaminősül általános mezőgazdasági területbe.

Területe: 6 375,86m² (0,64 ha)
Érintett hrsz: 092/15 hrsz egy része
Területfelhasználási változás: Kszv→Má

3.Kijelölt védelmi erdőterület visszasorolása különleges, beépítésre nem szánt lezárt hulladéklerakó telep területébe

A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került az egykori lezárt hulladéklerakó telep területén védelmi erdőterület. A rekultivációs előírások miatt erdő nem telepíthető, így a terület visszaminősítésre kerül különleges, beépítésre nem szánt lezárt hulladéklerakó területbe.

Területe: 8 052,57m² (0,81 ha)
Érinett hrsz: 092/4
Területfelhasználási változás: Ev→Kb-Hu

A területen a rekultivációs terv alapján az utógondozási és monitoring szakasz előírásait be kell tartani.

4.Kijelölt általános mezőgazdasági, gyepterület visszasorolása különleges, beépítésre nem szánt lezárt hulladéklerakó telep területébe

A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került az egykori lezárt hulladéklerakó telep területén általános mezőgazdasági (gyep) terület. A rekultivációs előírások miatt a terület visszaminősítésre kerül különleges, beépítésre nem szánt lezárt hulladéklerakó területbe.

Területe: 8 052,57m² (0,80 ha)
Érinett hrsz: 081/27
Területfelhasználási változás: Mágy→Kb-Hu

A területen a rekultivációs terv alapján az utógondozási és monitoring szakasz előírásait be kell tartani.

5.Kijelölt ipari, gazdasági terület visszasorolása tájgazdálkodási mezőgazdasági területébe

A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került ipari, gazdasági terület nem valósult meg, így a terület a jelenlegi használatnak és művelési ágnak megfelelően visszaminősül tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe.

Területe: 32 897, 48m² (3,29 ha)
Érinett hrsz: 0119/2 egy része
Területfelhasználási változás: Gip→Mt

6.Kijelölt védelmi erdőterület visszasorolása különleges, beépítésre nem szánt lezárt dögterületébe

A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került az egykori dögterületén védelmi erdőterület. A rekultivációs előírások miatt a terület visszaminősítésre kerül különleges, beépítésre nem szánt lezárt dögterületbe.

Területe: 8 225,95m² (0,82 ha)
Érinett hrsz: 0108/7
Területfelhasználási változás: Ev→Kb-D

A területen a rekultivációs terv alapján az utógondozási és monitoring szakasz előírásait be kell tartani.

7. Vízmű terület átsorolása

A hatályos településszerkezeti terven vízgazdálkodási területbe sorolt vízmű telep átminősül jogszabályváltozás miatt különleges, beépítésre nem szánt vízmű területbe

Területe: 5 691 m² (0,57 ha)

Érintett hrsz: 0117

Területfelhasználási változás: V→Kb-V

8. Kijelölt kertes mezőgazdasági terület visszasorolása tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe

A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került kertes mezőgazdasági terület a jelenlegi használatnak és művelési ágnak megfelelően visszaminősül tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe.

Területe: 5 122 m² 0,51 ha)

Érintett hrsz: 0116/7 hrsz. egy része

Területfelhasználási változás: Mk→Mt

Meglévő állattartó telepek telephelyen belüli fejlesztése

7. A módosítással érintett területek bemutatása

A módosítással érintett területek alatt a hatályos településszerkezeti tervhez képest eltérő területhasználatú területeket értjük.

A fejlesztési terven bemutatott fejlesztések a település fejlesztési elhatározásain alapulnak, a fejlesztési tervben meghatározott célok megvalósítása érdekében.

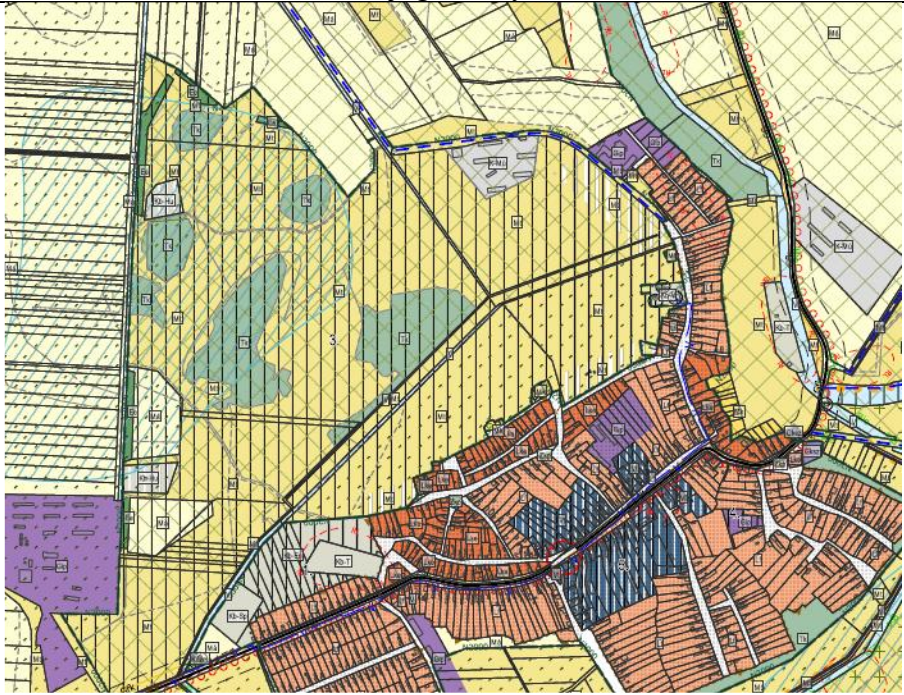
Külön bemutatásra kerülnek azok a változó területek, melyek módosítását indokolja az elmúlt időszak jogszabályi változása, a valós területhasználatnak megfelelő szabályozás, a korábban kijelölt, de meg nem valósult fejlesztések visszasorolása a jelenlegi területhasználatnak megfelelően. Ezen változásokat a fejezet külön tartalmazza.

Fejlesztések

Külterület

Beépítésre nem szánt területből – beépítésre nem szánt terület

Jel	Terület (ha)	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (általános mezőgazdasági terület, gye, természetközeli terület, általános mezőgazdasági terület, szántó, gazdasági erdőterület)
1.		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (Life program, aktív vizes élőhely) területfelhasználási változás csak jogszabályváltozás miatt történik
		

A település belterületéhez közvetlen kapcsolódva, attól északra lévő Natura 2000 különleges madárvédelmi és kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület határán belül meglévő

gyepterületek és mocsaras természetközeli területek természetes állapotának megőrzése, rehabilitációja, vízutánpótlásának biztosításával (meglévő csatorna felújítása) hosszútávú célként a Life program keretein belül egy aktív vizes élőhely létrehozása a cél. Megvalósítását befolyásolja a programban való részvétel lehetősége. A terület fejlesztési célja kiemelt jelentőségű élőhelyek megőrzésére, ökológia állapotuk javítására, valami a biodiverzitás fenntartására.

Mint hosszútávú fejlesztési cél kerül bemutatásra területfelhasználási változás nélkül.

A jelenlegi területhasználat a jogszabályváltozásoknak megfelelően, Mt- tájgazdálkodási mezőgazdasági terület, Tk – természetközeli terület, Ee – egyéb erdőterület

Infrastrukturális fejlesztések:

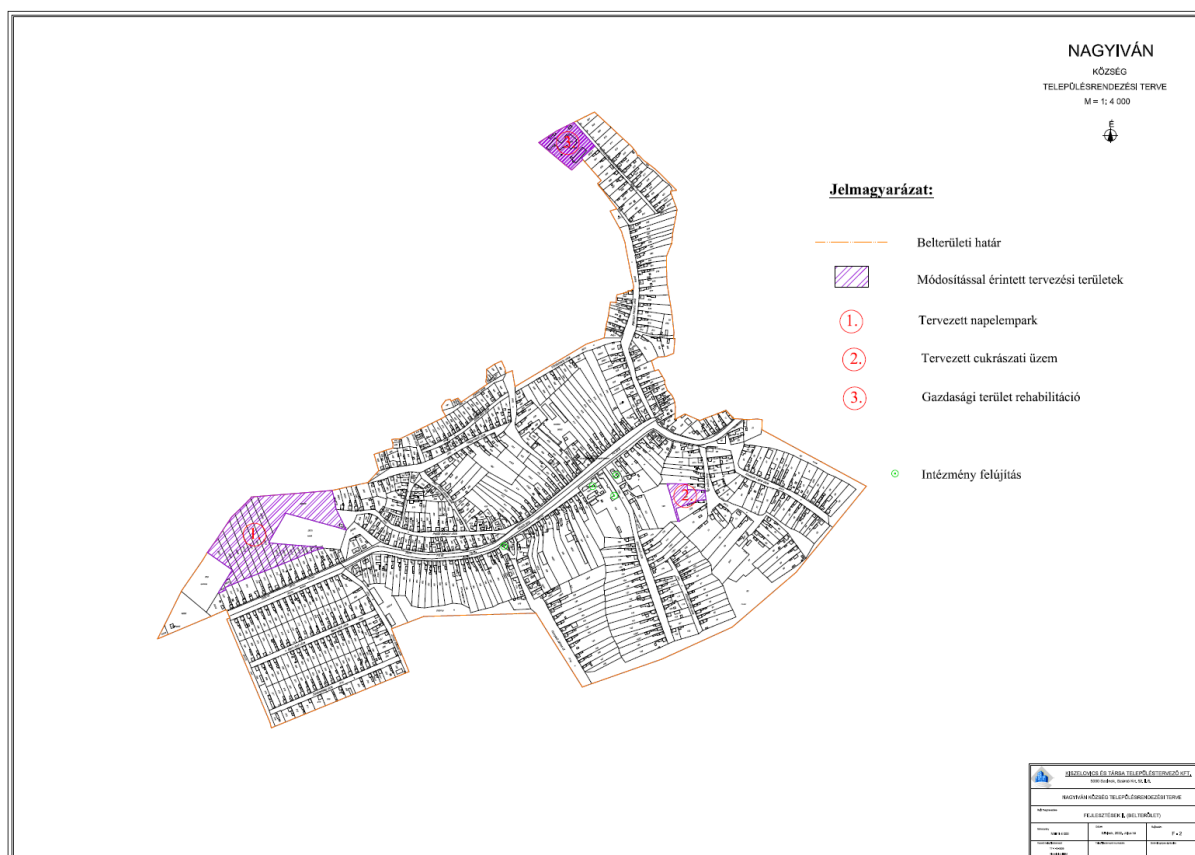
2. Sáros ér partján túraútvonal és kerékpárút kijelölés

Túraútvonal, kerékpárút kijelölése a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság felügyeletével, a Sáros éri csatorna partján a harmadik hídig. A tervezett turisztikai kerékpárút korlátozott használata tervezetett, vezetett túrák útvonala.

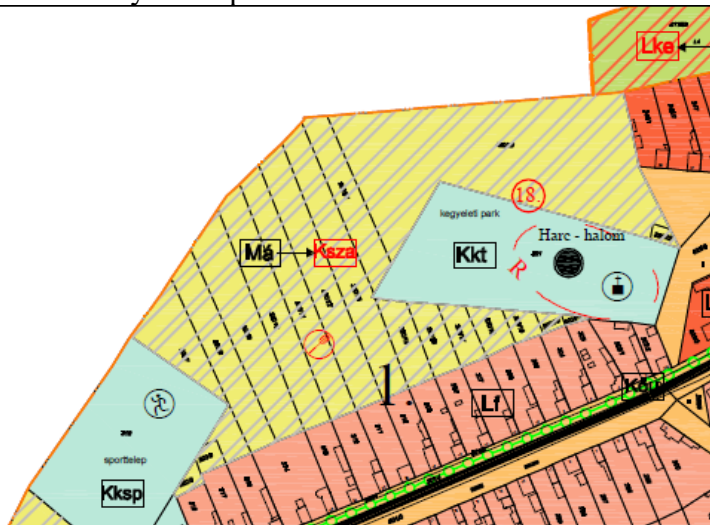
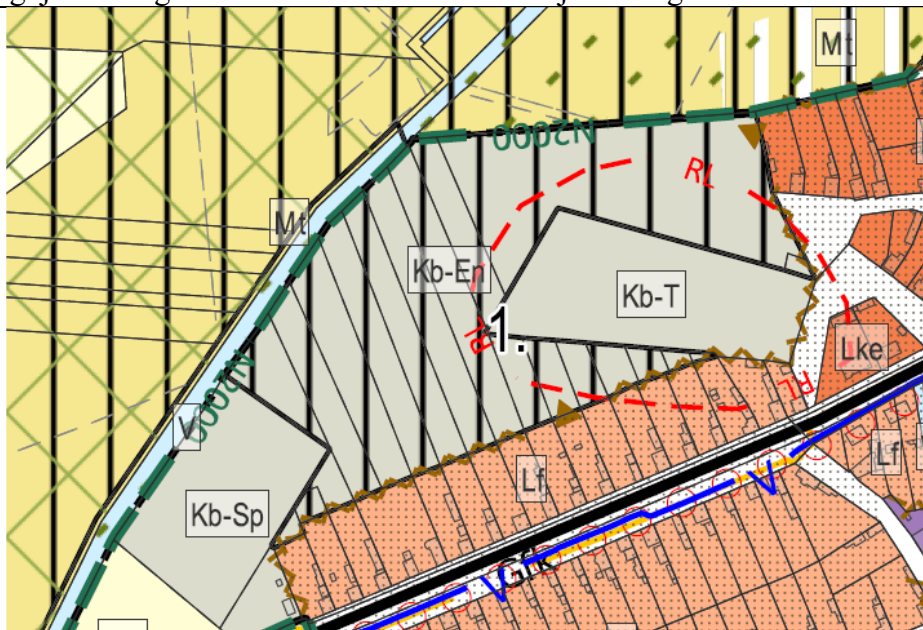
3. Körgáton túraútvonal és kerékpárút kijelölés

Fejlesztések

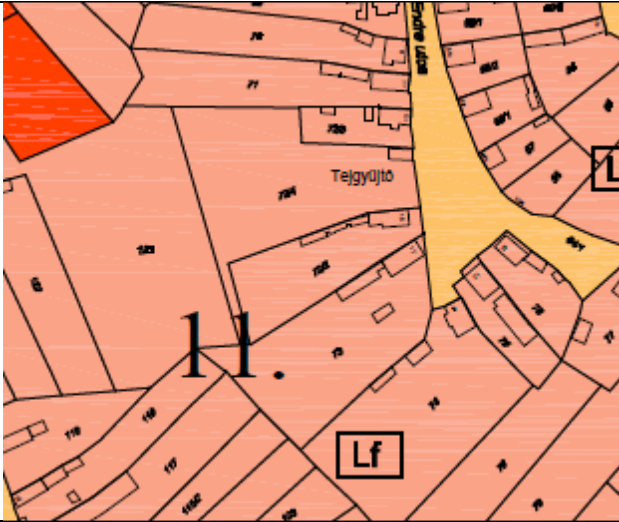
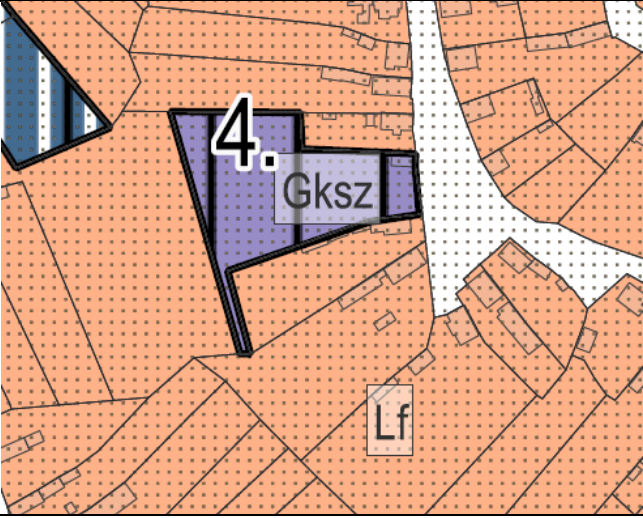
Belterület

Beépítésre szánt területből – beépítésre nem szánt terület

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven
1		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (különleges, beépítésre nem szánt megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület)
		
A hatályos településszerkezeti terven a belterületi be nem épített mezőgazdasági terület fejlesztési célként különleges, beépítésre szánt szabadidős területbe került átsorolásra. A cél nem valósult meg és az energiaracionalizálás és megújuló energiahasznosítás érdekében az önkormányzat a területen különleges, beépítésre nem szánt megújuló energiahasznosítási terület kijelölését határozta meg. A kijelölés helyét indokolta, hogy a település külterületének nagy része védett területe, melyen ilyen jellegű területfelhasználás nem lehetséges. Területfelhasználási változás: Ksza→Kb-En		

Beépítésre szánt területből – beépítésre szánt terület

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (falusias lakóterület)
2		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület)
		
Az önkormányzati tulajdonú volt tejgyűjtő területe a hatályos településszerkezeti terven falusias lakóterületbe sorolt. Az önkormányzat saját beruházásként a területen süteményüzem megvalósítását tervezi, mely üzemben a megtermelt gyümölcsfeldolgozás is megvalósul. A tervezett tevékenységhez, annak esetleges pályázati megvalósításához legmegfelelőbb területhasználat a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület. Területfelhasználási változás: Lf→GksZ		

Területfelhasználási változás nélküli fejlesztési szándék:

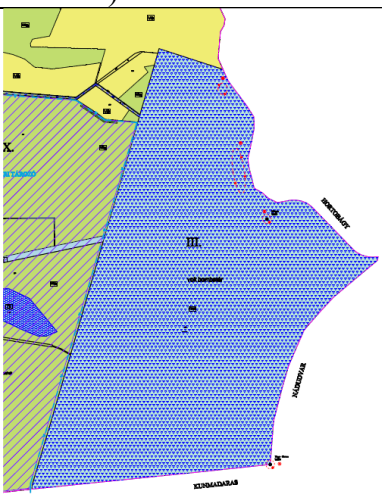
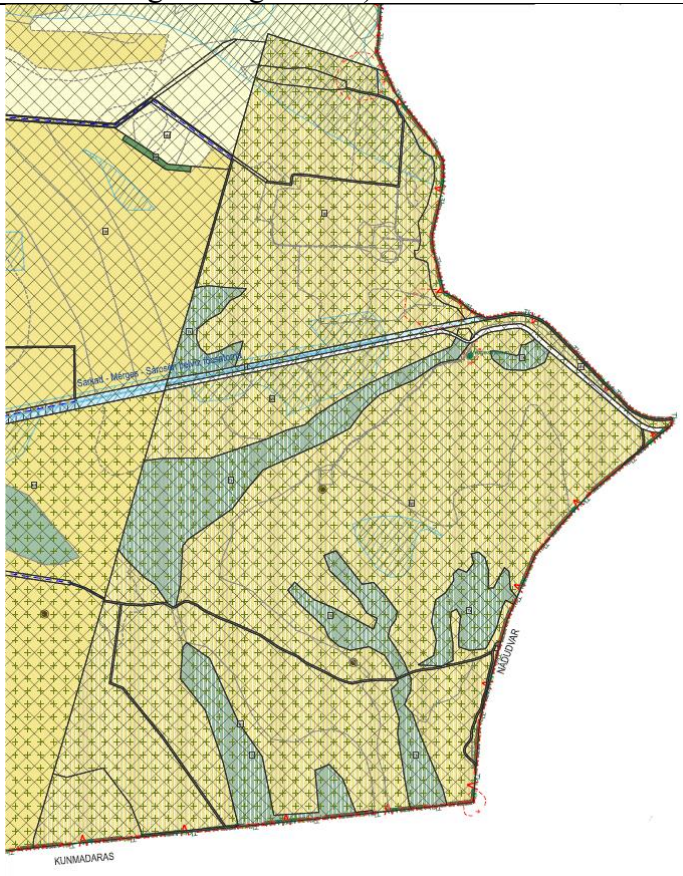
A belterületen lévő egykori Horváth – húsüzem revitalizációja és környezetét nem terhelő gazdasági célú újrahasznosítása.

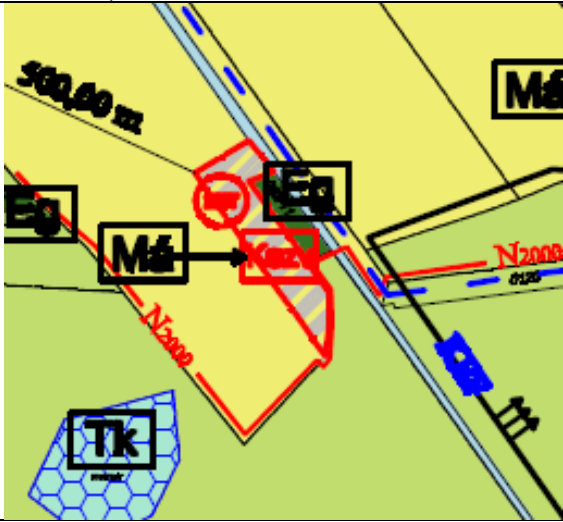
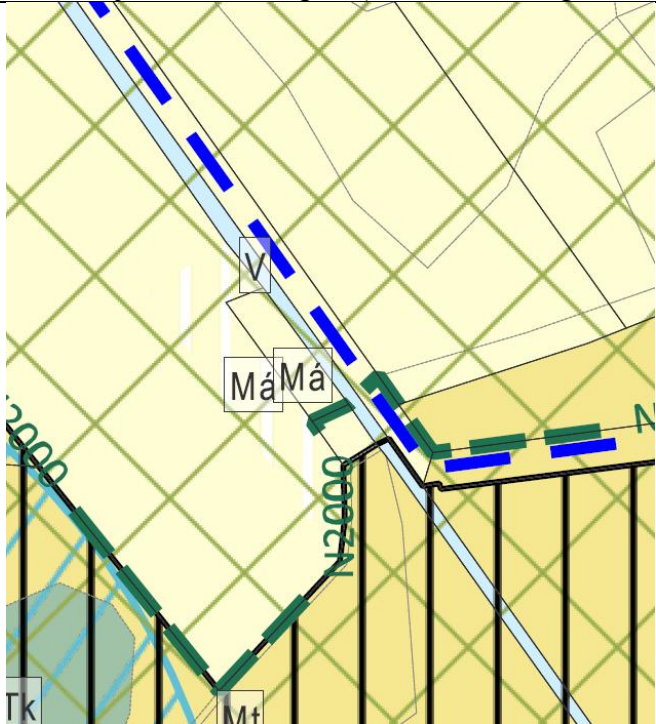
Infrastrukturális fejlesztés:

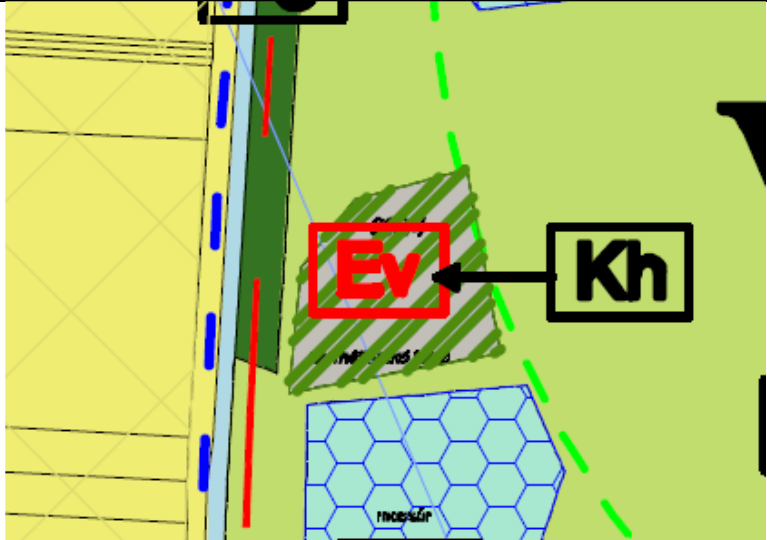
szennyvízhálózat kiépítés a teljes belterületen

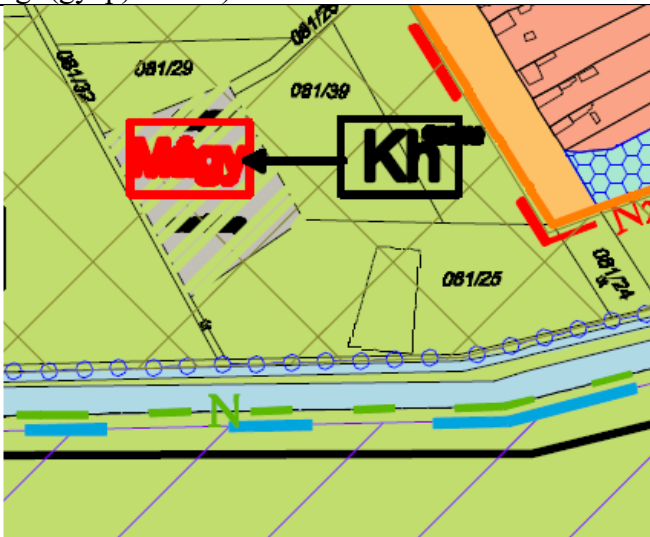
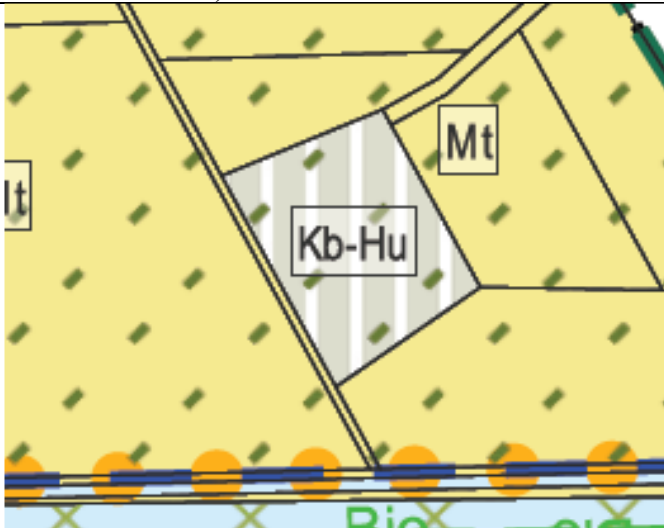
KÜLTÜRÜLET

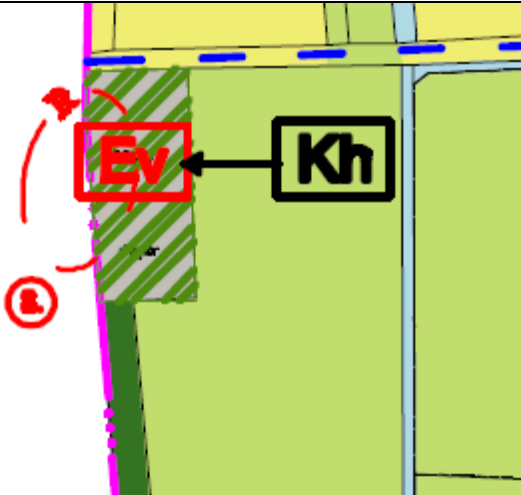
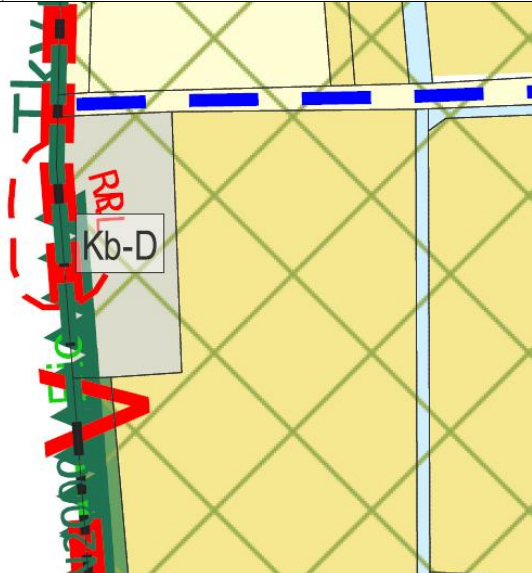
Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (különleges, beépítésre nem szánt bombatér)
1		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (természetközeli terület, tájgazdálkodási mezőgazdasági terület)
		
A hatályos településszerkezeti terven a volt bombatér területe, melyet lőszermentesítettek. A terület a Hortobágyi Nemzeti park kezelésében lévő világörökségi helyszín, Hortobágy, füves puszta területe. A terület egy része gyepes terület, míg egy része mocsaras, nádas terület. Tájgazdálkodási mezőgazdasági terület és természetközeli terület a legmegfelelőbb területhasználat a világörökség részét képező területnek. Területe: 7 194 627 m² (719,46 ha) Érintett hrsz: Területfelhasználási változás: Kkbt→Mt, Kkbt→Tk		

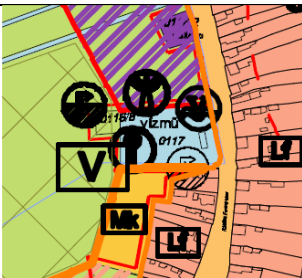
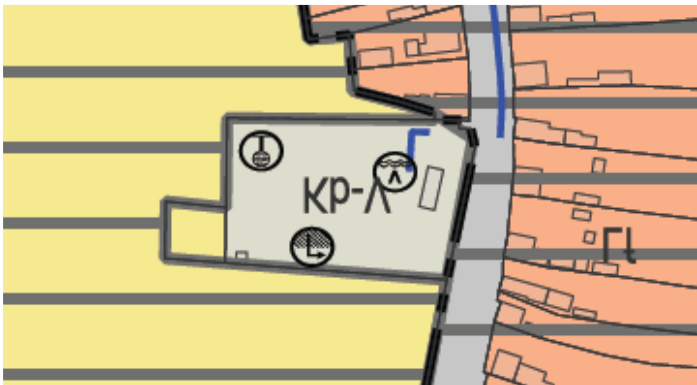
Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (különleges szennyvíztisztító terület)
2		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (általános mezőgazdasági terület)
		
A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került szennyvíztisztító (gyökérszívó technológiájú) nem valósult meg, a terület a jelenlegi használatnak és művelési ágnak megfelelően visszaminősül általános mezőgazdasági területbe. Területe: 6 375,86m² (0,64 ha) Érintett hrsz: 092/15 hrsz egy része Területfelhasználási változás: Kszv→Má		

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (védelmi erdőterület)
3		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (különleges, beépítésre nem szánt lezárt hulladéklerakó terület)
		
A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került az egykori lezárt hulladéklerakó telep területén védelmi erdőterület. A rekultivációs előírások miatt erdő nem telepíthető, így a terület visszaminősítésre kerül különleges, beépítésre nem szánt lezárt hulladéklerakó területbe. Területe: 8 052,57m² (0,81 ha) Érinett hrsz: 092/4 Területfelhasználási változás: Ev→Kb-Hu		

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (általános, mezőgazdasági (gyep) terület)
4		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (különleges, beépítésre nem szánt lezárt hulladéklerakó terület)
		
A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került az egykori lezárt hulladéklerakó telep területén általános mezőgazdasági (gyep) terület. A rekultivációs előírások miatt a terület visszaminősítésre kerül különleges, beépítésre nem szánt lezárt hulladéklerakó területbe. Területe: 8 052,57m² (0,80 ha) Érintett hrsz: 081/27 Területfelhasználási változás: Mágy→Kb-Hu		

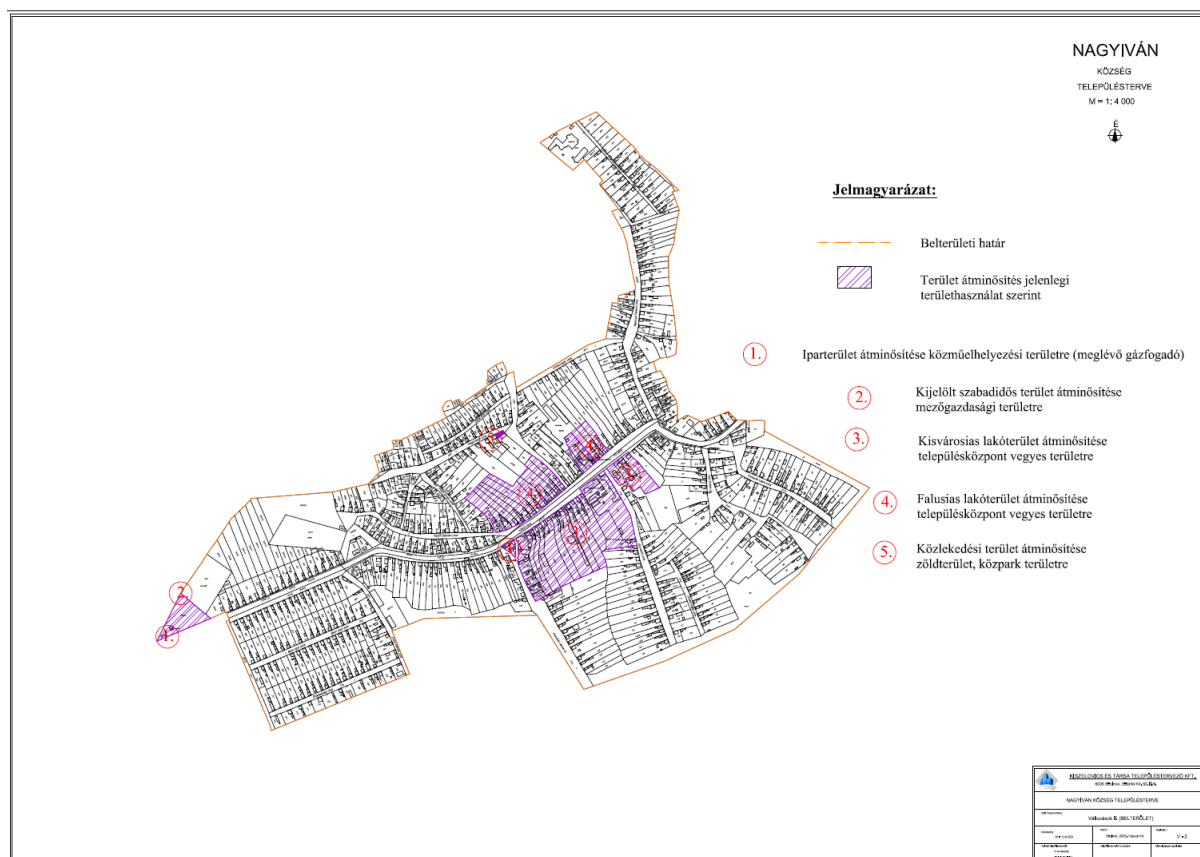
Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (ipari, gazdasági terület)
5		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (tájgazdálkodási mezőgazdasági terület terület)
A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került ipari, gazdasági terület nem valósult meg, így a terület a jelenlegi használatnak és művelési ágnak megfelelően visszaminősül tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe. Területe: 32 897, 48m² (3,29 ha) Érinett hrsz: 0119/2 egy része Területfelhasználási változás: Gip→Mt		

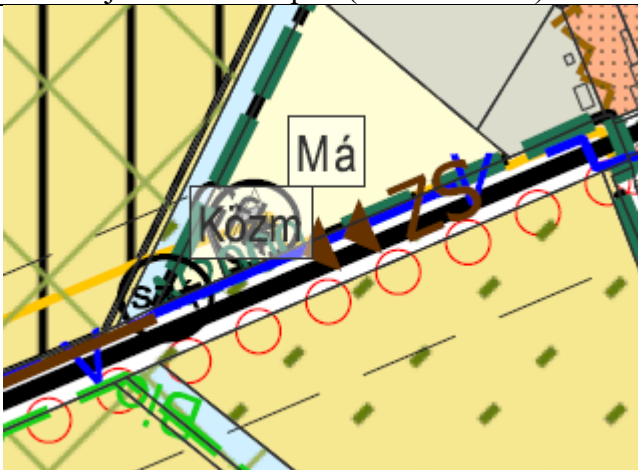
Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (védelmi erdőterület)
6		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (különleges, beépítésre nem szánt, lezárt dögtér terület)
		
A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került az egykori dögtér területén védelmi erdőterület. A rekultivációs előírások miatt a terület visszaminősítésre kerül különleges, beépítésre nem szánt lezárt dögtér területbe. Területe: 8 225,95m² (0,82 ha) Érinett hrsz: 0108/7 Területfelhasználási változás: Ev→Kb-D		

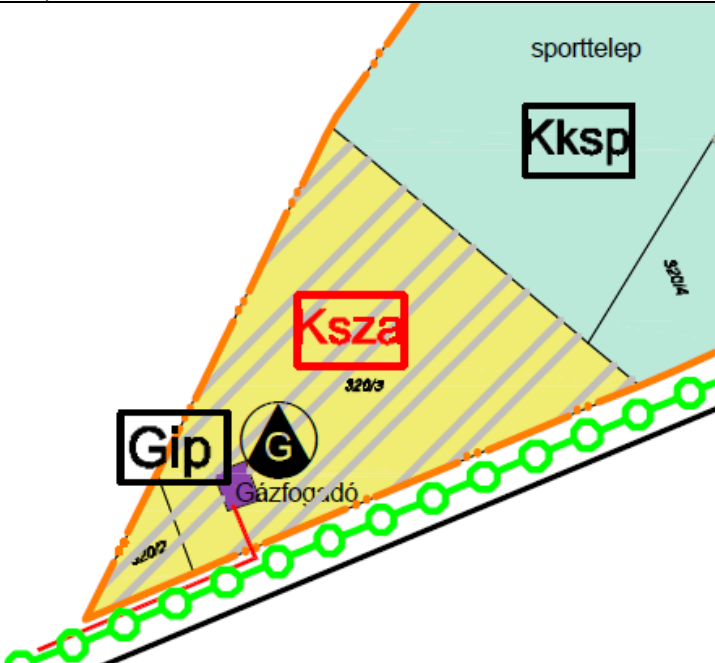
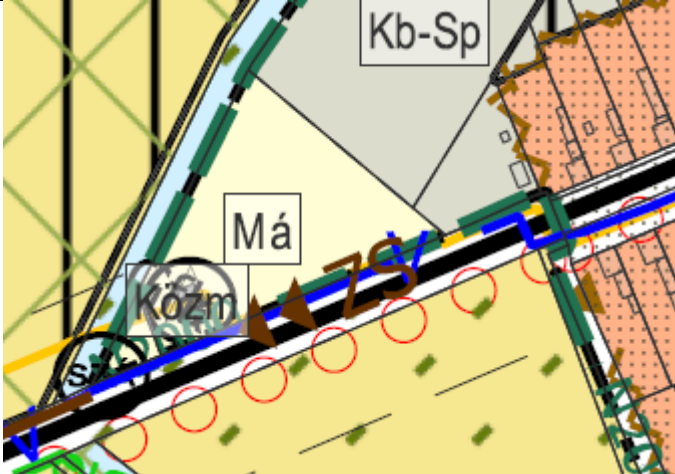
Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven vízgazdálkodási terület (vízmű)
7		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (különleges, beépítésre nem szánt, vízmű terület)
		
A hatályos településszerkezeti terven vízgazdálkodási területbe sorolt vízmű telep átminősül jogszabályváltozás miatt különleges, beépítésre nem szánt vízmű területbe Területe: 5 691m² (0,57 ha) Érintett hrsz: 0117 Területfelhasználási változás: V→Kb-V		

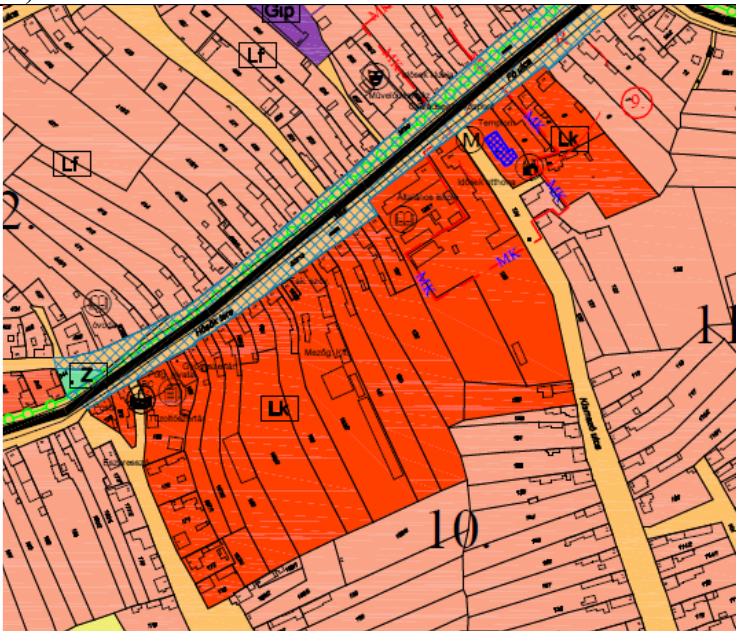
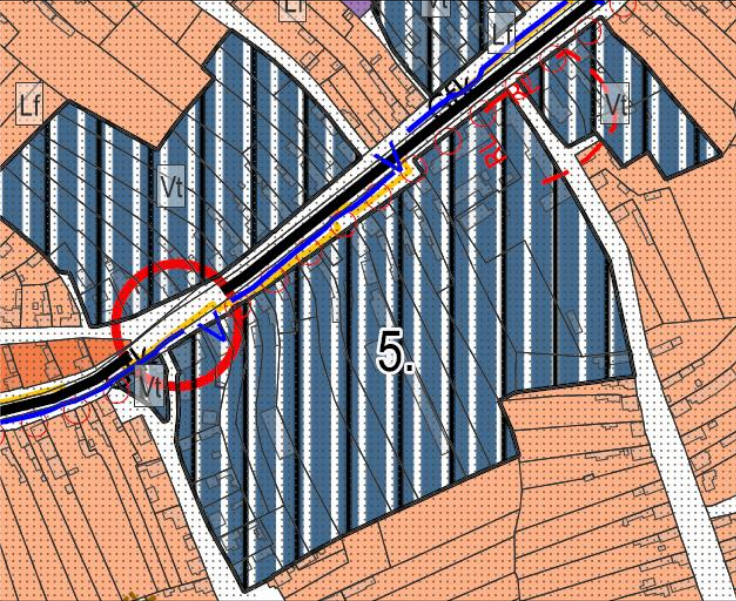
Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (kertes mezőgazdasági terület)
8		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (tájkasdálkodási mezőgazdasági terület terület)
		
A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került kertes mezőgazdasági terület a jelenlegi használatnak és művelési ágnak megfelelően visszaminősül tájkasdálkodási mezőgazdasági területbe. Területe: 5 122 m² 0,51 ha) Érintett hrsz: 0116/7 hrsz. egy része Területfelhasználási változás: Mk→Mt		

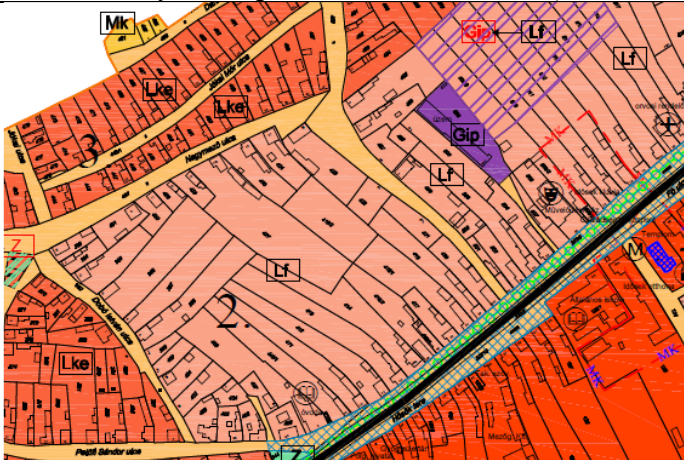
Térképi ábrázolás nélkül minden Ká állattartó területbe sorolt terület átminősül K-Mű területbe. A mezőgazdasági major területeken a területhasználat, és a tevékenység sem változott, a fő területfelhasználási kategória is változatlan, csak név változik.

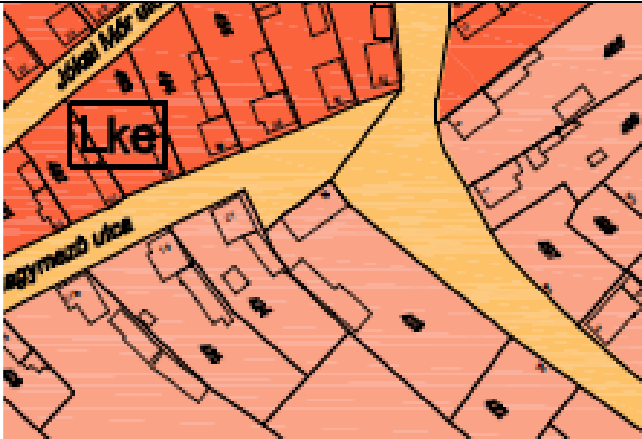

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (ipari gazdasági terület)
1		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (közmű terület)
		
A hatályos településszerkezeti terven ipari gazdasági területbe sorolt gázfogadó a használatnak megfelelő közműterületbe sorolása. Területe: 103 m² (0,01 ha) Érintett hrsz: 320/3 egy része Területfelhasználási változás: Gip- Közm		

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (különleges szabadidős terület)
2		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (általános mezőgazdasági terület)
		
A hatályos településszerkezeti terven különleges szabadidős területbe sorolt területen a fejlesztés nem valósult meg, így a terület a jelenlegi használatnak és művelési ágnak megfelelően visszaminősül általános mezőgazdasági területbe Területe: 7983,48 m² (0,80 ha) Érintett hrsz: 320/3 egy része, 320/2 Területfelhasználási változás: Ksza- Má		

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (kisvárosias lakóterület)
3		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (településközpont vegyes terület)
		
A hatályos településszerkezeti terven kisvárosias lakóterületbe sorolt intézmény és lakóépületekkel vegyes beépítésű terület településközpont vegyes területbe sorolása. Területe: 74795 m² (7,48 ha) Érintett hrsz: tervlapon jelölt Területfelhasználási változás: Lk- Vt		

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (falusias lakóterület)
4		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (településközpont vegyes terület)
		
A hatályos településszerkezeti terven falusias lakóterületbe sorolt intézmény és lakóépületekkel vegyes beépítésű terület településközpont vegyes területbe sorolása. Területe: 39 443,95 m² (3,94 ha) Érintett hrsz: tervlapon jelölt Területfelhasználási változás: Lf- Vt		

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (közúti közlekedési terület)
5		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (zöldterület, közpark)
		
A hatályos településszerkezeti terven közúti közlekedési területbe sorolt közpark (játszótér) területfelhasználásnak megfelelő zöldterület, közpark területbe sorolása. Területe: 291 m² (0,03 ha) Érintett hrsz: 432 egy része (Nagymező utca) Területfelhasználási változás: Köu- Zkp		

8. A területrendezési követelményekkel való összhang igazolása

Nagyiván településtervének készítéséhez szükséges a területrendezési tervekhez való igazodás bemutatása.

Ez jelen esetben a **2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről** és a Jász – Nagykun – Szolnok Vármegyei Közgyűlés 3 / 2020 (V.13.) számú rendeletével jóváhagyott, és **hatályos Jász – Nagykun – Szolnok Megye Területrendezési Tervét (MTrT)** és a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló **9/2019. (VI. 14.) MvM rendeletet** foglalja magába.

A Trtv. előírásai a Jász – Nagykun – Szolnok Megyei Közgyűlés 3 / 2020 (V.13.) számú rendeletével jóváhagyott, és hatályos Jász – Nagykun – Szolnok Megye Területrendezési Tervén keresztül érvényesülnek.

A Trtv. vonatkozó előírásai a következők a vármegyei terv által meghatározott térségekhez kapcsolódóan:

A kiemelt térségi, illetve vármegyei területfelhasználási kategóriák területén belül a települési területfelhasználási egységek kijelölése során a következő előírásokat kell alkalmazni:

11. § A kiemelt térségi, illetve vármegyei területfelhasználási kategóriák területén belül a településrendezési tervben, a 90. § (2) bekezdése figyelembevételével

a) az erdőgazdálkodási térségben az erdőterület területfelhasználási egységet a térséget lefedő erdők övezetére vonatkozó szabályok szerint, valamint az erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályok figyelembevételével kell, meglévő és tervezett erdő övezetként differenciáltan lehatárolni;

b) a mezőgazdasági térség területének legalább 75%-át a mezőgazdasági terület övezetébe kell sorolni, a fennmaradó részen nagyvárosias lakóterület és vegyes terület építési övezet nem jelölhető ki;

c) a vízgazdálkodási térség területét - e törvény hatálybalépését megelőzően már jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével - vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, továbbá különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani;

d) a települési térség területén bármely építési övezet, övezet kijelölhető;

...

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 8. fejezet, 12.§ Új beépítésre szánt terület kijelöléséről szóló rendelkezésnek való megfelelés vizsgálata

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (Trtv.) 12.§-a alapján az új beépítésre szánt területek kijelölésére vonatkozó szempontok vizsgálata:

Új beépítésre szánt terület kijelölése nem történt jelen településrendezési terv készítése során.

15.§ (2) A településrendezési tervben

a) az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok és a műszaki infrastruktúra egyedi építményeinek helyét a kiemelt térségi, illetve vármegyei területrendezési tervekben meghatározott térbeli rend figyelembevételével kell meghatározni,

b) az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonala a településrendezési terv egyeztetési eljárásában részt vevő, az egyeztetés tárgyát képező infrastruktúra elem vonatkozásában az adott egyeztetési szakterületet képviselő államigazgatási szerv hozzájárulása, és az egyéb érintett szakterületet képviselő államigazgatási szerv egyetértése esetén térhet el a kiemelt térségi, illetve vármegyei területrendezési tervek szerkezeti tervében megállapított nyomvonalváltozattól, azok térbeli rendjétől és a térbeli rend szempontjából meghatározó települések felsorolásától.

(3) Az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonalának meghatározásánál biztosítani kell a szomszédos vármegyék és települések határán a folyamatos kapcsolódás lehetőségét.

Vármegyei Szerkezeti Tervhez való igazodás

A Vármegyei Szerkezeti Terv település területét érintő elemeink felsorolása, bemutatása

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Terv (MTrT) Nagyiván közigazgatási területét, a tervezéssel érintett területeit az alábbi kategóriákba sorolja (1. számú melléklet alapján):

Mezőgazdasági térség	2650,67 ha
Erdőgazdálkodási térség	74,35 ha
Vízgazdálkodási térség	206,62 ha
Települési térség	1401,09 ha

Vármegyei Térségi szerkezeti terv 1. sz. mellékletének kivonata

Országos/Térségi műszaki infrastruktúra hálózatok

Az országos, valamint a térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatok és egyedi építmények helye az OTrT-ben, illetve az MTrT -ben meghatározott térbeli rend figyelembevételével került feltüntetésre.

Műszaki infrastruktúra elemei közül a település területén érinti:

Országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények

- Csatorna – meglévő

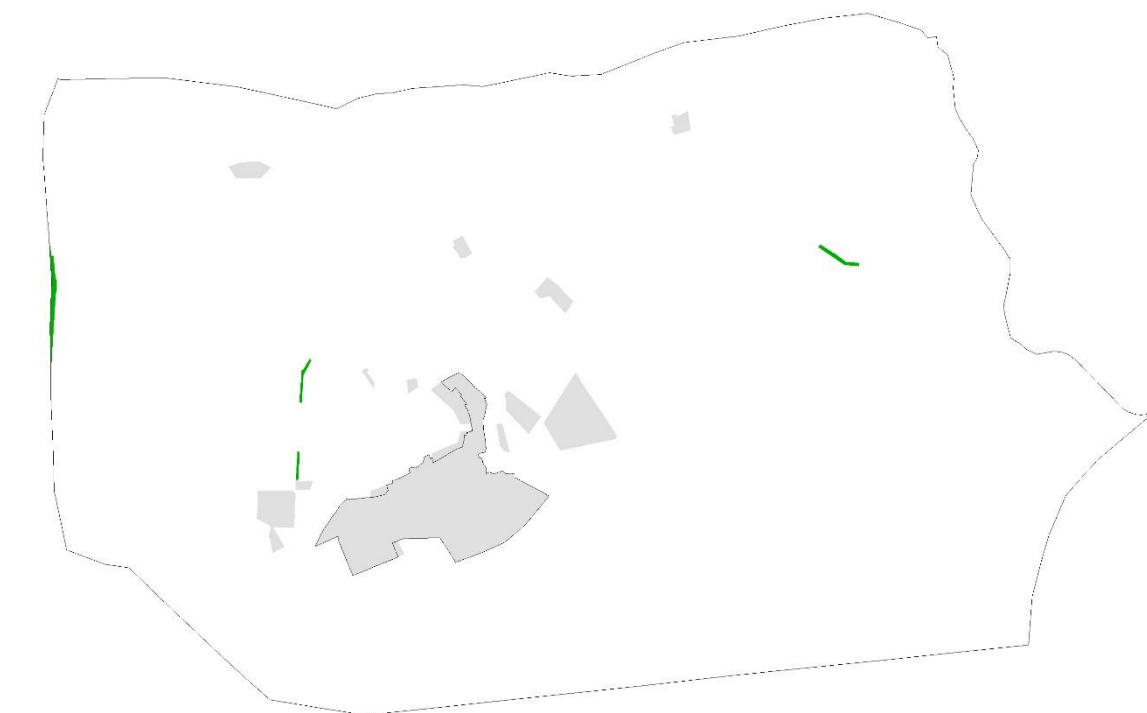
Térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények

- Egyéb mellékút - meglévő
- Földgázelosztó vezeték – meglévő
- Térségi csatorna – meglévő
- Térségi kerékpárút - meglévő

Trtv 11.§ a)-a alapján a JNSZ Vármegyei Területrendezési Terv erdőgazdálkodási térségnek, illetve Trtv 29.§ és 30.§-a alapján az Erdők övezetének való megfeleltetés igazolása

Nagyiván Erdők övezetébe tartozó területe:	5,59 ha
Nagyiván Erdők övezetébe tartozó területének 95%-a:	5,31 ha
Nagyiván Erdők övezetébe része, a településrendezési terven erdőterület területfelhasználásba sorolt területek:	5,59 ha

5,59 (100%) > 5,31 ha (95%), az előírás teljesül.

Nagyiván Erdők övezetébe tartozó területe, mely a településrendezési terveken erdőterület terület felhasználásba sorolt

Az Erdők övezetébe tartozó területeket több, mint 95%-át erdő területfelhasználásba sorolt, illetve bányatelek sem kerültek megállapításra az övezet területén, **a javaslat megfelel az előírásoknak.**

Trtv 11.§ b)-a alapján a JNSZ Vármegyei Területrendezési Terv mezőgazdasági térségnek való megfeleltetés igazolása

Nagyiván mezőgazdasági térségbe tartozó területe:	2650,67 ha
Nagyiván mezőgazdasági térségbe tartozó területének 75%-a:	1988,00 ha
Nagyiván mezőgazdasági térség része, a településrendezési terven mezőgazdasági területfelhasználásba sorolt területek:	2509,12 ha

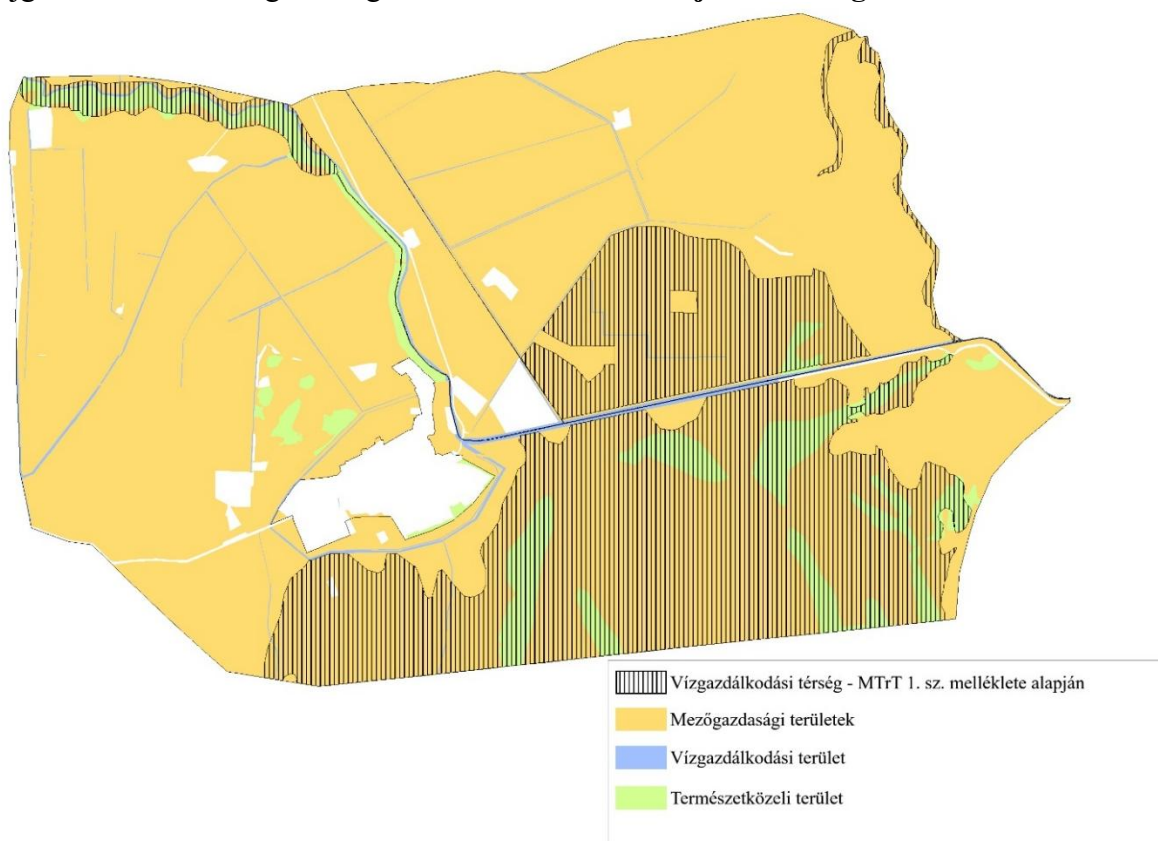
2509,12 ha (94,7 %) > 1988,00 ha (75%), az előírás teljesül.

Trtv 11.§ c)-a alapján a JNSZ Vármegyei Területrendezési Terv vízgazdálkodási térségnek való megfeleltetés igazolása

A vízgazdálkodási térség területét – e törvény hatálybalépését megelőzően már jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével – vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, zöldterület, továbbá különleges beépítésre nem szánt honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület övezetbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani.

Az OTÉK szerint vízgazdálkodási célú mezőgazdasági területet nem definiál, azonban a tájgazdálkodási mezőgazdasági terület alapvetően természetközeli használatot folytató telkekből áll, amely jellemzően nádas, gyeper (rét, legelő) művelési ágúak, a vízgazdálkodási célú mezőgazdasági területekből, valamint a vízbázis külső védőterületébe sorolt területekből áll. Tehát a mocsaras vízállásos területek természetközeli területbe sorolása, az összes többi vízgazdálkodási térségben lévő alapvetően mezőgazdasági gyeper, legelőterületek tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe sorolásával **a javaslat megfelel az előírásnak.**

Trtv 11.§ d)-a alapján a JNSZ Vármegyei Területrendezési Terv települési térségnek való megfeleltetés igazolása

Települési térség területén bármilyen építési övezet, övezet kijelölhető, **a javaslat megfelel az előírásnak.**

Trtv 12.§. Új beépítésre szánt terület kijelöléséről szóló rendelkezésnek való megfelelés vizsgálata

Új beépítésre szánt terület kijelölése nem történt, **a javaslat megfelel az előírásnak.**

Trtv 13. § (1) Borvidéki település borszőlő termőhelyi katasztere I-II. osztályú területeihez tartozó földrészlet - a különleges mezőgazdasági üzemi terület kivételével - nem minősíthető beépítésre szánt területté.

A tervezési területet nem érinti kataszteri terület, új beépítésre szánt terület kijelölése nem történt, **a javaslat megfelel az előírásnak.**

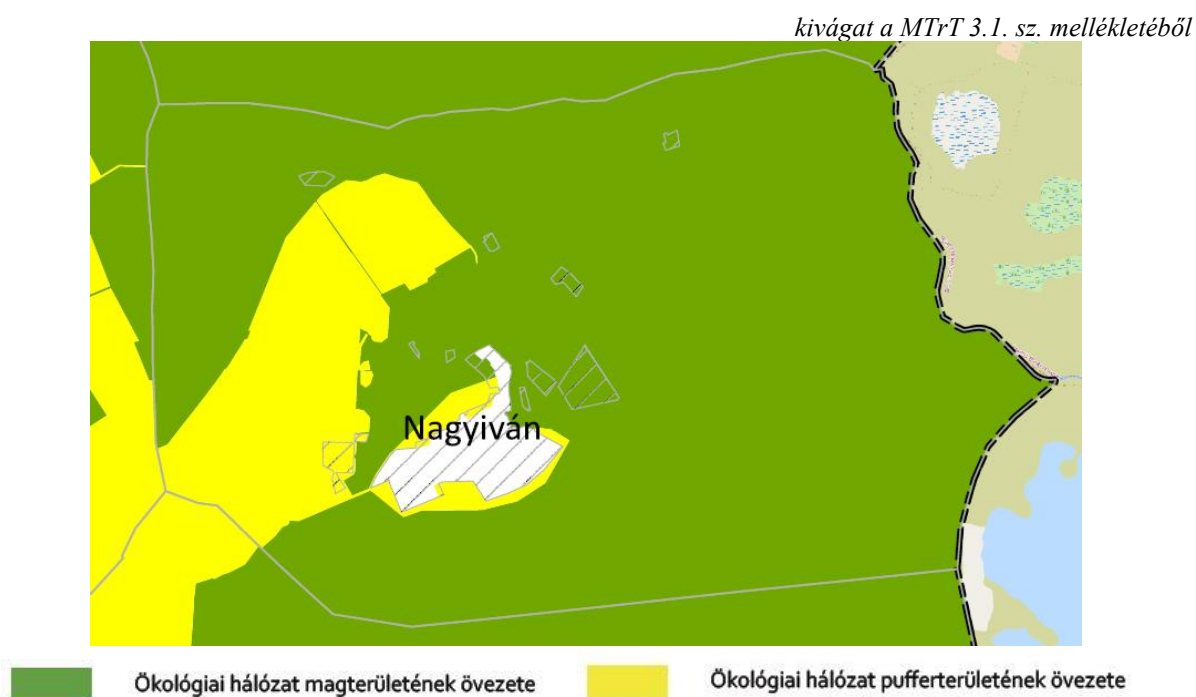
Vármegyei Övezetekhez való területi igazodás, megfelelés

Nagyiván módosítással érintett területe **az alábbi térségi övezetekbe sorolt a MTrT 1. sz. függeléke alapján:**

- 3.1. sz. melléklet: Ökológiai Hálózat övezetei – magterület, pufferterület övezetei
- 3.3. sz. melléklet: Erdők és erdőtelepítésre javasolt területek övezete
- 3.4. sz. melléklet: Tájképvédelmi terület övezete
- 3.5. sz. melléklet: Világörökség terület övezete
- 3.6. sz. melléklet: Vízhatalóság védelmi terület övezete
- 3.9. sz. melléklet: Ásványi nyersanyagvagyon övezete
- 3.10. sz. melléklet: Rendszeresen belvízjárta terület övezete
- 3.15. sz. melléklet: Pusztai tájgazdálkodás övezete

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei Területrendezési terv övezetekre vonatkozó előírások igazolása:

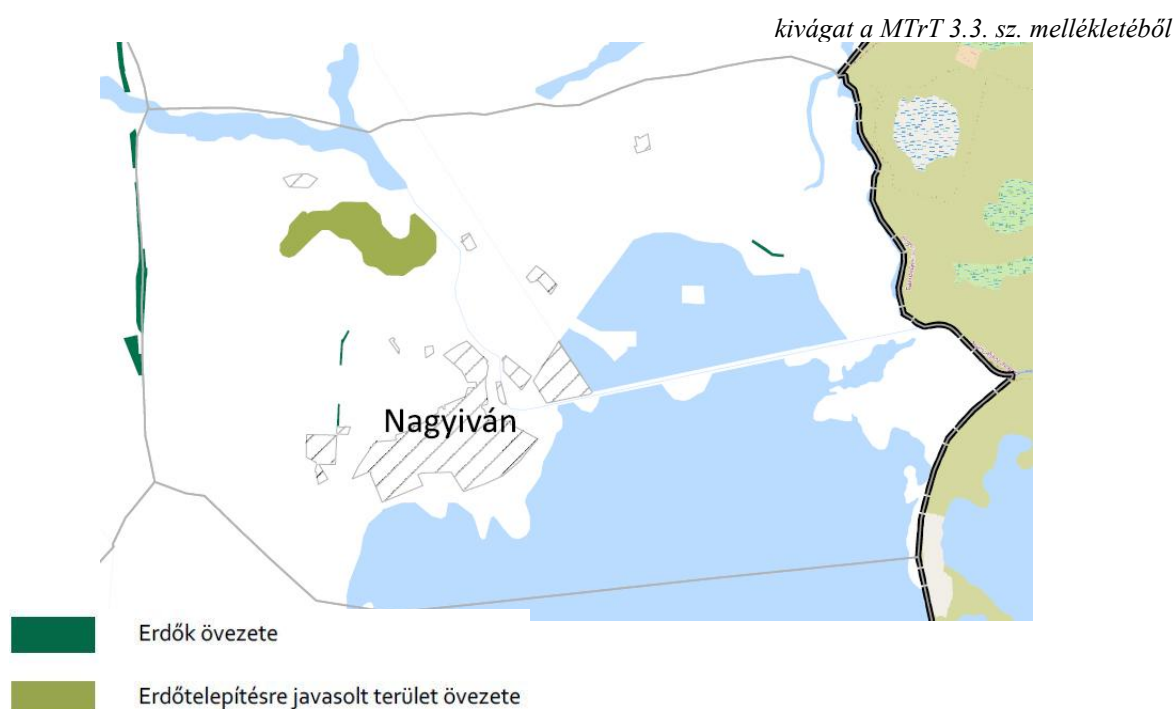
3.1. sz. melléklet: Ökológiai Hálózat övezetei

Vonatkozó előírásokat a Trtv 25.§ és 26.§-a tartalmazza.

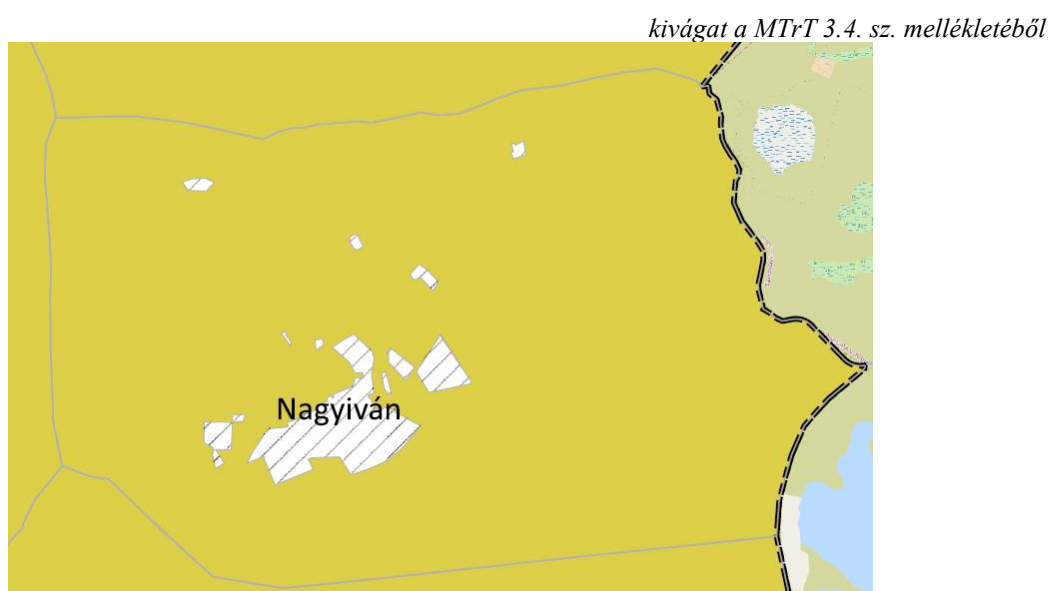
Az Országos ökológiai hálózat területén új beépítésre szánt területet nem kerület kijelölésre, bányászati tevékenység a település területén nem folyik, a tervezés és a területfelhasználások rendszerének felülvizsgálata során az ökológiai hálózat élőhelyeinek elhelyezkedése figyelembevételre került. **A javaslat megfelel az előírásnak.**

3.3. sz. melléklet: Erdők és erdőtelepítésre javasolt területek övezete

A vonatkozó előírásokat a Trtv 29.§-a és a MvM rendelet 3. § -a tartalmazza. A vonatkozó előírásoknak való megfelelés a korábbi fejezetben bemutatásra került. A településen kijelölt erdőterületek az Erdők övezetébe sorolt erdők több mint 95%-át lefedik. Az MvM rendeletben megfogalmazott javaslatok a településrendezési tervek készítése során figyelembe lettek véve. **A javaslat megfelel az előírásnak.**

3.4 sz. melléklet: Tájképvédelmi terület övezete

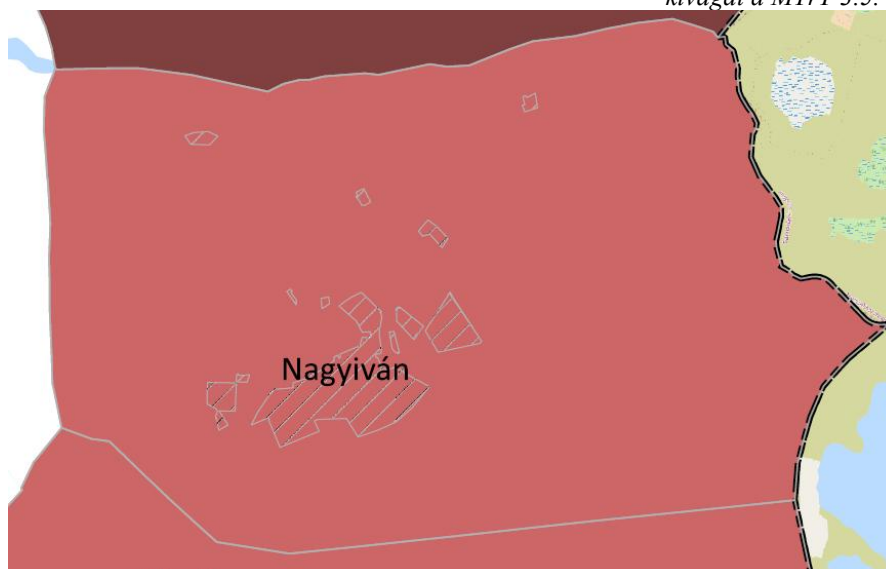

Vonatkozó előírásokat a MvM rendelet 4.§-a tartalmazza. A területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályai meghatározásra kerülnek a településtervének készítése során. Bányászati tevékenység a településen nem folyik. Az övezet

területén kijelölésre kerülő különleges területen napelempark kerül megvalósításra. **A javaslat megfelel az előírásnak.**

3.5. sz. melléklet: Világörökségi terület övezete

kivágat a MTrT 3.5. sz. mellékletéből

Vonatkozó előírásokat a Trtv. 31.§-a tartalmazza. A világörökségi területek övezetét a településrendezési tervben kell tényleges kiterjedésének megfelelően került lehatárolásra. A területfelhasználás módja és mértéke összhangban van a világörökségről szóló törvényben, valamint a világörökségi kezelési tervben meghatározott célokkal. Új külfejtéses művelésű bányatelek, célkitermelőhely nem kerül létesítésre, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek területe nem bővül. A közlekedési, vízgazdálkodási és hírközlő infrastruktúra-hálózatok a kulturális és természeti örökség értékeinek sérelme nélkül, területi egységüket megőrizve, látványuk érvényesülését elősegítve és a világörökségi kezelési tervnek megfelelően kerülnek elhelyezésre/kijelölésre. **A javaslat megfelel az előírásnak.**

3.6. sz. melléklet: Vízminőség-védelmi terület övezete

kivágat a MTrT 3.6. sz. mellékletéből

Vonatkozó előírásokat a MTrT 4.§ (5) és a MvM rendelet 5.§-a tartalmazza.

A településrendezési terv készítése során a település vízvédellemmel érintett területei kijelölésre kerültek, a vonatkozó szabályozásokat a település helyi építési szabályzata tartalmazza. A településen bányászati tevékenység nem folyik.

A javaslat megfelel az előírásnak.

3.9. sz. melléklet: Ásványi nyersanyagvagyon övezete

kivágat a MTrT 3.9. sz. mellékletéből

A vonatkozó előírásokat a MvM rendelet 8.§-a tartalmazza.

Az övezet területén kijelölt területfelhasználási egység a nyersanyagvagyon távlati kitermelését nem lehetetleníti el. **A javaslat megfelel az előírásnak.**

3.10. sz. melléklet: Rendszeresen belvízjárta terület övezete

kivágat a MTrT 3.10. sz. mellékletéből

Vonatkozó előírásokat a MvM 9. § tartalmazza.

Rendszeresen belvízjárta terület övezetén új beépítésre szánt területkijelölés nem történt, az érintett terület mezőgazdasági terület, természetközeli terület, gazdasági erdőterület, illetve vízgazdálkodási terület területfelhasználásba sorolt. **A javaslat megfelel az előírásoknak.**

3.15. sz. melléklet: Pusztai tájgazdálkodás övezete

kivágat a MTrT 3.15. sz. mellékletből

Vonatkozó előírásokat a MTrT 10.§-a tartalmazza.

Az övezet területén a történeti gazdasági hagyományokon alapuló gazdálkodás és természetvédelmi, kulturális örökségvédelmi értékek védelmét biztosító területfelhasználási egységek kerültek kijelölésre a településrendezés tervben.

Gyepterületek csak olyan korlátozott használatú tájgazdálkodási mezőgazdasági terület területfelhasználási egységbe soroltak, ahol a gyepterületek fenntartását szolgáló legeltetési állattartást, a természetvédelmi célú fenntartást, a génmegőrzést, az ismeretterjesztést, a kutatást szolgáló épületek létesíthetők. Az övezet területén lévő vizes élőhelyeket, vizes élőhely rekonstrukcióra, rehabilitációra kijelölt területeket természetközeli terület területfelhasználási egységbe kell sorolni.

Az övezet területén új beépítésre szánt terület és új erdőterület kijelölése nem történt.

A javaslat megfelel az előírásnak.

9. A módosítással érintett területekre a biológiai aktivitásérték számítása és eredménye

A településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 18.§-a alapján a település teljes közigazgatási területére jelen településrendezési terv szerint számított biológiai aktivitásértéke: **23796,53** pont.

A TELEPÜLÉS TERÜLETI MÉRLEGE

		Felülvizsgált TSZT szerinti területfelhasználás (ha)			Tervezett településrendezési terv szerinti területfelhasználás(ha)		
BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK							
		Terület (ha)	Érté k- mutató	Biológiai aktivitásérték	Terület (ha)	Érték- mutató	Biológiai aktivitásérték
Lk	kisvárosias lakóterület	7,48	1,2	8,98			
Lke	kertvárosias lakóterület	13,82	2,7	37,31	12,80	2,7	34,56
Lf	falusias lakóterület	67,41	2,4	161,78	61,31	2,4	147,144
Vt	településközpont vegyes terület				11,43	0,5	5,715
Gksz	kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület	0,38	0,4	0,15	0,88	0,4	0,352
Gip	ipari gazdasági terület	41,23	0,2	8,25			
Gipe	egyéb ipari terület				37,93	0,4	15,172
K-Mü	mezőgazdasági üzemi terület				20,67	0,7	14,994
Ksza	szabadidőterület	5,80	3	17,40			
Ká	állattartó telep	20,67	1,5	31,01			
Kszv	szennyvíztisztító	0,64	1,5	0,96			
KÖu	közüti közlekedésterület - főhálózat	29,5	0,6	17,70	36,16	0,6	21,696
Közm1	közműelhelyezési terület				0,01	1,5	0,015
Z/ Zkp	zöldterület (közpark)	0,048	6	0,29	0,11	6	0,66
Ee	egyéb erdőterület				8,81	9	79,29
Eg	gazdasági erdőterület	8,81	9	79,29			
Ev	védelmi erdőterület	1,64	9	14,76			

Má	általános mezőgazdasági terület	1437,37	3,7	5318,27	1438,98	3,7	5324,23
Mt	tájkasdálkodási mezőgazdasági terület országos jelentőségű védett területen				1905,77	7	13340,4
Mt	tájkasdálkodási mezőgazdasági terület				423,23	5	2116,15
Mágy	általános mezőgazdasági gyepterület	1733,53	3,7	6414,06			
Mk	kertes mezőgazdasági terület	1,51	5	7,55	1,51	5	7,55
Tk	természetközeli terület	149,03	8	1192,24	265,16	8	2121,28
V	vízgazdálkodási terület	69,62	7	487,34	74,55	7	521,85
Kkt/Kb-T	temető	2,72	6	16,32	2,72	6	16,32
Kb-En	megújuló energiahasznosítási terület				5,00	3,2	16,00
Kb-D	lezárt dőgtér				0,83	0,1	0,083
Kb-Hu	lezárt hulladéklerakó				2,63	1,5	3,945
Kksp/Kb-Sp	sportpálya	1,38	6	8,28	1,38	6	8,28
Kb-V	vízmű				0,57	1,5	0,855
Kkbt	bombatér	719,56	3,2	2303,23			
ag	anyaggyödör	0,75	0,2	0,15			
Összesen közigazgatási terület		4313		16124,36		4313	23796,53

Szolnok, 2025. év május hó